

U S T A W A

z dnia ... 2025 r.

o systemach sztucznej inteligencji^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) organizację i sposób sprawowania nadzoru nad rynkiem systemów sztucznej inteligencji oraz modelami sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia w zakresie objętym przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz. Urz. UE. L. z 12.07.2024), zwanego dalej „rozporządzeniem 2024/1689”;
- 2) postępowanie w sprawie naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 i ustawy;
- 3) warunki i tryb akredytacji oraz notyfikacji jednostek oceniających zgodność;
- 4) sposób zgłaszania poważnych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji;
- 5) działania wspierające rozwój systemów sztucznej inteligencji;
- 6) zasady nakładania administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689.

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz. Urz. UE. L. z 12.07.2024).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, ustawę z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.

Art. 2. 1. Ustawę stosuje się do podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689, z wyłączeniem:

- 1) osób fizycznych w zakresie obowiązków podmiotów stosujących rozporządzenie 2024/1689, jeżeli stosują one system sztucznej inteligencji wyłącznie dla celów osobistych i nie pozostających w związku z:
 - a) działalnością, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340, 368, 620 i 680),
 - b) działalnością gospodarczą, o której mowa w art. 3 w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.³⁾),
 - c) działalnością nieewidencjonowaną, o której mowa w art. 5 ust. 1-4 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
 - d) działalnością, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
 - e) działalnością rolniczą, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 423 oraz z 2025 r. poz. 620);
- 2) organów publicznych, o których mowa w art. 2 ust. 4 rozporządzenia 2024/1689.

2. O ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, przepisy w zakresie systemów sztucznej inteligencji mają zastosowanie również do modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) system sztucznej inteligencji – system AI w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2024/1689;
- 2) ryzyko – ryzyko w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia 2024/1689;
- 3) dostawca – dostawcę w rozumieniu art. 3 pkt 3 rozporządzenia 2024/1689;
- 4) operator – operatora w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia 2024/1689;
- 5) wprowadzenie do obrotu – wprowadzenie do obrotu w rozumieniu art. 3 pkt 9 rozporządzenia 2024/1689;
- 6) wycofanie systemu sztucznej inteligencji z użytku – wycofanie systemu AI z użytku w rozumieniu art. 3 pkt 16 rozporządzenia 2024/1689;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 222, 621, 622 i 769.

- 7) wycofanie systemu sztucznej inteligencji z rynku – wycofanie systemu AI z rynku w rozumieniu art. 3 pkt 17 rozporządzenia 2024/1689;
- 8) organ notyfikujący – organ notyfikujący w rozumieniu art. 3 pkt 19 rozporządzenia 2024/1689;
- 9) ocena zgodności – ocenę zgodności w rozumieniu art. 3 pkt 20 rozporządzenia 2024/1689;
- 10) jednostka oceniająca zgodność – jednostkę oceniającą zgodność w rozumieniu art. 3 pkt 21 rozporządzenia 2024/1689;
- 11) jednostka notyfikowana – jednostkę notyfikowaną w rozumieniu art. 3 pkt 22 rozporządzenia 2024/1689;
- 12) organ nadzoru rynku – organ nadzoru rynku w rozumieniu art. 3 pkt 26 rozporządzenia 2024/1689;
- 13) właściwy organ krajowy – właściwy organ krajowy w rozumieniu art. 3 pkt 48 rozporządzenia 2024/1689;
- 14) poważny incydent – poważny incydent w rozumieniu art. 3 pkt 49 rozporządzenia 2024/1689;
- 15) piaskownica regulacyjna – piaskownicę regulacyjną w zakresie AI w rozumieniu art. 3 pkt 55 rozporządzenia 2024/1689;
- 16) model sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia – model sztucznej inteligencji, o którym mowa w art. 3 pkt 63 rozporządzenia 2024/1689.

Art. 4. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) spraw związanych z obroną narodową określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370 i 1907);
- 2) spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, w tym pozostających w bezpośrednim związku z tymi sprawami działaniami podejmowanymi w celu zidentyfikowania i ścigania sprawcy przestępstwa w zakresie, w jakim dotyczą one bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz jego porządku konstytucyjnego, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2024 r. poz. 812, z późn. zm.⁴⁾), o ile zadania, o których mowa w tym punkcie, nie dotyczą obszarów, o których mowa w art. 6 oraz załączniku III rozporządzenia 2024/1689;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1222, 1562, 1684 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179 i 718.

- 3) spraw związanych z realizacją zadań ustawowych Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, o których mowa w art. 5 i art. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1405 oraz z 2025 r. poz. 179);
- 4) badań podstawowych, aplikacyjnych oraz prac rozwojowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.⁵⁾) w zakresie, który nie obejmuje testów w warunkach rzeczywistych, o których mowa w art. 3 pkt 57 rozporządzenia 2024/1689, jak również wprowadzenia systemów sztucznej inteligencji do obrotu lub oddania do użytku dla celów innych niż te, o których mowa w art. 3 pkt 57 rozporządzenia 2024/1689;
- 5) systemów wprowadzonych do użytku wyłącznie dla celów, o których mowa w pkt 4, przed wejściem w życie rozporządzenia 2024/1689;
- 6) systemów, o których mowa w art. 2 ust. 3 i 12 rozporządzenia 2024/1689.

Rozdział 2

Organizacja nadzoru nad sztuczną inteligencją

Art. 5. 1. Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, zwana dalej „Komisją”, jest organem nadzoru rynku w zakresie systemów sztucznej inteligencji w rozumieniu art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689.

2. Komisja działa jako pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 70 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689.

3. W zakresie określonym przepisami rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy Komisja współpracuje z:

- 1) Komisją Nadzoru Finansowego – w zakresie spraw, o których mowa w art. 74 ust. 6 rozporządzenia 2024/1689 i w ustawie;
- 2) Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz innymi organami nadzoru rynku i organami celnymi, o których mowa w art. 58 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2025 r. poz. 568) – w zakresie spraw, o których mowa w art. 74 ust. 1-5 rozporządzenia 2024/1689 i w ustawie;
- 3) Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych – w zakresie spraw, o których mowa w art. 57 ust. 10 oraz art. 74 ust. 8 rozporządzenia 2024/1689 i w ustawie;

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 1871 i 1897 oraz z 2025 r. poz. 619, 620, 621 i 622.

- 4) organami określonymi w wykazie, o którym mowa w art. 77 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689 – w zakresie spraw dotyczących obowiązków wynikających z prawa Unii Europejskiej w zakresie ochrony praw podstawowych;
- 5) ministrami – w zakresie spraw związanych z systemami sztucznej inteligencji w obszarach będących w ich właściwości i w zakresie zadań określonych w ustawie;
- 6) Pełnomocnikiem Rządu do spraw Cyberbezpieczeństwa oraz CSIRT GOV, CSIRT MON oraz CSIRT NASK, o których mowa w art. 2 pkt 1–3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1077 i 1222) – w zakresie wymiany informacji niezbędnych dla reagowania na incydenty w sprawach związanych z cyberbezpieczeństwem oraz bezpieczeństwem systemów sztucznej inteligencji w rozumieniu przepisów rozporządzenia 2024/1689 i ustawy;
- 7) Prezesem Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych – w zakresie spraw związanych z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji w wyrobach medycznych, diagnostyce medycznej, leczeniu chorób oraz w związku z produkcją, badaniem lub stosowaniem leków;
- 8) koordynatorem usług cyfrowych – w zakresie jego zadań określonych w ustawie;
- 9) Krajową Radą Radiofonii i Telewizji – w zakresie spraw związanych z systemami sztucznej inteligencji generującymi obrazy, treści audio lub wideo w zakresie, który obejmuje działalność dostawców usług medialnych oraz platform udostępniania wideo, o których mowa w art. 1a ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222);
- 10) Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej – w zakresie spraw związanych z systemami sztucznej inteligencji w obszarze ochrony własności intelektualnej i przemysłowej;
- 11) Prokuratorem Generalnym – w zakresie spraw związanych z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji w obszarze ścigania sprawców przestępstw.

4. Komisja w zakresie i na zasadach określonych przepisami rozporządzenia 2024/1689 współpracuje z Komisją Europejską, Europejską Radą do spraw Sztucznej Inteligencji, Panelem Naukowym oraz z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689.

Art. 6. 1. W skład Komisji wchodzi Przewodniczący Komisji, dwóch Zastępców Przewodniczącego Komisji oraz czterech członków Komisji.

2. Członkami Komisji są przedstawiciele:

- 1) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;

- 2) Komisji Nadzoru Finansowego;
- 3) Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji;
- 4) Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

3. Przewodniczący Komisji może zaprosić do udziału w posiedzeniu Komisji wyłącznie z głosem doradczym:

- 1) upoważnionego przedstawiciela podmiotu publicznego innego niż określony w ust. 2, w zakresie, w jakim posiedzenie dotyczy spraw będących we właściwości tego podmiotu;
- 2) osoby posiadające wiedzę specjalistyczną w zakresie spraw będących przedmiotem posiedzenia.

4. W posiedzeniach Komisji, bez prawa głosu, mogą uczestniczyć przedstawiciele ministrów kierujących działami administracji rządowej, o których mowa w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej oraz organy i podmioty, o których mowa w art. 8 pkt 4.

5. Za udział w pracach Komisji nie przysługuje wynagrodzenie.

6. Za udział w pracach Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵§ 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277).

7. Komisja posiada prawo używania pieczęci z godłem państwowym.

Art. 7. 1. Komisja wykonuje swoje zadania na posiedzeniach lub w trybie obiegowym.

2. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenie Komisji i przewodniczy jej obradom.

3. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Komisji na posiedzeniu lub jego wyłączenia z udziału w posiedzeniu zastępuje go wyznaczony przez niego Zastępca Przewodniczącego Komisji.

4. Z posiedzenia Komisji sporządza się protokół. Protokół zawiera imiona i nazwiska uczestników posiedzenia. Szczegółowy zakres informacji zamieszczanych w protokole określa regulamin Komisji.

5. Komisja w zakresie swojej właściwości wydaje decyzje i postanowienia w formie uchwał.

6. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej pięciu osób wchodzących w jej skład. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3 – głos wskazanego Zastępcy Przewodniczącego Komisji. Komisja może podejmować uchwały także w trybie obiegowym.

7. Udział w posiedzeniu Komisji może odbywać się zdalnie przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej zapewniających komunikację w czasie rzeczywistym.

8. Środki, o których mowa w ust. 7:

- 1) zapewniają udział w posiedzeniu wyłącznie osobom uprawnionym, o których mowa w art. 6 ust. 1-4;
- 2) umożliwiają osobom, o których mowa w art. 6 ust. 1 i 2, przebywającym w miejscu innym niż miejsce posiedzenia, wypowiadanie się w toku obrad oraz głosowanie w sposób gwarantujący ochronę poufności informacji i danych uzyskanych podczas wykonywania swoich zadań określonych w rozporządzeniu 2024/1689, ustawie oraz w przepisach odrębnych, jak również z zastosowaniem środków ochrony przed złośliwym oprogramowaniem oraz mechanizmów kontroli dostępu;
- 3) umożliwiają osobom, o których mowa w art. 6 ust. 3 i 4, przebywającym w miejscu innym niż miejsce posiedzenia, wypowiadanie się w toku obrad.

9. W posiedzeniu, które dotyczy spraw, w których jest stroną:

- 1) członek Komisji lub
- 2) Przewodniczący Komisji, lub
- 3) Zastępca Przewodniczącego Komisji

- stosuje się przepisy art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 oraz z 2025 r. poz. 769).

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, o wyłączeniu:

- 1) członka Komisji z udziału w posiedzeniu - postanawia Przewodniczący Komisji z urzędu albo na wniosek Zastępcy Przewodniczącego lub członka Komisji;
- 2) Przewodniczącego Komisji lub Zastępcy Przewodniczącego Komisji - rozstrzyga Komisja na wniosek Przewodniczącego Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji albo członka Komisji.

11. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji określa regulamin Komisji uchwalony przez Komisję.

Art. 8. Do zadań Przewodniczącego Komisji należy:

- 1) kierowanie działalnością Komisji i reprezentowanie jej na zewnątrz;
- 2) przedstawianie rocznego sprawozdania z działalności Komisji, o którym mowa w art. 15;
- 3) wyznaczanie Sekretarza Komisji;
- 4) wskazywanie organów i podmiotów publicznych, o których mowa w art. 77 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689, a także udostępnianie i aktualizowanie ich wykazu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji oraz

przekazywanie informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej oraz państwom członkowskim Unii Europejskiej;

- 5) określenie, w drodze zarządzenia, wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 3 rozporządzenia 2024/1689, oraz dokonywanie ich corocznej oceny i aktualizacji w zakresie zadań, o których mowa w rozdziale 2;
- 6) podejmowanie działań mających na celu spełnienie przez Komisję wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689;
- 7) przekazywanie Komisji Europejskiej sprawozdania, o którym mowa w art. 70 ust. 6 rozporządzenia 2024/1689;
- 8) wydawanie zaleceń pokontrolnych w trybie przepisów rozdziału 3;
- 9) podpisywanie uchwał Komisji oraz wykonywanie innych zadań powierzonych przez Komisję;
- 10) określanie, w drodze zarządzenia, sposobu i metody sprawdzania poziomu wiedzy i kompetencji, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 2;
- 11) powoływanie Zastępców Przewodniczącego Komisji.

Art. 9. Do zadań Komisji należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, z wyłączeniem zadań, o których mowa w art. 8 pkt 8;
- 2) podejmowanie działań służących prawidłowemu funkcjonowaniu rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 26 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w zakresie określonym w art. 1 i art. 2 rozporządzenia 2024/1689;
- 3) podejmowanie działań mających na celu wspieranie oraz monitorowanie rozwoju, innowacyjności i konkurencyjności w obszarze badań naukowych i stosowania systemów sztucznej inteligencji;
- 4) podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom w zakresie bezpieczeństwa systemów sztucznej inteligencji, w tym przyjmowanie zgłoszeń poważnych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji, o których mowa w art. 69;
- 5) udział w opracowywaniu i opiniowaniu projektów aktów prawnych w zakresie sztucznej inteligencji;
- 6) wydawanie postanowień i decyzji w sprawach o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy;
- 7) wykonywanie zadań i kompetencji organu nadzoru rynku, określonych w rozporządzeniu 2024/1689;

- 8) opracowywanie i wydawanie publikacji, realizacja programów edukacyjnych popularyzujących wiedzę o sztucznej inteligencji oraz prowadzenie działań informacyjnych;
- 9) wymiana informacji w sprawach nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji w zakresie właściwości organu nadzoru rynku z organami rynku państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi;
- 10) monitorowanie i upowszechnianie orzecznictwa w sprawach z zakresu nadzoru nad sztuczną inteligencją;
- 11) podejmowanie działań mających na celu utworzenie piaskownic regulacyjnych oraz zarządzanie nimi;
- 12) prowadzenie rejestru skarg, o których mowa w art. 42;
- 13) wydawanie opinii indywidualnych oraz wyjaśnień, o których mowa w art. 11;
- 14) prowadzenie działań na rzecz rozwoju innowacji w obszarze systemów sztucznej inteligencji;
- 15) przyjmowanie planu finansowego Biura Komisji;
- 16) prowadzenie wykazu systemów, o których mowa w art. 68 ust. 2;
- 17) współpraca z dostawcami modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia na warunkach określonych w art. 53 ust. 3 rozporządzenia 2024/1689.

Art. 10. 1. Komisja wyraża opinię w zakresie koncepcji rozwiązań i projektów dokumentów rządowych, w tym projektów aktów prawnych w zakresie sztucznej inteligencji.

2. W celu wspierania konkurencyjności gospodarki oraz rozwoju badań naukowych i zastosowań systemów sztucznej inteligencji, Komisja:

- 1) przedstawia ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji propozycje działań legislacyjnych;
- 2) realizuje działania, o których mowa w art. 9 pkt 8 i 11;
- 3) udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji informacje, o których mowa w art. 82 ust. 2;
- 4) udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, coroczną informację zawierającą przykłady dobrych praktyk w zakresie wdrażania i stosowania systemów sztucznej inteligencji przez przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców

oraz w jednostkach sektora finansów publicznych, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.⁶⁾).

Art. 11. 1. Komisja może wydawać opinie indywidualne i wyjaśnienia mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Komisji.

2. W opiniach indywidualnych i wyjaśnieniach, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się zalecenia i opinie merytoryczne Europejskiej Rady do spraw Sztucznej Inteligencji, o których mowa w art. 66 lit. e rozporządzenia 2024/1689.

Art. 12. 1. Podmiot obowiązany do stosowania rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy lub podmiot, który planuje podjąć działania, na skutek których zostanie objęty zakresem stosowania tych przepisów, może zwrócić się do Komisji z wnioskiem o wydanie opinii indywidualnej w zakresie stosowania tych przepisów w jego indywidualnej sprawie, zwanej dalej „opinią indywidualną”.

2. Wniosek o wydanie opinii indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego w zakresie objętym przepisami rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy.

3. Wniosek o wydanie opinii indywidualnej zawiera:

- 1) wyczerpujący opis stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego, którego ma dotyczyć opinia indywidualna;
- 2) własne stanowisko podmiotu składającego wniosek o wydanie opinii indywidualnej w zakresie oceny prawnej tego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego;
- 3) oznaczenie podmiotu składającego wniosek, w tym imię i nazwisko osoby składającej wniosek, a w przypadku przedsiębiorcy jego nazwę i siedzibę, oraz adres do korespondencji;
- 4) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 4.

4. Wniosek o wydanie opinii indywidualnej podlega opłacie w wysokości 150 zł, którą uiszcza się przed złożeniem wniosku.

5. W przypadku wystąpienia z jednym wnioskiem o wydanie opinii indywidualnej dla odrębnych stanów faktycznych lub zdarzeń przyszłych opłatę uiszcza się od każdego przedstawionego we wniosku odrębnego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego.

6. W przypadku, gdy wniosek o wydanie opinii indywidualnej nie spełnia wymogów określonych w ust. 2 i 3, Komisja wzywa podmiot, który go złożył, do uzupełnienia braków

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1097 oraz z 2025 r. poz. 39.

w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. W przypadku nieuzupełnienia braków w wyznaczonym terminie wnioski pozostawia się bez rozpoznania.

7. Opłata za wniosek o wydanie opinii indywidualnej podlega zwrotowi wyłącznie w przypadku:

- 1) wycofania wniosku – w całości;
- 2) uiszczenia jej w kwocie wyższej od należnej – w odpowiedniej części;
- 3) niewydania przez Komisję opinii w terminach, o których mowa w ust. 9 – w całości.

8. Zwrot nienależnej opłaty następuje, w przypadku, o którym mowa w ust. 7:

- 1) pkt 1 – w terminie 30 dni od dnia wycofania wniosku;
- 2) pkt 2 – w terminie 30 dni od dnia uiszczenia opłaty;
- 3) pkt 3 – w terminie 30 dni od dnia upływu terminu na wydanie opinii.

9. Komisja wydaje i doręcza opinię indywidualną bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia uiszczenia opłaty za wniosek, o której mowa w ust. 4, a w przypadkach szczególnie skomplikowanych – nie później niż w terminie 60 dni od dnia uiszczenia tej opłaty. Komisja informuje podmiot, który złożył wniosek o wydanie opinii indywidualnej, o tym, że uznaje przypadek za szczególnie skomplikowany.

10. Niewydanie opinii indywidualnej w terminach, o których mowa w ust. 9, uznaje się za wydanie opinii indywidualnej zgodnie ze stanowiskiem podmiotu, które przedstawił we wniosku o wydanie opinii indywidualnej.

11. Opinia indywidualna zawiera w szczególności opis zagadnienia, w związku, z którym jest dokonywana, i ocenę stanowiska podmiotu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, wraz z uzasadnieniem prawnym.

12. Opinia indywidualna jest wiążąca dla Komisji i innych organów państwowych i jednostek organizacyjnych właściwych dla przedsiębiorcy, który złożył wniosek o wydanie opinii indywidualnej i zakresie danej sprawy we wskazanym we wniosku stanie faktycznym lub zdarzeniu przyszłym. Opinia nie może być zmieniona, jeżeli w wyniku jej wydania wystąpiły lub mogą wystąpić nieodwracalne skutki.

13. Nie wydaje się opinii indywidualnej w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o wydanie opinii indywidualnej są przedmiotem toczącego się postępowania przed Komisją lub przed innymi organami, w tym postępowania sądowego lub sądowno administracyjnego, albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta.

14. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, występując z wnioskiem o wydanie opinii indywidualnej, składa oświadczenie, że w dniu złożenia wniosku elementy stanu faktycznego

objęte wnioskiem nie są przedmiotem postępowań, o których mowa w ust. 13, prowadzonych w stosunku do niego przed innymi organami i sądami.

15. W razie złożenia fałszywego oświadczenia, o którym mowa w ust. 14, opinia indywidualna nie wywołuje skutków prawnych.

16. Komisja może:

1) zmienić lub uchylić wydaną opinię indywidualną, jeżeli stwierdzi jej nieprawidłowość, uwzględniając w szczególności zmiany stanu prawnego, orzecznictwo sądów, jak również akty delegowane lub wykonawcze, wytyczne, interpretacje, rekomendacje i wyjaśnienia Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Rady do spraw Sztucznej Inteligencji wydane w oparciu o przepisy rozporządzenia 2024/1689;

2) uchylić wydaną opinię indywidualną z uwagi na wystąpienie przesłanki wymienionej w ust. 13;

3) stwierdzić wygaśnięcie opinii indywidualnej, jeżeli jest ona niezgodna z wyjaśnieniami, o których mowa w art. 13, wydanymi w takim samym stanie prawnym.

17. Zmiana opinii indywidualnej następuje w odniesieniu do opisanego we wniosku stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego, na podstawie którego wydana została zmieniona opinia.

18. Uchylenie lub stwierdzenie wygaśnięcia opinii indywidualnej następuje w formie postanowienia, na które nie służy zażalenie.

19. Zmianę opinii indywidualnej doręcza się podmiotowi, któremu w danej sprawie została wydana opinia indywidualna, albo jego następcy prawnemu.

Art. 13. 1. Komisja dąży do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, w szczególności wydając, z urzędu lub na wniosek, wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów tego rozporządzenia oraz ustawy.

2. Wydając wyjaśnienia, Komisja uwzględnia w szczególności orzecznictwo sądów, wytyczne, interpretacje, rekomendacje i wyjaśnienia Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Rady do spraw Sztucznej Inteligencji.

Art. 14. Opinie indywidualne i wyjaśnienia, o których mowa w art. 11-13, po usunięciu danych i informacji identyfikujących podmiot, jak również danych zawierających tajemnice prawnie chronione, w tym tajemnice przedsiębiorstwa, są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji.

Art. 15. 1. Przewodniczący Komisji do dnia 31 marca przedstawia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdanie z działalności Komisji za rok poprzedni.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje o:

- 1) realizacji zadań Komisji i ich efektach;
- 2) zbiorczych wynikach przeprowadzonych kontroli, w tym w szczególności informacji na temat stwierdzonych nieprawidłowości, jak również ogólnego poziomu wiedzy oraz kompetencji podmiotów kontrolowanych w zakresie realizacji obowiązków określonych w rozporządzeniu 2024/1689 oraz w ustawie;
- 3) liczbie wydanych opinii indywidualnych i wyjaśnień, liczbie i rodzaju wydanych decyzji oraz prawomocnych orzeczeń sądowych uwzględniających skargi na decyzje lub postanowienia Komisji a także wnioski wynikające ze stanu przestrzegania przepisów o systemach sztucznej inteligencji;
- 4) analizie zidentyfikowanych trendów w zakresie tworzenia i stosowania systemów sztucznej inteligencji oraz modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia w Rzeczypospolitej Polskiej wraz ze wskazaniem ryzyk, jakie są lub mogą być ich rezultatem oraz grup osób szczególnie na nie narażonych;
- 5) realizacji zadań przez Przewodniczącego Komisji;
- 6) realizacji rocznego planu finansowego stanowiącego podstawę gospodarki finansowej Komisji, którym Komisja dysponowała w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie sprawozdania, zawierającego również informację o wynagrodzeniu Przewodniczącego oraz Zastępców Przewodniczącego.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, Przewodniczący Komisji udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji.

Art. 16. 1. Przewodniczącego Komisji powołuje i odwołuje Sejm Rzeczypospolitej Polskiej za zgodą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej na pięcioletnią kadencję.

2. Przewodniczącym Komisji może zostać osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) posiada co najmniej wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub tytuł równorzędny;
- 4) wyróżnia się wiedzą i posiada znaczący dorobek w zakresie sztucznej inteligencji, jak również doświadczenie zawodowe uzyskane w trakcie działalności naukowej lub zawodowej na rzecz podmiotów wykonujących działalność w obszarze informatyzacji;
- 5) posiada co najmniej trzyletni staż pracy na stanowiskach kierowniczych w podmiotach wykonujących działalność w obszarze informatyzacji;
- 6) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

- 7) cieszy się nieposzlakowaną opinią i daje rękojmię prawidłowego wykonywania powierzonych zadań;
- 8) nie posiada orzeczenia zakazu zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwa.

3. Ta sama osoba nie może być Przewodniczącym Komisji dłużej niż przez dwie kadencje.

4. Przewodniczący Komisji pełni obowiązki do czasu powołania następcy, z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 2.

Art. 17. 1. Kadencja Przewodniczącego Komisji wygasa przed upływem terminu na jaki został powołany w razie jego śmierci lub odwołania.

2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej za zgodą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej odwołuje Przewodniczącego Komisji przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) orzeczenia zakazu zajmowania kierowniczych stanowisk lub pełnienia funkcji związanych ze szczególną odpowiedzialnością w organach państwa;
- 3) naruszenia przez Przewodniczącego Komisji przepisów art. 20 lub art. 21;
- 4) pozbawienia praw publicznych;
- 5) rezygnacji ze stanowiska;
- 6) utraty obywatelstwa polskiego;
- 7) utraty zdolności do pełnienia powierzonych obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej dłużej niż trzy miesiące.

3. W razie wygaśnięcia kadencji w przypadku, o którym mowa w ust. 1, obowiązki Przewodniczącego Komisji, do czasu powołania nowego Przewodniczącego Komisji, wykonuje Zastępca Przewodniczącego Komisji wskazany przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

4. Wniosek w sprawie naruszenia przez Przewodniczącego Komisji przepisów art. 20 lub art. 21 przekazuje Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej Społeczna Rada do spraw Sztucznej Inteligencji, o której mowa w art. 25, na podstawie podjętej uchwały.

Art. 18. 1. Zastępców Przewodniczącego Komisji powołuje Przewodniczący Komisji na pięcioletnią kadencję spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru.

2. Zastępcą Przewodniczącego Komisji może być osoba, która spełnia wymagania określone w art. 16 ust. 2.

3. Przewodniczący Komisji ogłasza informację o naborze na stanowisko Zastępcy Przewodniczącego Komisji w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie Biura Komisji oraz udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji oraz na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji.

4. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 3, zawiera co najmniej:

- 1) nazwę i adres Biura Komisji;
- 2) określenie stanowiska, na które jest prowadzony nabór;
- 3) wymagania związane ze stanowiskiem wynikające z przepisów prawa;
- 4) zakres zadań wykonywanych na stanowisku;
- 5) wymagane dokumenty;
- 6) termin i miejsce składania dokumentów;
- 7) informację o metodach i technikach naboru.

5. Termin, o którym mowa w ust. 4 pkt 6, nie może być krótszy niż 21 dni od dnia udostępnienia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji.

6. Nabór na stanowisko Zastępcy Przewodniczącego Komisji przeprowadza zespół powołany przez Przewodniczącego Komisji, liczący co najmniej 3 osoby, których wiedza i doświadczenie w zakresie sztucznej inteligencji lub nauk prawnych, jak również doświadczenie zawodowe uzyskane w trakcie działalności naukowej lub pracy w podmiotach wykonujących działalność w obszarze informatyzacji dają rękojmię wyłonienia najlepszych kandydatów.

7. W toku naboru zespół, o którym mowa w ust. 6, ocenia doświadczenie zawodowe kandydata, wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku, na które jest przeprowadzany nabór, oraz kompetencje kierownicze.

8. Ocena wiedzy i kompetencji kierowniczych, o których mowa w ust. 7, może być dokonana na zlecenie zespołu, o którym mowa w ust. 6, przez osobę niebędącą członkiem zespołu, która posiada wiedzę, doświadczenie i kwalifikacje, o których mowa w ust. 7, dające rękojmię dokonania tej oceny w sposób zapewniający wyłonienie najlepszych kandydatów.

9. Członek zespołu, o którym mowa w ust. 6, oraz osoba, o której mowa w ust. 8, mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób ubiegających się o stanowisko, na które jest prowadzony nabór, uzyskanych w toku naboru.

10. W toku naboru zespół, o którym mowa w ust. 6, wyłania nie więcej niż 3 kandydatów, których przedstawia Przewodniczącemu Komisji.

11. Z przeprowadzonego naboru zespół, o którym mowa w ust. 6, sporządza protokół zawierający:

- 1) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór, oraz liczbę kandydatów;
- 2) imiona, nazwiska i adresy zamieszkania wyłonionych kandydatów uszeregowanych według poziomu spełniania przez nich wymagań określonych w ogłoszeniu o naborze;
- 3) informację o zastosowanych metodach i technikach naboru;
- 4) uzasadnienie dokonanego wyboru albo powody niewyłonienia kandydata uzasadniające konieczność wznowienia naboru;
- 5) skład zespołu, o którym mowa w ust. 6.

12. Przewodniczący Komisji ogłasza wynik naboru niezwłocznie, przez udostępnienie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji oraz na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji.

13. Informacja o wyniku naboru zawiera:

- 1) określenie stanowiska, na które był prowadzony nabór;
- 2) imiona, nazwiska wybranych kandydatów oraz ich miejsca zamieszkania w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237 oraz z 2025 r. poz. 769) albo informację o niewyłonieniu kandydata.

14. Opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji ogłoszenia o naborze oraz o wyniku tego naboru jest bezpłatne.

Art. 19. 1. Przewodniczący Komisji i Zastępcy Przewodniczącego Komisji są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach określonych w art. 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 499).

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, jest opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym i składane ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji w postaci elektronicznej.

3. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy do oświadczeń majątkowych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 20. 1. Przewodniczący Komisji oraz Zastępcy Przewodniczącego Komisji nie mogą zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowisk, o których mowa w art. 116 ust. 1 oraz 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zatrudnionych w

podmiotach, o których mowa art. 7 ust. 1 tej ustawy, lub w innych podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki, w przypadku których stanowiska pracowników naukowych określają odrębne ustawy, ani wykonywać innych zajęć zarobkowych lub niezarobkowych sprzecznych z obowiązkami Przewodniczącego Komisji.

2. Przewodniczący Komisji oraz Zastępcy Przewodniczącego Komisji nie mogą należeć do partii politycznej, związku zawodowego, prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością ich stanowiska oraz podejmować działań, które mogłyby skutkować konfliktem interesów.

3. Obejmując stanowisko, Przewodniczący Komisji oraz Zastępcy Przewodniczącego Komisji składają oświadczenie o braku konfliktu interesów.

Art. 21. Przewodniczący Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji, członkowie Komisji, pracownicy Biura Komisji i osoby zatrudnione w Biurze Komisji na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze nie mogą być akcjonariuszami lub udziałowcami podmiotów podlegających nadzorowi Komisji. Nie mogą być również członkami organów tych podmiotów ani podejmować w nich zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej albo na podstawie innej umowy o podobnym charakterze, ani wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub konflikt interesów.

Art. 22. 1. Przewodniczący Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji, członkowie Komisji, osoby, o których mowa w art. 6 ust. 3 i 4, oraz osoby, pracownicy Biura Komisji i osoby zatrudnione w Biurze Komisji na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze, jak również osoby, o których mowa w art. 32 ust. 2, są obowiązani do nieujawniania osobom nieupoważnionym informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione oraz uzyskanych lub wytworzonych w związku z wykonywaniem zadań informacji, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes osób fizycznych lub podmiotów, których te informacje bezpośrednio lub pośrednio dotyczą lub też utrudnić sprawowanie nadzoru na podstawie przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy. Obowiązek ten trwa również po ustaniu pełnienia funkcji, rozwiązaniu stosunku pracy lub rozwiązaniu umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innych umów o podobnym charakterze.

2. Komisja, pracownicy Biura Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 6 ust. 3 i 4, oraz osoby, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 3, przetwarzają dane, o których mowa w art. 23 i

24, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji zadań organu nadzoru rynku, o którym mowa w rozporządzeniu 2024/1689.

3. Przepis ust. 1 stosuje się do osób biorących udział w posiedzeniu Komisji, o których mowa w art. 6 ust. 3 i 4.

4. Nie narusza obowiązków, o których mowa w ust. 1, w tym obowiązku nieujawniania informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione, kto składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a także przekazuje dalsze informacje w celu uzupełnienia tego zawiadomienia.

Art. 23. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 8 i art. 9, Komisja przetwarza dane osobowe, w tym dane określone w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 w zakresie i w celu niezbędnym do realizacji tych zadań.

2. Komisja przetwarza dane osobowe pozyskane w związku ze sprawowaniem nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji:

- 1) dotyczące użytkowników systemów informacyjnych oraz użytkowników telekomunikacyjnych urządzeń końcowych w rozumieniu ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221 oraz z 2025 r. poz. 637);
- 2) dotyczące telekomunikacyjnych urządzeń końcowych, o których mowa w art. 2 pkt 71 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej;
- 3) gromadzone przez operatorów usług kluczowych w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa i dostawców usług cyfrowych w związku ze świadczeniem usług, z wyjątkiem danych objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej;
- 4) gromadzone przez podmioty kluczowe i ważne w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, z wyjątkiem danych objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej;
- 5) gromadzone przez podmioty publiczne w związku z realizacją ich zadań określonych w ustawie i przepisach odrębnych.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, niezbędne do realizacji zadań Komisji, o których mowa w art. 10, są usuwane przez Komisję po upływie 10 lat od zakończenia postępowania, o którym mowa w rozdziale 3 ustawy, albo obsługi poważnego incydentu, o którym mowa w rozdziale 6 ustawy.

Art. 24. 1. Przewodniczący Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji, członkowie Komisji, pracownicy Biura Komisji, osoby, o których mowa w art. 6 ust. 3 i 4 oraz art. 32 ust. 2 i 3, przetwarzają informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione, w tym tajemnice przedsiębiorstwa, gdy jest to konieczne dla realizacji zadań, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689 oraz ustawie.

2. Komisja przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1, podmiotom uprawnionym, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 783) w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

Art. 25. 1. Przy Komisji działa Społeczna Rada do spraw Sztucznej Inteligencji, zwana dalej „Radą”, która jest organem opiniodawczo - doradczym Komisji.

2. W skład rady wchodzi od dziewięciu do piętnastu członków wybieranych przez Komisję zwykłą większością głosów na dwuletnią kadencję.

3. Kandydatów na członków Rady może zgłosić:

- 1) współprzewodniczący ze strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 2) Rzecznik Praw Obywatelskich;
- 3) Rzecznik Praw Dziecka;
- 4) Rzecznik Praw Pacjenta;
- 5) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 6) Główny Inspektor Pracy;
- 7) izby gospodarcze reprezentujące przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie sztucznej inteligencji oraz wykorzystujących w swojej działalności sztuczną inteligencję, a także działających w obszarze gospodarki elektronicznej, komunikacji, mediów, usług finansowych, wytwarzania sprzętu informatycznego, oprogramowania lub świadczenia usług informatycznych;
- 8) reprezentatywne organizacje związkowe, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.⁷⁾);

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020 r. poz.568 i 2157, z 2021 r. poz. 2445, z 2022 r. poz. 2666, z 2023 r. poz. 1586 i 1723 oraz z 2025 r. poz. 39.

- 9) podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 - 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 10) fundacje i stowarzyszenia wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, których celem statutowym jest działalność w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi twórców, lub też których celem statutowym jest działalność w co najmniej jednym z obszarów:
 - a) sztuczna inteligencja,
 - b) nowe technologie,
 - c) sprawiedliwość technologiczna,
 - d) ochrona praw człowieka,
 - e) edukacja lub kultura cyfrowa,
 - f) bezpieczeństwo informacji.

4. Członkiem Rady może być osoba, która:

- 1) posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie sztucznej inteligencji, w szczególności w obszarze informatyki, cyberbezpieczeństwa, ochrony danych osobowych, prawa nowych technologii oraz praw człowieka;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) korzysta z pełni praw publicznych;
- 4) wyraziła pisemną zgodę na kandydowanie.

5. Komisja powołuje skład Rady spośród kandydatów zgłoszonych przez podmioty, o których mowa w ust. 3.

6. Przed upływem kadencji członkostwo w Radzie wygasa z powodu:

- 1) rezygnacji złożonej na piśmie Przewodniczącemu Rady;
- 2) śmierci członka Rady;
- 3) niewykonywania obowiązków członka Rady przez okres dłuższy niż trzy miesiące;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) pozbawienia praw publicznych.

7. W przypadku, o których mowa w ust. 6 pkt 3 - 5, Komisja powiadamia członka Rady o wygaśnięciu członkostwa na piśmie.

8. W przypadku stwierdzenia przez Komisję okoliczności, o których mowa w art. 26 ust. 5, lub niezachowania tajemnicy, o której mowa w art. 26 ust. 4, Komisja, w drodze postanowienia, odwołuje członka Rady większością głosów.

9. W przypadku wygaśnięcia członkowska albo odwołania członka Rady Komisja wybiera nowego członka Rady na okres pozostały do końca kadencji, spośród pozostałych zgłoszonych kandydatów.

10. Do członków Rady stosuje się art. 22 ust. 1.

Art. 26. 1. Komisja powołuje i odwołuje Przewodniczącego Rady i Zastępcę Przewodniczącego Rady spośród jej członków. Rada wskazuje po dwóch kandydatów na Przewodniczącego Rady i Zastępcę Przewodniczącego Rady.

2. Przewodniczący Rady kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz. W przypadku nieobecności Przewodniczący Rady zastępuje go Zastępca Przewodniczącego Rady.

3. Do udziału w posiedzeniu Rady mogą być zapraszane, wskazane przez Komisję oraz Przewodniczącego Rady, inne osoby, o ile jest to uzasadnione przedmiotem posiedzenia.

4. Członek Rady oraz osoba, o której mowa w ust. 3, jest obowiązany do zachowania w tajemnicy informacji, do których uzyskał dostęp w związku z wykonywaniem funkcji członka Rady lub udziału w posiedzeniach. Komisja może zwolnić z obowiązku zachowania tajemnicy w zakresie przez nią określonym, o ile zachowanie tajemnicy prowadziłoby do poważnej szkody dla państwa lub też życia, zdrowia i ochrony praw podstawowych osób fizycznych. Sposób zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy określa regulamin Rady.

5. Członek Rady oraz osoba, o której mowa w ust. 3, nie może:

- 1) prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z działalnością w Radzie;
- 2) wykonywać działań, które mogłyby skutkować konfliktem interesów.

6. Za udział w pracach Rady jej członkom oraz osobom, o których mowa w ust. 3, nie przysługuje wynagrodzenie.

7. Za udział w pracach Rady przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

8. Tryb działania Rady określa regulamin, uchwalany na wniosek Rady, przez Komisję zwykłą większością głosów.

9. Obsługę Rady zapewnia Biuro Komisji.

Art. 27. 1. Do zadań Rady należy:

- 1) wyrażanie opinii i stanowisk w zakresie spraw przekazanych jej przez Komisję;
- 2) przyjmowanie oraz przekazywanie Przewodniczącemu Komisji wniosków w sprawie wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, o których mowa w rozdziale 4;

- 3) wyrażanie opinii i stanowisk przekazywanych do wiadomości Komisji, z inicjatywy własnej;
- 4) podejmowanie uchwał oraz przekazywanie wniosków w sprawie stwierdzenia naruszenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3.

2. Rada wyraża opinię lub stanowisko, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w terminie określonym przez Komisję. Opinie i stanowiska Rady nie są wiążące dla Komisji.

3. Opinie i stanowiska, o których mowa w ust. 1, Rada wydaje w drodze uchwały podjętej większością głosów pełnego składu Rady.

4. Opinie i stanowiska Rady są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji.

5. Rada może współpracować, w zakresie spraw określonych w ustawie i rozporządzeniu 2024/1689 oraz przy zachowaniu zasady zakazu konfliktu interesów, z krajowymi lub zagranicznymi organami doradczymi właściwymi w zakresie spraw będących przedmiotem posiedzenia.

Art. 28. 1. Komisja i Przewodniczący Komisji wykonują zadania przy pomocy Biura Komisji.

2. Biuro Komisji prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych dla jednostek budżetowych.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji, po zasięgnięciu opinii Komisji, w drodze zarządzenia, nadaje statut Biura Komisji, określając jego komórki organizacyjne.

4. Przewodniczący Komisji i Zastępcy Przewodniczącego Komisji są pracownikami Biura Komisji.

5. Wynagrodzenie Przewodniczącego oraz Zastępców Przewodniczącego Komisji. stanowi co najmniej 300% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku kalendarzowym poprzedzającym rok powołania, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz.1631 i 1674 oraz z 2025 r. poz. 718 i 769).

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości środków przeznaczonych na wynagrodzenia i nagrody dla Przewodniczącego Komisji i Zastępców Przewodniczącego Komisji oraz ustalania wysokości tych wynagrodzeń i nagród, uwzględniając organizację Biura Komisji i Komisji, konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań Biura Komisji i Komisji w zakresie sprawowanego nadzoru oraz poziomu płac w instytucjach nadzorowanych.

Art. 29. 1. Pracownikom Biura Komisji wykonującym czynności kontrolne, Biuro Komisji wydaje legitymacje służbowe w postaci dokumentu mobilnego, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. z 2024 r. poz. 1275 i 1717). W uzasadnionym przypadku legitymacja służbowa może być wydana także pracownikowi Biura Komisji niewykonującemu czynności kontrolnych.

2. Legitymacja służbowa zawiera:

- 1) numer legitymacji służbowej;
- 2) imię (imiona) i nazwisko;
- 3) stanowisko służbowe pracownika Biura Komisji;
- 4) datę ważności legitymacji służbowej.

3. Legitymacja służbowa podlega:

- 1) aktualizacji w przypadku zmiany danych w niej zawartych lub upływu terminu jej ważności lub też naruszenia integralności, poufności lub bezpieczeństwa informacji koniecznych dla identyfikacji pracownika;
- 2) unieważnieniu w przypadku rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku pracy pracownika Biura Komisji lub zaprzestania wykonywania przez pracownika Biura Komisji czynności kontrolnych.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji służbowej pracownika Biura Komisji oraz tryb wydawania, aktualizacji i unieważnienia tej legitymacji, mając na względzie zapewnienie właściwej identyfikacji pracowników Biura Komisji oraz zapewnienie właściwej ochrony legitymacji służbowych.

Rozdział 3

Kontrola przestrzegania przepisów o sztucznej inteligencji

Art. 30. 1. Komisja może prowadzić kontrolę przestrzegania przepisów rozporządzenia 2024/1689 i ustawy.

2. Kontrolę prowadzi się zgodnie z zatwierdzonym przez Komisję planem kontroli, na podstawie uzyskanych przez Komisję informacji lub w ramach monitorowania przestrzegania przepisów rozporządzenia 2024/1689.

3. Do kontroli podmiotu, zwanego dalej „kontrolowanym”:

- 1) będącego przedsiębiorcą – stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, z wyłączeniem art. 6 pkt 1;
- 2) niebędącego przedsiębiorcą – stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

4. Jeżeli kontrola dotyczy osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, przepisy art. 59 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców stosuje się odpowiednio.

5. Do kontroli nie stosuje się art. 51 ust. 3a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

6. Do kontroli oraz zaleceń pokontrolnych stosuje się przepisy działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 31. 1. Komisja wszczyna kontrolę:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek Przewodniczącego Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji lub członka Komisji;
- 3) na wniosek organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia 2024/1689.

2. Kontrolę przeprowadza się nie wcześniej niż po 7 dniach od dnia doręczenia kontrolowanemu zawiadomienia o wszczęciu kontroli.

3. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne przeprowadzane są w sposób zdalny, bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

4. Ze względu na podejrzenie wystąpienia lub też znaczące prawdopodobieństwo wystąpienia szkody dla życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób fizycznych wynikające z wprowadzenia do obrotu, oddania do użytku lub stosowania systemu, którego dotyczy kontrola, Komisja może wydać postanowienie o:

- 1) przeprowadzeniu części lub całości czynności kontrolnych w siedzibie kontrolowanego lub w miejscu prowadzenia przez niego działalności będącym bezpośrednio powiązanym z zakresem przedmiotowym kontroli;
- 2) przeprowadzeniu kontroli bez zachowania terminu, o którym mowa w ust. 2, o ile kontrola dotyczy podmiotu, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 2.

Art. 32.1. Komisja upoważnia do przeprowadzenia kontroli pracownika Biura Komisji, zwanego dalej „kontrolującym”.

2. Jeżeli do przeprowadzenia określonych czynności kontrolnych niezbędna jest wiedza specjalistyczna lub wiadomości specjalne, Komisja może upoważnić do udziału w nich osobę, która posiada taką wiedzę lub wiadomości.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 74 ust. 11 rozporządzenia 2024/1689, Komisja może upoważnić do udziału w czynnościach kontrolnych członka lub pracownika organu nadzoru rynku państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej.

4. Pracownik nadzorujący lub wykonujący czynności kontrolne składa na piśmie oświadczenie o niewykonywaniu przez osobę najbliższą:

- 1) działalności gospodarczej lub
- 2) czynności na podstawie stosunku pracy lub innej podstawie prawnej

– które są lub co do których istnieje znaczące prawdopodobieństwo, że mogą być przedmiotem kontroli prowadzonych przez Komisję.

5. Przez osobę najbliższą, o której mowa w ust. 4 i 10, rozumie się osoby wymienione w art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383).

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składa się w terminie 30 dni od dnia zatrudnienia pracownika, nie później niż na dzień przed rozpoczęciem kontroli.

7. Do pracownika nadzorującego lub wykonującego czynności kontrolne, a także osoby, o której mowa w ust. 2, stosuje się przepisy art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

8. Osoba nadzorująca lub wykonująca czynności kontrolne dokonuje aktualizacji oświadczenia, o którym mowa w ust. 4, w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny zaktualizowania oświadczenia, w szczególności w związku z powzięciem informacji o zawiadomieniu o kontroli wobec kontrolowanego, które spełnia przesłanki określone w ust. 4.

9. Kontrolujący oraz osoby, o których mowa w ust. 2 i 3, obowiązani są przestrzegać poufności informacji i danych uzyskanych podczas wykonywania swoich zadań określonych w rozporządzeniu 2024/1689 oraz ustawie.

10. Osoba, o której mowa w ust. 2, składa, nie później niż do końca dnia poprzedzającego przeprowadzenie czynności kontrolnych, do udziału w których jest upoważniona, na piśmie oświadczenie o niewykonywaniu przez nią oraz osobę najbliższą, której mowa w ust. 5:

- 1) działalności gospodarczej lub
 - 2) czynności na podstawie stosunku pracy lub innej podstawie prawnej
- w podmiocie będącym przedmiotem kontroli prowadzonych przez Komisję.

Art. 33. 1. Kontrolujący przeprowadza kontrolę po doręczeniu imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz okazaniu legitymacji służbowej, lub w przypadku udziału w kontroli osoby, o której mowa w art. 32 ust. 2 i 3, dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej kontroli;

- 2) oznaczenie organu kontroli;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię (imiona), nazwisko i stanowisko kontrolującego oraz numer legitymacji służbowej, a w przypadku upoważnienia do udziału w kontroli osób, o których mowa w art. 32 ust. 2 i 3 – imiona i nazwiska tych osób oraz numer dokumentu tożsamości;
- 5) datę ważności upoważnienia;
- 6) oznaczenie kontrolowanego;
- 7) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 8) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 9) imię, nazwisko, stanowisko oraz podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 10) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

Art. 34. 1. W celu ustalenia stanu faktycznego w toku kontroli, kontrolujący ma prawo do:

- 1) żądania udostępnienia związanych z przedmiotem kontroli materiałów, dokumentów, korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną, informatycznych nośników danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, innych urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w tym także zapewnienia dostępu do systemów informatycznych oraz chmury obliczeniowej będących własnością innego podmiotu zawierających dane kontrolowanego związane z przedmiotem kontroli, w zakresie, w jakim kontrolowany ma do nich dostęp;
- 2) sporządzania notatek z materiałów, o których mowa w pkt 3;
- 3) dostępu do związanych z przedmiotem kontroli materiałów, dokumentów oraz innych danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;
- 4) zabezpieczania materiałów, dokumentów oraz innych danych, o których mowa w pkt 1, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych;
- 5) żądania złożenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień w sprawach związanych z przedmiotem kontroli;
- 6) sporządzania niezbędnych dla kontroli kopii lub wyciągów z dokumentów i materiałów, o których mowa w pkt 1-4, jak również zestawień i obliczeń na podstawie dokumentów lub elektronicznych baz danych;
- 7) przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do realizacji celu kontroli;

8) w uzasadnionych przypadkach utrwalania przebiegu kontroli lub poszczególnych czynności w jej toku przy pomocy urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk po uprzednim poinformowaniu kontrolowanego.

2. Kontrolowany jest obowiązany udzielać kontrolującemu wszelkich potrzebnych informacji oraz zapewnić mu i osobom upoważnionym do kontroli czas i warunki do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a także potwierdzić zgodność z oryginałem wszelkich kopii dokumentów oraz zestawień, analiz, obliczeń lub innych dokumentów lub informacji sporządzonych na żądanie kontrolującego, oraz zapewnić mu:

- 1) w przypadku kontroli prowadzonej w sposób inny niż zdalny, możliwość wstępu na grunt oraz do obiektów budowlanych, a także do pomieszczeń i lokali znajdujących się w budynkach;
- 2) dostęp do materiałów lub innych przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie;
- 3) dostęp do informatycznych nośników danych, urządzeń lub systemów informatycznych w zakresie informacji zgromadzonych na tych nośnikach, w urządzeniach lub w systemach, w tym do korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną.

Art. 35. 1. Kontrolujący ustala stan faktyczny na podstawie dowodów zebranych w toku kontroli, a w szczególności dokumentów, przedmiotów, ustnych lub pisemnych wyjaśnień i oświadczeń oraz innych nośników informacji.

2. Dowody, o których mowa w ust. 1, mogą zostać zabezpieczone, jeżeli to technicznie możliwe, przez sporządzenie ich kopii poświadczonych jako zgodne z oryginałem.

Art. 36. 1. Jeżeli w toku kontroli kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona oświadczy, że ujawnione w toku kontroli materiały, dokumenty lub inne dane:

- 1) zawierają komunikację między kontrolowanym a adwokatem, radcą prawnym, prawnikiem z Unii Europejskiej w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 823) lub osobą, o której mowa w art. 2a tej ustawy, wytworzoną w celu realizacji prawa kontrolowanego do uzyskania ochrony prawnej w związku z przedmiotem postępowania prowadzonego przez Komisję, w toku którego jest przeprowadzana kontrola, lub
- 2) zostały sporządzone wyłącznie w celu realizacji prawa kontrolowanego do uzyskania ochrony prawnej od osób, o których mowa w pkt 1, w związku z przedmiotem postępowania prowadzonego przez Komisję, w toku którego jest przeprowadzana kontrola –

- art. 34 ust. 2 nie stosuje się.

2. Na kontrolowanym spoczywa ciężar dowodu, że pisma lub dokumenty, o których mowa w ust. 1, spełniają przesłanki określone w tym przepisie.

Art. 37. 1. Komisja w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zwrócić się do Policji, a także do jednostek podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji o udzielenie pomocy w przeprowadzeniu kontroli, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

2. Policja lub jednostki podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji zapewniają pomoc w przeprowadzeniu kontroli. Pomoc udzielana przez:

- 1) Policję polega na zapewnieniu porządku w miejscu przeprowadzania kontroli oraz osobistego bezpieczeństwa i poszanowania godności osób obecnych w miejscu jej przeprowadzania;
- 2) jednostki podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji polega na wsparciu kontrolującego w ustaleniu stanu faktycznego w zakresie bezpieczeństwa systemu sztucznej inteligencji i jego zgodności z przepisami rozporządzenia 2024/1689.

3. W zakresie spraw, o których mowa w ust. 2 pkt 1, Komisja występuje na piśmie o udzielenie pomocy do Komendanta Stołecznego Policji, komendanta wojewódzkiego Policji właściwego ze względu na miejsce kontroli, lub jednostek podległych i nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji co najmniej 7 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia kontroli. W przypadkach niecierpiących zwłoki Komisja występuje z wnioskiem, co najmniej 3 dni przed planowanym dniem rozpoczęciem kontroli.

4. Koszty poniesione przez Policję oraz jednostki podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji z tytułu udzielonej pomocy w przeprowadzeniu kontroli pokrywa Komisja. Koszty te ustala się według stawki zryczałtowanej w wysokości 1,5% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, za każdy przypadek udzielenia pomocy.

5. Rozliczenie kosztów pomocy udzielonej przez Policję odbywa się na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 37ata ust. 10 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686 oraz z 2025 r. poz. 129).

Art. 38. 1. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych kontrolujący sporządza projekt protokołu.

2. Projekt protokołu zawiera co najmniej:

- 1) wskazanie nazwy albo imienia i nazwiska oraz adresu kontrolowanego;
- 2) w przypadku upoważnienia przez kontrolowanego osoby do reprezentacji w toku kontroli, imię i nazwisko tej osoby;
- 3) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej kontrolującego, a w przypadku osób, o których mowa w art. 32 ust. 2, numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 5) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 6) opis przebiegu kontroli;
- 7) opis stanu faktycznego ustalonego w toku kontroli oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla przedmiotu kontroli;
- 8) ustalenie z przeprowadzonej kontroli;
- 9) pouczenie kontrolowanego do jego reprezentacji o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu kontroli oraz o prawie odmowy jego podpisania;
- 10) załączniki wraz z ich opisem.

3. Projekt protokołu kontroli sporządza się w postaci elektronicznej, opatruje przez kontrolującego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym i doręcza się go kontrolowanemu.

4. W terminie 7 dni od dnia doręczenia projektu protokołu kontroli kontrolowany może złożyć na piśmie zastrzeżenia do jego treści.

5. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, kontrolujący dokonuje ich analizy, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń, zmienia lub uzupełnia projekt protokołu wskazując przyczynę wprowadzanych zmian.

6. W razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości albo części, kontrolujący przekazuje kontrolowanemu informacje o tym wraz z uzasadnieniem.

7. Niezłożenie w terminie przez kontrolowanego zastrzeżeń do treści projektu protokołu, uznaje się za przyjęcie jego treści.

8. Z przeprowadzonej kontroli kontrolujący sporządza protokół kontroli, który zawiera elementy, o których mowa w ust. 2, oraz:

- 1) datę i miejsce podpisania protokołu kontroli przez kontrolującego i kontrolowanego;
- 2) uwagi, komentarze lub zastrzeżenia dotyczące przebiegu kontroli zgłoszone po zakończeniu czynności kontrolnych przez kontrolowanego.

9. Protokół kontroli sporządza się w postaci elektronicznej i opatruje przez kontrolującego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym albo podpisem zaufanym i doręcza podmiotowi kontrolowanemu w celu opatrzenia podpisem.

10. Brak doręczenia przez kontrolowanego kontrolującemu podpisanego protokołu kontroli we wskazanym przez kontrolowanego terminie, uznaje się za odmowę podpisania protokołu kontroli.

11. O odmowie podpisania protokołu kontroli kontrolujący czyni wzmiankę w protokole.

Art. 39. 1. Jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono, że kontrolowany nie wypełnia odnoszących się do niego obowiązków wynikających z rozporządzenia 2024/1689 lub decyzji wydanej przez Komisję, Przewodniczący Komisji wydaje zalecenia pokontrolne.

2. W zaleceniach pokontrolnych Przewodniczący Komisji:

- 1) wzywa podmiot kontrolowany do usunięcia nieprawidłowości w szczególności może wskazać środki, jakie powinien zastosować podmiot kontrolowany, w celu ich usunięcia;
- 2) wskazuje termin na usunięcie nieprawidłowości;
- 3) wskazuje sposób i termin powiadomienia Komisji o realizacji zaleceń pokontrolnych;
- 4) zamieszcza pouczenie o skutkach niewykonania zaleceń pokontrolnych lub braku powiadomienia Komisji o ich wykonaniu w wyznaczonym terminie.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, nie może być krótszy niż 30 dni od dnia doręczenia zaleceń pokontrolnych podmiotowi kontrolowanemu.

4. W zaleceniach pokontrolnych, o których mowa w ust. 1, Komisja może określić inny termin usunięcia nieprawidłowości i powiadomienia Komisji. Termin określony w wezwaniu może być krótszy niż 30 dni jedynie w przypadku, gdy podmiot kontrolowany, do którego odnosi się wezwanie, wyraził na to zgodę lub gdy naruszenia wskazane w zaleceniach pokontrolnych powtarzały się w przeszłości.

5. Jeżeli po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, podmiot kontrolowany nie usunie wskazanych nieprawidłowości lub nie powiadomi Komisji o realizacji zaleceń pokontrolnych, Komisja wszczyna postępowanie, o którym mowa w rozdziale 4 ustawy, z urzędu.

Art. 40. Komisja wszczyna postępowanie, o którym mowa w rozdziale 4 ustawy, z urzędu, jeśli na podstawie informacji zgromadzonych w toku kontroli Komisja stwierdzi, że mogło dojść do naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy.

Rozdział 4

Postępowanie przed organem nadzoru

Art. 41. 1. Komisja prowadzi postępowanie w sprawie naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, zwane dalej „postępowaniem”.

2. Komisja wszczyna postępowanie:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek Przewodniczącego Komisji, Zastępcy Przewodniczącego Komisji lub członka Komisji;
- 3) na wniosek organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia 2024/1689;
- 4) na wniosek Rady.

3. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że organem właściwym w sprawie jest inny organ lub podmiot administracji publicznej, Przewodniczący Komisji przekazuje sprawę temu organowi lub podmiotowi na zasadach określonych w art. 65 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 42. 1. Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwana dalej „skarżącym”, może złożyć do Komisji skargę, o której mowa w art. 85 rozporządzenia 2024/1689, na naruszenie przepisów tego rozporządzenia lub ustawy.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę systemu lub opis, którego dotyczy skarga oraz, jeśli jest to możliwe do ustalenia, nazwę i adres doręczeń elektronicznych podmiotu, którego dotyczy skarga;
- 2) opis istotnych faktów oraz powody, dla których skarżący uważa, że doszło do naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy;
- 3) inne informacje uznane przez skarżącego za istotne dla sprawy w tym, w stosownych przypadkach, informacje zebrane z własnej inicjatywy.

3. Skargę, o której mowa w ust. 1, składa się Komisji w postaci elektronicznej. W przypadku braku możliwości jej złożenia w tej postaci dopuszcza się jej złożenie w postaci papierowej.

4. Rozpatrując skargę, o której mowa w ust. 1, Komisja może współpracować z organami, o których mowa w art. 5 ust. 3, w zakresie, w jakim sprawa dotyczy ich właściwości.

5. Rozpatrując skargę, w przypadku stwierdzenia możliwości naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy, Przewodniczący Komisji składa wniosek o wszczęcie postępowania.

Art. 43. 1. Stroną postępowania jest każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie.

2. Postanowienie o wszczęciu postępowania doręcza się każdej ze stron postępowania.
3. Postępowanie nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy od dnia doręczenia postanowienia o wszczęciu postępowania stronom.

Art. 44. 1. Jeżeli w toku postępowania zajdzie konieczność uzupełnienia dowodów, Komisja może przeprowadzić postępowanie dowodowe, do którego stosuje się odpowiednio przepisy o kontroli, o których mowa w rozdziale 3 ustawy.

2. Okresu prowadzenia postępowania dowodowego nie wlicza się do terminu, o którym mowa w art. 43 ust. 3.

Art. 45. 1. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że działalność strony narusza przepisy rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy Przewodniczący Komisji w toku postępowania może wydać stronie, w drodze postanowienia, ostrzeżenie.

2. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1, Przewodniczący Komisji wskazuje działania umożliwiające przywrócenie stanu zgodnego z prawem, w tym w szczególności w zakresie:

- 1) zablokowania lub uniemożliwienia uzyskania dostępu przez użytkowników do systemu lub też jego elementów będących przedmiotem ostrzeżenia;
- 2) działań naprawczych na rzecz doprowadzenia systemu do stanu lub sposobu działania zgodnego z przepisami rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy;
- 3) spełnienia obowiązku informacyjnego wobec użytkowników końcowych, kontrahentów, pracowników lub innych osób stosujących system, lub na które system oddziałuje lub oddziaływał lub może oddziaływać.

3. Strona w terminie 14 dni od dnia otrzymania postanowienia, o którym mowa w ust. 1, przedstawia Komisji informację z jego wykonania.

4. W przypadku, gdy strona nie wykona postanowienia, o którym mowa w ust. 1, Komisja może:

- 1) nakazać stronie, w drodze postanowienia, zablokowanie lub uniemożliwienie uzyskania dostępu przez użytkowników końcowych do systemu lub też do elementów będących przedmiotem ostrzeżenia lub wycofanie z rynku lub użytku systemu w całości lub też części lub elemencie, którego dotyczy ostrzeżenie;
- 2) nakazać stronie, w drodze postanowienia, spełnienie obowiązku informacyjnego w zakresie będącym przedmiotem postępowania o naruszenie rozporządzenia 2024/1689 wobec użytkowników końcowych, kontrahentów, pracowników lub innych osób stosujących system, lub na które system oddziałuje, oddziaływał lub może oddziaływać;

- 3) poinformować o tym krajowe organy lub podmioty określone w wykazie, o którym mowa w art. 77 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689, a także Komisję Europejską, Europejską Radę do spraw Sztucznej Inteligencji, Panel Naukowy oraz właściwe organy państw członkowskich Unii Europejskiej;
- 4) umieścić informację o niezastosowaniu się przez stronę do ostrzeżenia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Komisji.

Art. 46. 1. W przypadku stwierdzenia przez Komisję naruszenia obowiązków wynikających z rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy przez podmiot, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. a–f tego rozporządzenia, oraz braku zawarcia układu, o którym mowa w rozdziale 5, Komisja wydaje decyzję w sprawie naruszenia tych przepisów.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zawiera środki nakazujące, w terminie do 14 dni od dnia doręczenia, usunięcie skutków naruszenia obowiązków wynikających z rozporządzenia 2024/1689 lub ustawy.

3. W przypadku zastosowania się w terminie przez stronę do środków, o których mowa w ust. 2, Komisja uwzględnia tę okoliczność podejmując decyzję w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa art. 85.

Art. 47. 1. W przypadku gdy Komisja ma wystarczające powody, aby uznać, że system sztucznej inteligencji stwarza ryzyko, o którym mowa w art. 79 rozporządzenia 2024/1689 lub ust. 2, wszczyna postępowanie z urzędu.

2. W przypadku stwierdzenia przez Komisję, że system sztucznej inteligencji stwarza bezpośrednie ryzyko zagrożenia dla życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób fizycznych, Komisja może wydać decyzję nakazującą operatorowi tego systemu zaprzestanie stosowania lub wycofanie systemu w trybie, o którym mowa w ust. 4, z rynku lub użytkowania. Komisja może nadać decyzji z rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Jeśli w toku postępowania Komisja stwierdzi, że system sztucznej inteligencji stwarza ryzyko dla praw podstawowych osób fizycznych, niezwłocznie informuje o tym krajowe organy lub podmioty określone w wykazie, o którym mowa w art. 77 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689.

4. W przypadku stwierdzenia przez Komisję, że system stwarza ryzyko, o którym mowa w ust. 1 lub 2, Komisja może prowadzić postępowanie przez okres nie dłuższy niż 7 dni od dnia wszczęcia postępowania.

5. O decyzji, o której mowa w ust. 2, Komisja informuje właściwą jednostkę notyfikowaną oraz Komisję Europejską i, jeśli wymagają tego okoliczności sprawy, właściwy organ krajowy państwa członkowskiego.

Art. 48. W zakresie nieuregulowanym do postępowania stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 49. 1. Od postanowienia Przewodniczącego Komisji, o którym mowa w art. 45 ust. 1 oraz postanowienia Komisji, o którym mowa w art. 45 ust. 4 pkt 1 i 2, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

2. Od decyzji Komisji, o której mowa w art. 46 ust. 1 oraz art. 47 ust. 2 przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

3. Do postępowania w sprawach odwołania od decyzji Komisji, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620) z zakresu postępowania w sprawach naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy.

4. W przypadku uznania, że odwołanie zasługuje w całości lub w części na uwzględnienie Komisja bez przekazywania akt sądowi – może w terminie 14 dni od dnia doręczenia odwołania, wydać nową decyzję, w której uchyla albo zmienia swoją decyzję w całości lub w części. Jednocześnie Komisja stwierdza, czy decyzja została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa. Komisja bezzwłocznie doręcza nową decyzję stronie. Przepis ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

5. Do postanowień Komisji, od których służy zażalenie, przepis ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

6. Komisja może przedstawić sądowi istotny dla sprawy pogląd w sprawach w zakresie sztucznej inteligencji, jeżeli przemawia za tym interes publiczny.

Art. 50. Wniesienie przez stronę odwołania do sądu wstrzymuje wykonanie decyzji w zakresie administracyjnej kary pieniężnej, o której mowa w rozdziale 9 ustawy.

Art. 51. 1. W przypadku, gdy w wyniku przeprowadzonego postępowania zostaną ujawnione informacje wskazujące na możliwość popełnienia przestępstwa Przewodniczący Komisji składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do właściwych organów.

2. Do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa dołącza się akta postępowania.

Art. 52. Akta postępowania przechowuje się przez okres 10 lat od dnia doręczenia decyzji, chyba że przepisy odrębne przewidują inny okres przechowywania określonych informacji.

Rozdział 5

Układ w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji

Art. 53. 1. W toku postępowania, o którym mowa w rozdziale 4 ustawy, Komisja może wydać postanowienie o możliwości zawarcia układu w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji, zwanego dalej „układem”, jeżeli uzna, że przyczyni się do pełniejszej realizacji celów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, a działanie strony będące przedmiotem postępowania nie doprowadziło do wystąpienia zdarzeń, o których mowa w art. 3 pkt 49 lit. a, b lub d rozporządzenia 2024/1689.

2. Strona postępowania, o której mowa w ust. 1, może zwrócić się do Komisji z wnioskiem o zawarcie układu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Komisja wydaje:

- 1) postanowienie, o którym mowa w ust. 1, albo
- 2) postanowienie o braku możliwości zawarcia układu.

4. Układ może być zawarty, jeżeli podmiot będący stroną postępowania, o którym mowa w ust. 1:

- 1) w zakresie naruszenia objętego danym postępowaniem, zaprzestał naruszania prawa albo usunął stan niezgodności z prawem, w tym przez spełnienie obowiązku niewykonanego w terminie, oraz
- 2) ujawnił Komisji wszelkie istotne okoliczności dotyczące naruszenia objętego danym postępowaniem, w tym współdziałające w naruszeniu osoby lub inne podmioty, oraz przedstawił dowody na poparcie tych okoliczności.

5. Strona postępowania może zobowiązać się w układzie do:

- 1) usunięcia w określonym terminie dających się usunąć skutków naruszenia objętego danym postępowaniem;
- 2) naprawienia w określonym terminie, w całości albo części, szkód wyrządzonych w wyniku naruszenia objętego danym postępowaniem, w tym także w przypadkach, gdy szkoda ujawni się w przyszłości.

6. W ramach zawieranego układu Komisja może obniżyć wysokość kary pieniężnej nie mniej niż o 20% i nie więcej niż o 70%, a w przypadku, o którym mowa w art. 68 – nie mniej

niż o 30% i nie więcej niż o 90%, w stosunku do kary pieniężnej, która zostałaby nałożona bez zawarcia układu, lub złagodzić dolegliwość innej sankcji.

7. Jeżeli przepis prawa przewiduje możliwość jednoczesnego nałożenia kary pieniężnej oraz zakazu, nakazu lub innej sankcji za dane naruszenie, złagodzenie sankcji może polegać na odstąpieniu od nałożenia zakazu, nakazu lub innej sankcji i nałożeniu wyłącznie kary pieniężnej w wysokości obniżonej zgodnie z ust. 6 albo bez jej obniżenia.

8. Przy obniżaniu wysokości kary pieniężnej lub łagodzeniu dolegliwości sankcji w sposób określony w ust. 7 Komisja bierze pod uwagę:

- 1) okoliczności, w jakich strona postępowania w zakresie naruszenia objętego danym postępowaniem, zaprzestała naruszania prawa albo usunęła stan niezgodności z prawem, w tym przez spełnienie obowiązku niewykonanego w terminie lub działanie z własnej inicjatywy zgodnie z art. 60 ust. 1;
- 2) zakres i znaczenie ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności naruszenia objętego danym postępowaniem, w tym współdziałających w naruszeniu osób lub innych podmiotów, oraz przedstawienia dowodów na poparcie tych okoliczności;
- 3) zakres zobowiązań, o których mowa w ust. 5, oraz czas ich wykonania przez stronę postępowania.

9. W przypadku zaistnienia nadzwyczajnych okoliczności łagodzących, w tym usunięcia wszelkich skutków naruszenia objętego postępowaniem przez stronę postępowania, układ może przewidywać odstąpienie od nałożenia sankcji.

10. Przepisy niniejszego rozdziału mogą być stosowane także w przypadku, gdy przepis prawa przewiduje obowiązek zastosowania sankcji.

Art. 54. 1. W postanowieniu, o którym mowa w art. 63 ust. 1, Komisja wyznacza termin na zawarcie układu nie dłuższy niż 1 miesiąc. W uzasadnionych przypadkach Komisja może, w drodze postanowienia, przedłużyć termin na zawarcie układu o dodatkowy okres, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

2. Strona postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1, składa Komisji oświadczenie o woli zawarcia układu.

3. Do czasu zawarcia układu strona postępowania może wycofać oświadczenie, o którym mowa w ust. 2.

Art. 55. 1. Niezwłocznie po złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 54 ust. 2, strona postępowania przedstawia Komisji wszystkie znane jej okoliczności naruszenia objętego danym postępowaniem i dowody na ich poparcie, pozwalające stwierdzić, że spełnione są

warunki, o których mowa w art. 53 ust. 4, a w razie potrzeby uzupełnia je z własnej inicjatywy lub na żądanie Komisji. Strona postępowania oświadcza, że przedstawiła wszystkie znane jej okoliczności i dowody dotyczące naruszenia.

2. Informacje i dowody uzyskane przez Komisję mające charakter oświadczenia strony postępowania, a nieznane dotychczas Komisji, nie mogą być wykorzystane jako dowód w postępowaniu, o którym mowa w art. 53 ust. 1, w przypadku, gdy układ nie zostanie zawarty, ani w innym postępowaniu prowadzonym, wobec tego podmiotu przez Komisję albo inny organ na podstawie przepisów odrębnych.

3. W przypadku podjęcia zobowiązania, o którym mowa w art. 53 ust. 5, strona postępowania przedstawia Komisji zakres działań, jakie zamierza podjąć, sposób oraz czas ich wykonania. Jednocześnie strona postępowania składa oświadczenie o braku wiedzy o przeszkodach uniemożliwiających wykonanie zobowiązania, o którym mowa w art. 53 ust. 5, zgodnie z tym co przedstawiła Komisji, według stanu na moment składania oświadczenia.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 zdanie drugie oraz ust. 3 zdanie drugie, składane są przez osobę upoważnioną do reprezentowania strony pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 56. 1. Po stwierdzeniu spełnienia warunków, o których mowa w art. 53 ust. 4, Komisja przygotowuje i przedstawia stronie postępowania projekt układu, wskazując rodzaj i zakres proponowanego złagodzenia sankcji. Komisja wydaje postanowienie o przedstawieniu projektu układu.

2. W przypadku, gdy strona postępowania podjęła zobowiązanie, o którym mowa w art. 53 ust. 5, w projekcie układu zamieszcza się również treść tego zobowiązania, wskazując zakres działań, jakie zamierza podjąć, sposób oraz czas ich wykonania.

3. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, Komisja wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni na przyjęcie układu. Bieg terminu, o którym mowa w art. 54 ust. 1, ulega zawieszeniu do upływu terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

4. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, zawiera pouczenie o sposobie i skutkach przyjęcia układu, w szczególności o skutku wynikającym z art. 57 ust. 4, oraz o skutku niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 57 ust. 1, w wyznaczonym terminie.

Art. 57. 1. Zawarcie układu następuje w wyniku złożenia przez stronę postępowania oświadczenia o następującej treści: „Oświadczam, że przyjmuję w całości i bez zastrzeżeń układ w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji zgodnie z postanowieniem

Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji z dnia r. wydanym na podstawie art. 56 ust. 1 ustawy z dnia r. o systemach sztucznej inteligencji (Dz. U. ...).”.

2. Złożenie oświadczenia o przyjęciu układu o innej treści niż określona w ust. 1 jest bezskuteczne.

3. Niezłożenie w terminie oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, jest tożsame z odrzuceniem projektu układu przez stronę postępowania.

4. Skutkiem oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, jest zrzeczenie się przez stronę postępowania prawa do złożenia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów w odniesieniu do decyzji, o której mowa w art. 59 ust. 1.

Art. 58. 1. W przypadku, gdy w terminie wyznaczonym zgodnie z art. 54 ust. 1, z uwzględnieniem art. 56 ust. 3, nie dojdzie do zawarcia układu, Komisja wydaje postanowienie o zakończeniu czynności zmierzających do zawarcia układu.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, Komisja wydaje także w przypadku:

- 1) gdy strona postępowania nie złoży oświadczenia, o którym mowa w art. 54 ust. 2;
- 2) gdy strona postępowania wycofa oświadczenie, o którym mowa w art. 54 ust. 2;
- 3) uznania, że działania strony postępowania mają charakter pozorny i nie zmierzają do zawarcia układu.

Art. 59. 1. W przypadku zawarcia układu Komisja niezwłocznie wydaje decyzję zawierającą ustalenia układu, określone w postanowieniu, o którym mowa w art. 56 ust. 1 zdanie drugie.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest ostateczna.

Art. 60. 1. Okresu od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1 lub ust. 3 pkt 1, do dnia zawarcia układu albo wydania postanowienia, o którym mowa w art. 58 ust. 1 lub 2, wyznaczonego na zawarcie układu nie wlicza się do terminu załatwienia sprawy.

2. Bieg terminów przedawnienia ulega zawieszeniu w okresie od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1 lub ust. 3 pkt 1, do dnia zawarcia układu albo wydania postanowienia, o którym mowa w art. 58 ust. 1 lub 2.

Art. 61. Do decyzji, o której mowa w art. 59 ust. 1, nie stosuje się art. 162 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 62. 1. Na żądanie Komisji strona postępowania, która zawarła układ, przedstawia harmonogram wywiązywania się ze zobowiązań podjętych w ramach układu.

2. Komisja może żądać informacji lub dokumentów w zakresie wywiązywania się przez podmiot, który zawarł układ, ze zobowiązań podjętych w ramach tego układu.

Art. 63. 1. W przypadku niewykonania przez podmiot, który zawarł układ, zobowiązań podjętych w ramach układu w całości albo w istotnej części, lub istotnych nieprawidłowości w wykonaniu tych zobowiązań, Komisja wznawia z urzędu postępowanie, o którym mowa w art. 53 ust. 1.

2. Nie wznawia się postępowania z przyczyn, o których mowa w ust. 1, jeżeli od dnia doręczenia decyzji, o której mowa w art. 59 ust. 1, upłynęło więcej niż 10 lat.

Art. 64. 1. Wznowienie postępowania, o którym mowa w art. 53 ust. 1, następuje w drodze postanowienia.

2. Postanowienie stanowi podstawę do przeprowadzenia przez Komisję postępowania co do przyczyn wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

3. W przypadku wznowienia postępowania, o którym mowa w art. 53 ust. 1, uznaje się, że bieg terminu przedawnienia nałożenia kary pieniężnej lub innej sankcji uległ zawieszeniu w okresie od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1 lub ust. 3 pkt 1, do dnia wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 65. 1. W przypadku gdy w wyniku wznowienia postępowania, o którym mowa w art. 52 ust. 1, jest wydawana decyzja o nałożeniu kary pieniężnej, kwotę uiszczoną tytułem kary pieniężnej nałożonej w drodze decyzji, o której mowa w art. 59 ust. 1, zalicza się na poczet kary pieniężnej nałożonej w wyniku wznowienia postępowania.

2. W przypadku, gdy w wyniku wznowienia postępowania, o którym mowa w art. 53 ust. 1, jest wydawana decyzja, a przepis prawa przewiduje za dane naruszenie możliwość jednoczesnego nałożenia kary pieniężnej i decyzji nakazującej wycofanie systemu sztucznej inteligencji z rynku, nałożenia zakazu albo zastosowania innej sankcji, Komisja może zastosować każdą z sankcji przewidzianych przepisami prawa albo obydwie sankcje łącznie. W stosunku do kary pieniężnej stosuje się przepis ust. 1.

Art. 66. Przepisy art. 63 i art. 64 nie wyłączają stosowania przepisów art. 145–152 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 67. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się także w przypadku gdy postępowanie, o którym mowa w art. 53 ust. 1, zostało wszczęte na podstawie informacji lub dokumentów przedstawionych Komisji z własnej inicjatywy przez podmiot, który dopuścił się naruszenia, o ile w tych informacjach lub dokumentach ujawniono wszelkie istotne okoliczności dotyczące naruszenia, w tym współdziałające osoby lub inne podmioty, oraz przedstawione zostały dowody na poparcie tych okoliczności, a przed złożeniem takich informacji i dokumentów podmiot zaprzestał danego naruszenia prawa albo usunął stan

niezgodności z prawem, w tym przez spełnienie obowiązku niewykonanego w terminie. Przepis zdania pierwszego nie stoi na przeszkodzie uzupełnieniu informacji lub dokumentów przez podmiot, który dopuścił się naruszenia, na zasadach określonych w art. 55 ust. 1 i 2.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot, który popełnił naruszenie, może jednocześnie złożyć wniosek, o którym mowa w art. 53 ust. 2. Wniosek ten Komisja rozpatruje po wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 53 ust. 1. W przypadku gdy postępowanie, o którym mowa w art. 53 ust. 1, nie zostało wszczęte, wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 68. 1. Komisja udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji treść decyzji wydawanych na podstawie rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy po usunięciu danych zawierających tajemnice prawnie chronione, w tym tajemnice przedsiębiorstwa wraz z informacją czy decyzja jest prawomocna.

2. Komisja udostępnia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji, wykaz systemów sztucznej inteligencji, co do których wydano decyzję w sprawie nałożenia kary o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy.

3. Wykaz zawiera:

- 1) nazwę systemu oraz operatora, którego dotyczy decyzja;
- 2) charakterystykę i opis działania systemu, wraz z wskazaniem przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy będących przedmiotem decyzji;
- 3) informację o decyzjach dotyczących tego samego operatora, lub też podmiotu powiązanego z operatorem, podjętych przez właściwe organy nadzoru innych państw członkowskich lub Komisję Europejską na podstawie przepisów rozporządzenia 2024/1689;
- 4) informacje o decyzjach podjętych przez inne organy nadzoru rynku w Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach, które dotyczą tego samego systemu, na podstawie przepisów innych niż rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy;
- 5) oznaczenie sprawy oraz odesłanie do treści decyzji, o której mowa w ust. 2.

4. Wykaz prowadzi się przy użyciu systemu teleinformatycznego, w tym:

- 1) zapewnia ochronę przed nieuprawnionym dostępem do wykazu;
- 2) zapewnia integralność danych w wykazie;
- 3) zapewnia dostępność systemu teleinformatycznego, w którym wykaz jest prowadzony,
- 4) przeciwdziała uszkodzeniom systemu teleinformatycznego, w którym wykaz jest prowadzony;
- 5) określa zasady bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) zapewnia rozliczalność działań dokonywanych na danych wykazu.

5. Komisja jest administratorem danych przetwarzanych w wykazie.

Rozdział 6

Zgłaszanie poważnych incydentów

Art. 69. 1. Dostawca systemu sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka ma obowiązek niezwłocznego zgłoszenia Komisji incydentu stwarzającego poważne ryzyko zaistniałego w związku z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji w terminie i na zasadach określonych w art. 73 rozporządzenia 2024/1689.

2. Komisja rozpatruje i nadaje bieg zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1 samodzielnie lub, jeśli wymagają tego okoliczności sprawy, z innymi organami nadzoru rynku.

Art. 70. 1. Przewodniczący Komisji dokonuje oceny zgłoszenia i, jeśli wymagają tego okoliczności sprawy, w szczególności, gdy incydent stanowi lub może prowadzić do naruszenia prawa, niezwłocznie przekazuje informację o dokonanym zgłoszeniu, o którym mowa w art. 69 ust. 1, oraz informacje, o których mowa w art. 69, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689 oraz ustawie:

1) z urzędu lub na wniosek:

- a) organom i podmiotom, których mowa w art. 69 ust. 1 oraz w rozporządzeniu 2024/1689, umieszczonym w wykazie prowadzonym na podstawie art. 8 pkt 4,
- b) Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej,
- c) ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji,
- d) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- e) Komisji Nadzoru Finansowego,
- f) Komisji Europejskiej,
- g) właściwym organom nadzoru rynku państwa członkowskiego Unii Europejskiej,

2) z urzędu właściwemu CSIRT MON, CSIRT NASK lub CSIRT GOV

– z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych w celu realizacji przez te organy ich zadań określonych w rozporządzeniu 2024/1689 lub ustawie.

2. Przewodniczący Komisji, na podstawie informacji zdobytych na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w rozdziale 6 ustawy, może złożyć wniosek o wszczęcie kontroli, o której mowa w rozdziale 3, lub postępowania, o którym mowa w rozdziale 4.

Rozdział 7

Jednostki notyfikowane i procedura notyfikacyjna

Art. 71. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji jest organem notyfikującym, o którym mowa w rozdziale III sekcja 4 rozporządzenia 2024/1689.

2. Organ notyfikujący dokonuje notyfikacji jednostki oceniającej zgodność na jej wniosek i na zasadach określonych w art. 29 oraz art. 30 rozporządzenia 2024/1689 oraz w ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

3. Organem właściwym do udzielenia autoryzacji w rozumieniu przepisu art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

4. Polskie Centrum Akredytacji:

- 1) wspiera ministra właściwego do spraw informatyzacji w pracach na rzecz wspólnego opracowania przez organy notyfikujące państw członkowskich Unii Europejskiej procedur koniecznych do oceny, wyznaczania i notyfikowania jednostek oceniających zgodność, o którym mowa w art. 28 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689;
- 2) we współpracy z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, opracowuje szczegółowy program akredytacji jednostek oceniających zgodność oraz w miarę potrzeb, uwzględniając w szczególności wnioski z jego bieżącej realizacji, aktualizację tego programu;
- 3) przekazuje ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informację o wnioskach jednostek oceniających zgodność o akredytację do celów notyfikacji w obszarze rozporządzenia 2024/1689, udzielonych akredytacjach w tym obszarze, zmianach zakresu akredytacji oraz zawieszonych albo cofniętych akredytacjach w terminie 14 dni odpowiednio od dnia podjęcia decyzji.

5. Do akredytacji, autoryzacji i notyfikacji jednostek uczestniczących w procesie oceny zgodności systemów, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689, stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 i 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Art. 72. 1. Jednostka oceniająca zgodność składa wniosek w sprawie notyfikacji jednostki oceniającej zgodność, o którym mowa w art. 71 ust. 2, w postaci elektronicznej do ministra właściwego do spraw informatyzacji.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) oznaczenie wnioskodawcy, jego siedzibę i adres;

- 2) określenie zakresu przedmiotowego wniosku, datę wydania, okres ważności oraz numeru akredytacji wraz z oznaczeniem certyfikatu akredytacji.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się co najmniej:

- 1) certyfikat akredytacji, o którym mowa w art. 24 ust. 2 z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, potwierdzający spełnienie wymogów, o których mowa w art. 31 rozporządzenia 2024/1689;
- 2) deklarację o spełnieniu wymogów, o których mowa w art. 31 rozporządzenia 2024/1689.

Art. 73. Minister właściwy do spraw informatyzacji przetwarza informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione, w tym stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, gdy jest to konieczne dla realizacji zadań, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689 oraz ustawie.

Art. 74. W zakresie spraw, o których mowa w rozdziale 7 ustawy, w sprawach nieuregulowanych przepisami rozporządzenia 2024/1689 i ustawą, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Rozdział 8

Środki wspierające innowacyjność

Art. 75. 1. Przewodniczący Komisji ustanawia piaskownicę regulacyjną i udziela wybranym podmiotom, o których mowa w art. 2 ust. 1 lit. a-c i e rozporządzenia 2024/1689, zgody na odstępstwo od stosowania przepisów, o których mowa w ust. 2, w celu realizacji projektu mającego na celu przyczynienie się do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 57 ust. 9 rozporządzenia 2024/1689, w zakresie niezbędnym do jego przeprowadzenia.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji, po zasięgnięciu opinii Komisji, określi, w drodze rozporządzenia, zakres przedmiotowy piaskownicy regulacyjnej dla projektów, warunki i formę prawną jej ustanowienia, kierując się aktami delegowanymi i wykonawczymi Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 58 rozporządzenia 2024/1689.

3. Zakres przedmiotowy, o których mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wprowadzenie systemu zarządzania jakością, o którym mowa w art. 17 rozporządzenia 2024/1689;
- 2) prowadzenie i przechowywanie dokumentacji lub deklaracji zgodności, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. a-e rozporządzenia 2024/1689;
- 3) przechowywanie automatycznie generowanych rejestrów zdarzeń, o których mowa w art. 19 rozporządzenia 2024/1689;
- 4) limit łącznej liczby użytkowników oraz innych podmiotów, na które mogą jednocześnie oddziaływać projekty w piaskownicy regulacyjnej, mając na względzie możliwości

organizacyjne Komisji, przewidywane zainteresowanie uczestnictwem w piaskownicy regulacyjnej oraz przewidywany wpływ piaskownicy regulacyjnej na poziom innowacyjności przedsiębiorstw w obszarze sztucznej inteligencji;

- 5) warunki oraz sposób organizacji konkursu na uczestnictwo w piaskownicy regulacyjnej, a także sposób składu ofert oraz sposób wyboru projektów zakwalifikowanych do realizacji;
- 6) inne obowiązki określone w aktach delegowanych lub wykonawczych Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 58 rozporządzenia 2024/1689.

4. Uczestnictwo mikro, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w piaskownicy regulacyjnej jest nieodpłatne.

5. Opłata za uczestnictwo w piaskownicy regulacyjnej podmiotów innych niż wskazane w ust. 4, nie może być wyższa niż czterokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773).

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 5, mając na względzie konieczność prawidłowej i efektywnej obsługi piaskownicy regulacyjnej.

7. Przewodniczący Komisji może, w drodze decyzji, ustanowić odstępstwo, o którym mowa w ust. 1, wspólnie z innym właściwym organem nadzoru rynku lub organem administracji publicznej, a także z organem nadzoru rynku państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Art. 76. Przewodniczący Komisji ogłasza konkurs na uczestnictwo w piaskownicy regulacyjnej.

Art. 77. 1. Przewodniczący Komisji powołuje zespół konkursowy do oceny ofert.

2. Zespół konkursowy ocenia oferty pod kątem zgodności z warunkami, o których mowa w rozporządzeniu 2024/1689, ustawie oraz rozporządzeniu, o którym mowa w art. 74 ust. 2.

3. Zespół konkursowy przygotowuje protokół oceny ofert i listę rankingową.

4. Do uczestnictwa w piaskownicy regulacyjnej kwalifikują się podmioty z najwyższą liczbą punktów na liście rankingowej do wyczerpania limitu liczby użytkowników.

5. Podmioty nieposiadające siedziby lub oddziału na terenie Unii Europejskiej kwalifikują się do uczestnictwa w piaskownicy regulacyjnej po wyczerpaniu listy pozostałych podmiotów, w ramach limitu liczby projektów.

Art. 78. 1. Przewodniczący Komisji publikuje protokół oceny ofert i listę rankingową w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji.

2. Podmioty składające oferty w konkursie mogą złożyć odwołanie od rozstrzygnięcia zawartego w protokole oceny ofert i liście rankingowej do Komisji w terminie 7 dni od dnia opublikowania oceny ofert i listy rankingowej.

3. Odwołanie, o którym mowa w ust. 2, może dotyczyć jedynie oceny oferty podmiotu składającego odwołanie.

4. Komisja rozpatruje odwołanie, o którym mowa w ust. 2, w terminie 3 dni od dnia otrzymania odwołania.

5. W przypadku uznania odwołania, o którym mowa w ust. 2, Komisja kieruje oferty będące przedmiotem uznanego odwołania do ponownej oceny.

6. Przewodniczący Komisji powołuje komisję konkursową do ponownej oceny ofert w składzie innym niż komisja konkursowa, o której mowa w art. 77 ust. 1.

7. Komisja konkursowa do ponownej oceny ofert przygotowuje aneksy do protokołu i listy rankingowej, o których mowa w art. 77 ust. 4. Przepis ust. 1 stosuje się.

8. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, lub ogłoszeniu aneksów, o których mowa w ust. 7, Przewodniczący niezwłocznie wydaje decyzję, o której mowa w art. 75 ust. 1.

Art. 79. 1. Przewodniczący Komisji ustala:

- 1) maksymalną liczbę użytkowników oraz innych podmiotów, na które może oddziaływać projekt w piaskownicy regulacyjnej;
- 2) zakres piaskownicy regulacyjnej dla projektu.

2. Przewodniczący Komisji informuje Komisję Europejską oraz Europejską Radę ds. Sztucznej Inteligencji o ustanowieniu piaskownicy regulacyjnej drogą elektroniczną, nie później niż 7 dni od publikacji decyzji o udzieleniu zgody na odstępstwo, o której mowa w art. 75.

3. Na wniosek Przewodniczącego, Komisja uchwala sprawozdania, o których mowa w art. 57 ust. 15 rozporządzenia 2024/1689, a następnie przekazuje je drogą elektroniczną Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Radzie ds. Sztucznej Inteligencji w terminach oraz na zasadach określonych w tym przepisie.

Art. 80. Podmiot uczestniczący w piaskownicy regulacyjnej:

- 1) informuje użytkowników oraz inne podmioty, na które oddziałuje lub może oddziaływać projekt, o uczestnictwie w piaskownicy regulacyjnej oraz o warunkach określonych w decyzji o zakwalifikowaniu do piaskownicy regulacyjnej;
- 2) składa Przewodniczącemu Komisji roczny raport z przebiegu realizacji projektu;
- 3) zamieszcza na swojej stronie internetowej informację o uczestnictwie w piaskownicy regulacyjnej oraz o warunkach zakwalifikowania do piaskownicy regulacyjnej;
- 4) niezwłocznie informuje Przewodniczącą Komisji o wszelkich zmianach okoliczności prawnych lub faktycznych mających związek z projektem w piaskownicy regulacyjnej.

Art. 81. 1. Komisja może prowadzić kontrolę w podmiotach uczestniczących w piaskownicy regulacyjnej w zakresie przestrzegania warunków zakwalifikowania do uczestnictwa w piaskownicy regulacyjnej.

2. Jeżeli w przypadku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 1, stwierdzono naruszenie przez podmiot warunków zakwalifikowania do piaskownicy regulacyjnej, Przewodniczący Komisji wzywa podmiot do usunięcia naruszenia w określonym w wezwaniu terminie, nie krótszym niż 30 dni od otrzymania wezwania.

3. W przypadku, gdy podmiot nie usuwa naruszenia w terminie określonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 2, Przewodniczący Komisji podejmuje decyzję o wyłączeniu tego podmiotu z piaskownicy regulacyjnej. Decyzja wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia podjęcia.

Art. 82. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji wykonuje zadania, o których mowa w art. 95 rozporządzenia 2024/1689, poprzez wydawanie rekomendacji najlepszych praktyk stosowania systemów sztucznej inteligencji.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji do 31 marca każdego roku przekazuje Radzie Ministrów oraz Komisji informację na temat wymaganych zasobów obliczeniowych do dalszego rozwoju systemów sztucznej inteligencji i prognozowanego zużycia energii z tego tytułu.

Art. 83. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w zakresie zadań, o których mowa w rozdziale 7 i 8 ustawy, określa, w drodze zarządzenia, wymogi, o których mowa w art. 70 ust. 3 rozporządzenia 2024/1689, oraz dokonuje ich corocznej oceny oraz aktualizacji.

2. W przypadku stwierdzenia, że stan zasobów do realizacji zadań, o których mowa w rozdziale 7 ustawy, nie jest odpowiedni, minister właściwy do spraw informatyzacji podejmuje działania mające na celu spełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w art. 70 ust. 6 rozporządzenia 2024/1689, Komisji Europejskiej, w postaci elektronicznej, na zasadach określonych w art. 70 ust. 6 tego rozporządzenia.

Art. 84. W zakresie zadań, o których mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689, minister właściwy do spraw informatyzacji może:

- 1) udzielać pomocy finansowej w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz finansować lub współfinansować programy i projekty w tym zakresie ze środków pochodzących z budżetu państwa w formie dotacji, jak również budżetu Unii Europejskiej zapewniających wsparcie w ramach polityki spójności, środków pochodzących z bezzwrotnej pomocy zagranicznej oraz środków pochodzących z innych programów w zakresie mu powierzonym do realizacji na podstawie ustawy, właściwych umów lub porozumień,
- 2) inicjować, wspierać i realizować programy obejmujące finansowanie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz działań przygotowujących do wdrożenia wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych na podstawie ustawy, właściwych umów i porozumień – realizowane przez jednostki podległe i nadzorowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w ramach ich zadań, a także popularyzuje efekty zrealizowanych zadań, o których mowa w pkt 1-2.

Rozdział 9

Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych i przepisy karne

Art. 85. 1. Komisja nakłada na podmiot obowiązany do przestrzegania przepisów rozporządzenia 2024/1689, w drodze decyzji, administracyjną karę pieniężną w przypadkach, wysokości i na warunkach określonych w rozdziale XII rozporządzenia 2024/1689.

2. Podejmując decyzję w sprawie, o której mowa w ust. 1, Komisja uwzględnia przesłanki określone w art. 99 ust. 7 rozporządzenia 2024/1689.

3. W uzasadnieniu decyzji, o której mowa w ust. 1, Komisja wskazuje przesłanki określone w art. 99 ust. 7 rozporządzenia 2024/1689.

4. Równowartość wyrażonych w euro kwot, o których mowa w art. 99 rozporządzenia 2024/1689, oblicza się w złotych według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w tabeli kursów na dzień 28 stycznia każdego roku, a w przypadku, gdy w danym roku Narodowy Bank Polski nie ogłasza średniego kursu euro w dniu 28 stycznia – według średniego kursu euro ogłoszonego w najbliższej po tej dacie tabeli kursów Narodowego Banku Polskiego.

5. Komisja może, w drodze decyzji, zmniejszyć wysokość administracyjnej kary pieniężnej, jeżeli ukarany podmiot wykonał w okresie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji w sprawie kary ostrzeżenie, o którym mowa w art. 45, a naruszenie nie doprowadziło do śmierci lub poważnego uszczerbku na zdrowiu.

Art. 86. 1. W związku z toczącym się postępowaniem, podmiot, o którym mowa w art. 85 ust. 1, jest obowiązany do dostarczenia Komisji w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania, danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej.

2. W przypadku niedostarczenia danych przez podmiot, o którym mowa w art. 85 ust. 1, lub gdy dostarczone przez ten podmiot dane uniemożliwiają ustalenie podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej, Komisja ustala podstawę wymiaru administracyjnej kary pieniężnej w sposób szacunkowy uwzględniając wielkość podmiotu, specyfikę prowadzonej przez niego działalności lub ogólnie dostępne dane finansowe dotyczące podmiotu.

Art. 87. Środki finansowe z administracyjnej kary pieniężnej stanowią przychód budżetu państwa.

Art. 88. 1. Administracyjną karę pieniężną uiszcza się w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 85.

2. Komisja może, na wniosek podmiotu ukaranego, odroczyć termin uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej albo rozłożyć ją na raty, ze względu na ważny interes wnioskodawcy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się jego uzasadnienie.

4. W przypadku odroczenia terminu uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej albo rozłożenia jej na raty, Komisja nalicza od nieuiszczonej kwoty odsetki w stosunku rocznym, przy zastosowaniu obniżonej stawki odsetek za zwłokę, ogłaszanej na podstawie art. 56d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, 497, 621 622 i 769) od dnia następującego po dniu złożenia wniosku.

5. W przypadku rozłożenia administracyjnej kary pieniężnej na raty, odsetki, o których mowa w ust. 4, są naliczane odrębnie dla każdej raty.

6. W przypadku niedotrzymania odroczonego terminu uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej albo terminu uiszczenia jej rat, odsetki są naliczane za okres od dnia upływu odroczonego terminu uiszczenia kary albo terminu uiszczenia poszczególnych rat.

7. Komisja może uchylić odroczenie terminu uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej albo rozłożenie jej na raty, jeżeli ujawniły się nowe lub uprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia lub jeżeli rata nie została uiszczona w terminie.

8. Rozstrzygnięcie w przedmiocie odroczenia terminu uiszczenia administracyjnej kary pieniężnej albo rozłożenia jej na raty następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie odmowne przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

9. Komisja, na wniosek podmiotu ukaranego prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielić ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej określonej w ust. 1, która:

- 1) nie stanowi pomocy publicznej;
- 2) stanowi pomoc de minimis albo pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących przepisach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis;
- 3) stanowi pomoc publiczną zgodną z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, której dopuszczalność została określona przez właściwe instytucje Unii Europejskiej.

Art 89. 1. Komisja może nadać decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Wydając decyzję o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności, Komisja bierze pod uwagę stwierdzone w trakcie postępowania lub mogące z dużym prawdopodobieństwem wystąpić szkody dla życia, zdrowia, bezpieczeństwa lub praw podstawowych osób fizycznych wynikające z wprowadzenia do obrotu, oddania do użytku lub stosowania systemu, którego dotyczy postępowanie.

Art. 90. 1. Od decyzji w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów za pośrednictwem Komisji.

2. Do postępowania w sprawach odwołania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

3. W przypadku uznania, że odwołanie, zasługuje w całości lub w części na uwzględnienie Komisja – nie przekazując akt sądowi – w terminie 14 dni od dnia doręczenia odwołania, może wydać nową decyzję, w której uchyła albo zmienia swoją decyzję w całości lub w części. Jednocześnie Komisja stwierdza, czy decyzja została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa. Komisja bezzwłocznie doręcza nową decyzję stronie. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 91. W zakresie określonym przepisami tego rozdziału, z wyłączeniem spraw, o których mowa w art. 90 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem art. 189d, art. 189f i art. 189k.

Art. 92. Do należności z tytułu administracyjnych kar pieniężnych nakładanych przez Komisję w związku z naruszeniem przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, z tym, że uprawnienia organów podatkowych określone w tych przepisach przysługują Komisji.

Art. 93. 1. Kto udaremnia lub utrudnia kontrolującemu prowadzenie kontroli, o której mowa w rozdziale 3 ustawy, lub przeprowadzenie czynności podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

2. Tej samej karze podlega przedsiębiorca lub uprawniony przedstawiciel strony, w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej, nie dostarcza danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej, pomimo ich posiadania lub dostarcza dane, które uniemożliwiają ustalenie podstawy wymiaru administracyjnej kary pieniężnej.

Art. 94. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie czynności w postępowaniu w przypadku stwierdzenia naruszenia, o którym mowa w art. 46, jak również przedsiębiorca lub inna osoba uprawniona w ramach wykonywania obowiązków służbowych przez stronę nie podejmuje działań koniecznych do jego usunięcia podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 95. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620) w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII po dziale IVF dodaje się dział IVFA w brzmieniu:

„DZIAŁ IVFA. POSTĘPOWANIE W SPRAWACH NARUSZENIA PRZEPISÓW ROZPORZĄDZENIA 2024/1689 ORAZ USTAWY Z DNIA... O SYSTEMACH SZTUCZNEJ INTELIGENCJI

Art. 479^{88a} Sąd ochrony konkurencji i konsumentów jest właściwy w sprawach odwołań od decyzji i zażeń na postanowienia Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej

Inteligencji, o których mowa w ustawie z dnia ... o systemach sztucznej inteligencji (Dz. U. poz. ...).

Art. 479^{88b} Odwołanie od decyzji Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji wnosi się za jej pośrednictwem do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Art. 479^{88c} § 1. Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu.

§ 2. Jeżeli Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji uwzględni odwołanie w całości, może – nie przekazując akt sądowi – wydać nową decyzję, w której uchyla lub zmienia swoją decyzję, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie służy odwołanie.

Art. 479^{88d} Odwołanie od decyzji Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także wnioski o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub w części.

Art. 479^{88e} § 1. W sprawach naruszenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz. Urz. UE. L. z 12.07.2024) oraz ustawy z dnia ... o systemach sztucznej inteligencji stronami są także Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji i podmiot będący stroną postępowania przed Komisją Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.

§ 2 Pełnomocnikiem Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji może być pracownik Biura Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.

Art. 479^{88f} § 1. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów oddala odwołanie od decyzji Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

§ 2. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów odrzuca odwołanie wniesione po upływie terminu do jego wniesienia, niedopuszczalne z innych przyczyn, a także wtedy, gdy nie

uzupełniono w wyznaczonym terminie braków odwołania.

§ 3. W razie uwzględnienia odwołania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów zaskarżoną decyzję albo uchyla, albo zmienia w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy. Jednocześnie sąd stwierdza, czy zaskarżona decyzja została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa.

Art. 479^{88g} § 1. W postępowaniu przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów chroni się tajemnicę przedsiębiorstwa oraz inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

§ 2. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, w drodze postanowienia, ujawnić stronie postępowania sądowego informacje chronione w postępowaniu przed Komisją Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji jako tajemnica przedsiębiorstwa drugiej strony tylko wtedy, gdy:

1) zmieniły się istotnie okoliczności będące podstawą wydania przez Komisję Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji postanowienia ograniczającego prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego przez strony do akt sprawy;

2) strona, której tajemnica przedsiębiorstwa jest chroniona, wyraziła zgodę.

§ 3. Sąd na wniosek strony lub z urzędu może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć pozostałym stronom prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego przez strony do akt sprawy w toku postępowania sądowego, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa lub innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

§ 4. Ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego, o którym mowa w § 3, nie dotyczy Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.

§ 5. Na postanowienie, o którym mowa w § 2 i 3, nie przysługuje zażalenie.

Art. 479^{88h} § 1. Zażalenie na postanowienie Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji wnosi się do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie tygodnia od dnia doręczenia tego postanowienia.

§ 2. Przepisy art. 479^{88c}, 479^{88d} § 1, art. 479^{88f} i art. 479^{88g} stosuje się odpowiednio do zażeń na postanowienia Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.”

Art. 96. W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722 oraz z 2024 r. poz. 96 i 1222) w art. 6 w ust. 2 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) współpraca z Komisją Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji;”.

Art. 97. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 499) w art. 2 po pkt 3c dodaje się pkt 3d w brzmieniu:

„3d) Przewodniczącego oraz Zastępców Przewodniczącego Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji;”.

Art. 98. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2024 r. poz. 1822) w art. 16 w pkt 21 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 22 w brzmieniu:

„22) określone w art. 77 i art. 78 ustawy z dnia – o systemach sztucznej inteligencji (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 99. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 640) po art. 17g dodaje się art. 17h w brzmieniu:

„Art.17h. Komisja współpracuje z Komisją Bezpieczeństwa i Rozwoju Sztucznej Inteligencji. Komisja oraz Komisja Bezpieczeństwa i Rozwoju Sztucznej Inteligencji dokonują wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich ustawowo określonych zadań.”.

Art.100. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, 834, 1823,1897 i 1940) w art. 3 w ust. 1 w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34 w brzmieniu:

„34) Biuro Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.”.

Art. 101. W ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. Prezes Urzędu współpracuje z Komisją Bezpieczeństwa i Rozwoju Sztucznej Inteligencji.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 1077 i 1222) w art. 26 w ust. 3 w pkt 16 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 17 w brzmieniu:

„17) współpraca z Komisją Bezpieczeństwa i Rozwoju Sztucznej Inteligencji.”.

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 103. 1. Powołuje się Komisję Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji.

2. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej za zgodą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej powołuje Przewodniczącego Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Pierwsze posiedzenie Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji zostanie zwołane w terminie nieprzekraczającym 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 104. 1. Tworzy się Biuro Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, zwane dalej „Biurem Komisji”.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji powoła, w drodze zarządzenia, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Pełnomocnika do spraw organizacji Biura Komisji, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, określając szczegółowy zakres jego zadań i środki niezbędne do ich realizacji.

3. Pełnomocnik, wykonuje zadania w zakresie tworzenia i organizacji Biura Komisji i może w tym celu wydawać zarządzenia.

4. Do dnia powołania Przewodniczącego Komisji Pełnomocnik wykonuje zadania, o których mowa w ust. 3, przy pomocy wyodrębnionej komórki organizacyjnej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji wskazanej w zarządzeniu, o którym mowa w ust. 2.

5. Do zadań Pełnomocnika należy zorganizowanie Biura Komisji, zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia działalności przez Biuro Komisji, Przewodniczącego Komisji i Komisję.

6. Z chwilą powołania Przewodniczącego Komisji, nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, Pełnomocnik kończy swoją działalność.

7. Pełnomocnik w okresie sprawowania funkcji wykonuje zadania Przewodniczącego Komisji na zasadach określonych w ustawie, z wyjątkiem zadań, o których mowa w art. 8 pkt 8, 10 i 11.

8. Nadzór nad działalnością Pełnomocnika sprawuje minister właściwy do spraw informatyzacji.

9. Minister właściwy do spraw informatyzacji nadaje pierwszy statut Biura Komisji. Pierwszy statut obowiązuje do czasu nadania statutu uchwalonego zgodnie z trybem, o którym mowa w art. 28 ust. 3.

Art. 105. Pierwszy nabór pracowników Biura Komisji przeprowadza się w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 106. Pełnomocnik w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy sporządza i przedstawia do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji projekt planu finansowego Biura Komisji na okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2025 r. Zatwierdzony plan finansowy przekazywany jest ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Art. 107. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będących skutkiem wejścia w życie niniejszej ustawy wynosi:

- 1) w 2025 r. – 15,02 mln zł;
- 2) w 2026 r. – 43,35 mln zł;
- 3) w 2027 r. – 44,2 mln zł;
- 4) w 2028 r. – 44,2 mln zł;
- 5) w 2029 r. – 44,2 mln zł;
- 6) w 2030 r. – 44,2 mln zł;
- 7) w 2031 r. – 44,2 mln zł;
- 8) w 2032 r. – 44,2 mln zł;
- 9) w 2033 r. – 44,2 mln zł;
- 10) w 2034 r. – 44,2 mln zł;
- 11) w 2035 r. – 44,2 mln zł.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, będą pokrywane z rezerwy celowej budżetu państwa w części przeznaczonej na powołanie nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1, stosuje się mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu kosztów rzeczowych Biura Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy.

4. Organem właściwym do wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest Przewodniczący Komisji.

5. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 3, jest minister właściwy do spraw informatyzacji.

Art. 108. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 103 - 105, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
Magdalena Witkowska-Krzymowska
Dyrektor Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Cyfryzacji
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba ustawy

Celem projektowanej ustawy jest powołanie w Polsce systemu sprawowania nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji zgodnego z ramami prawnymi ustanowionymi rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji), zwanego dalej „rozporządzeniem 2024/1689” albo „aktem o AI”.

Rozporządzenie („Akt o AI”) jest pierwszym kompleksowym aktem prawnym regulującym sektor sztucznej inteligencji w ramach regulacji jednolitego rynku UE, co wymaga od państw członkowskich oraz instytucji Unii Europejskiej skoordynowanych działań ustawodawczych, administracyjnych i organizacyjnych. Nadrzędnym celem rozporządzenia 2024/1689 jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego przez ustanowienie jednolitych ram prawnych, w szczególności w zakresie rozwoju, wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji, zwanych dalej „systemami AI”, w Unii Europejskiej, zgodnie z wartościami UE, w celu promowania upowszechniania zorientowanej na człowieka i godnej zaufania sztucznej inteligencji przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym demokracji, praworządności i ochrony środowiska, ochrony przed szkodliwymi skutkami systemów AI, a także wspierania innowacji w tym zakresie.

Dla osiągnięcia założonego celu konieczne jest przyjęcie przez państwa członkowskie aktów prawa krajowego służących stosowaniu i przestrzeganiu rozporządzenia 2024/1689 w sposób spójny i skoordynowany z nadzorem realizowanym na poziomie Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej. Projektowane przepisy powinny nadać niezbędne kompetencje krajowym organom nadzoru rynku lub takie organy utworzyć, by umożliwić im skuteczne eliminowanie z rynku systemów sztucznej inteligencji, które nie spełniają wymogów ustanowionych w nowej regulacji. Z uwagi na charakter wymaganych zmian (m. in. przyznanie nowych uprawnień nadzorczych, stworzenie mechanizmu skargowego, trybu wydawania decyzji w zakresie określenia kar i innych środków administracyjnych), w przypadku Polski

nie jest możliwe zastosowanie wyłącznie rozwiązań pozalegisłacyjnych. Dla zapewnienia zgodnych z polskim prawem, skutecznych narzędzi interwencji w zakresie regulowanym przez rozporządzenie konieczne jest przyjęcie przez Rzeczpospolitą Polską aktu prawnego w randze ustawy.

Zgodnie z prawem europejskim rozporządzenie obowiązuje w Unii od dnia 1 sierpnia 2024 r. W dniu 2 lutego 2025 r. w życie weszły przepisy dotyczące systemów zakazanych. W dniu 2 sierpnia 2025 r. zaczną obowiązywać przepisy dotyczące organów notyfikujących i jednostek notyfikowanych oraz kar za naruszenia przepisów podstawie naruszenia przepisów o zakazanych praktykach w zakresie AI. Zgodnie z terminami określonymi w rozporządzeniu 2024/1689 proces ten zakończy się 2 sierpnia 2027 r.

W związku z powyższymi, na obecnym etapie prac nad ustanowieniem europejskiego systemu nadzoru nad sztuczną inteligencją konieczne jest podjęcie działań legislacyjnych, które pozwolą Polsce wywiązać się ze wszystkich zobowiązań określonych w rozporządzeniu 2024/1689 wchodzących w życie do dnia 2 sierpnia 2025 r. Przyjęcie przepisów, które stanowią treść projektu ustawy do polskiego porządku prawnego pozwoli również stworzyć prawne i organizacyjne podstawy umożliwiające w przyszłości realizację pozostałych, określonych w przepisach rozporządzenia 2024/1689 obowiązków, których wejście w życie nastąpi stopniowo do dnia 2 sierpnia 2027 r.

Zgodnie z zasadami prawa Unii Europejskiej, podejmowane działania legislacyjne opierają się na założeniu, że ustawa ma zawierać przepisy wprost przekazane przez europejskiego prawodawcę do uregulowania w prawie krajowym oraz takich, co do których rozporządzenie 2024/1689 pozostawiło państwom członkowskim pewną swobodę regulacyjną. W związku z powyższym, w polskim prawie należy zrealizować działania prawodawcze służące realizacji przepisów rozporządzenia 2024/1689 w wymiarze ustrojowym, jak i proceduralnym. Dotyczą one m.in.:

- 1) wskazania właściwych organów krajowych, tj.:
 - organu nadzoru rynku,
 - organu notyfikującego odpowiedzialnego za opracowanie i stosowanie procedur koniecznych do oceny, wyznaczania i notyfikowania jednostek oceniających zgodność systemów AI, jak również za ich monitorowanie;
- 2) przyjęcia przepisów umożliwiających nakładanie administracyjnych kar finansowych za naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689;

3) określenia procedury umożliwiającej egzekwowanie zakazu stosowania systemów spełniających kryteria zakazanych praktyk AI, w tym umożliwienie złożenia skargi do właściwych organów krajowych na naruszenie rozporządzenia 2024/1689.

Ponadto, projekt ustawy umożliwi rozpoczęcie realizacji celów określonych w art. 1. 2 lit. g. rozporządzenia 2024/1689, które mówią o wspieraniu rozwoju zastosowań AI w krajach członkowskich. Na poziomie krajowym niezbędne jest w związku z tym podjęcie stosownych środków zmierzających do wspierania innowacyjności w zakresie sztucznej inteligencji, ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw typu start-up oraz promowania europejskiego, zorientowanego na człowieka podejścia do AI, jak również te dążące do znalezienia się przez UE w światowej czołówce państw, rozwijających bezpieczną, godną zaufania i etyczną AI.

Analiza omawianego zagadnienia wykazała, że optymalnym rozwiązaniem jest opracowanie i uchwalenie aktu prawnego o randze ustawy, podczas gdy alternatywne sposoby rozwiązania problemu należy ocenić jako nieznajdujące uzasadnienia. Szeroki zakres koniecznych do wdrożenia rozwiązań, brak uregulowania do tej pory kwestii wykorzystania systemów sztucznej inteligencji w krajowych przepisach oraz względy przejrzystości regulacji dotyczącej nowego zagadnienia prawnego, jakim jest szerokie stosowanie technologii sztucznej inteligencji, dodatkowo przemawiają za wdrożeniem przepisów rozporządzenia 2024/1689 w odrębnej ustawie.

Projekt ustawy, o którym mowa w uzasadnieniu pozwoli wprowadzić do polskiego prawa mechanizmy umożliwiające realizację w wymaganym przepisami czasie obowiązków określonych w rozdziałach I, II, III sekcja 4, V, VII, IX, XI rozporządzenia 2024/1689. W szczególności, przedmiotem projektowanej ustawy są kwestie dotyczące określenia krajowego organu nadzoru, postępowania przed tym organem, postępowania kontrolnego, organu notyfikującego, certyfikacji, sądowej ochrony praw przysługujących obywatelom, jak również wszczynanie postępowań i nakładanie administracyjnych kar finansowych za naruszenie przepisów art. 5 rozporządzenia 2024/1689.

Należy również zaznaczyć, że omawiany projekt ustawy o systemach sztucznej inteligencji nie realizuje wszystkich obowiązków wynikających z rozporządzenia 2024/1689. Treść projektu, który wychodzi naprzeciw wymaganiom wynikającym z przepisów polskiego oraz europejskiego prawa, jest wynikiem prowadzonych przez Ministerstwo Cyfryzacji prac i analiz merytorycznych, komunikacji z przedstawicielami Europejskiego Urzędu ds. Sztucznej Inteligencji oraz konsultacji z innymi instytucjami publicznymi w Polsce oraz interesariuszami

społecznymi. Należy zaznaczyć, że rozporządzenie pozostawia państwom członkowskim pewną elastyczność m.in. w wyznaczaniu lub stworzeniu odpowiednich organów, procedur administracyjnych i sądowych. W przypadku Polski powoduje to konieczność priorytetyzacji działań w zakresie utworzenia systemu nadzoru rynku nad systemami AI w celu umożliwienia stosowania tych przepisów, które wchodzi w życie do dnia 2 sierpnia 2025 roku, przy jednoczesnym prowadzeniu działań komunikacyjnych i administracyjnych. W pozostałym, określonym w rozporządzeniu 2024/1689, zakresie przedmiotowym, Ministerstwo Cyfryzacji planuje prowadzenie dalszych działań legislacyjnych, realizowanych we współpracy z innymi organami właściwymi ze względu na przepisy rozporządzenia 2024/1689, które będą wchodzić w życie w terminie od 2026 do 2027 r. (m.in. odnoszące się do systemów AI wysokiego ryzyka oraz ustanowienia piaskownic regulacyjnych). Argumentem uzasadniającym przyjęte przez Ministerstwo Cyfryzacji podejście legislacyjne jest fakt, że przygotowanie projektu przepisów polskiego prawa w zakresie nieobjętym niniejszym projektem wymaga uprzednio wypracowania i opublikowania przez Komisję Europejską aktów wykonawczych (które według oficjalnego harmonogramu mają zostać udostępnione państwom członkowskim pomiędzy rokiem 2025 a 2026).

2. Omówienie projektowanych przepisów

Projektowana ustawa określa organizację i sposób sprawowania nadzoru krajowego nad rynkiem systemów sztucznej inteligencji oraz modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia. Zakres przedmiotowy projektu wynika ze ścisłego związku tych przepisów z rozporządzeniem 2024/1689. Wiele przepisów w zakresie sztucznej inteligencji znajduje się w tym akcie prawnym i jest bezpośrednio stosowana. Projektowana ustawa koncentruje się na ustanowieniu roli organów państwa w tym obszarze oraz ustanowieniu środków kontroli i nadzoru.

Przygotowując się do wyżej opisanych prac legislacyjnych na rzecz zapewnienia skutecznego stosowania rozporządzenia 2024/1689, Ministerstwo Cyfryzacji przeprowadziło szereg działań obejmujących: analizy prawne, instytucjonalne i techniczne oraz dwukrotne konsultacje z interesariuszami zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego i pozarządowego.

Analizy polskiego prawa oraz otoczenia instytucjonalnego prowadzone przez Ministerstwo Cyfryzacji wykazały brak istnienia w naszym kraju organu lub instytucji publicznej spełniających wymogi określone w rozporządzeniu 2024/1689 zarówno w zakresie statusu prawnego i roli ustrojowej, jak i wymaganych kwalifikacji pracowników. Rosnąca rola

systemów sztucznej inteligencji oraz skala zagrożeń, jakie może powodować ich niewłaściwe stosowanie, powodują, że konieczne jest wyznaczenie organu, który tym wyzwaniom sprosta. W związku z potrzebami zapewnienia właściwego poziomu ochrony podstawowych praw człowieka, praw obywateli i konsumentów, rosnać powinny również kompetencje organów nadzoru. W Polsce od kilku lat obserwujemy zwiększanie wynikających z prawa unijnego obowiązków prawnych regulatorów i rozdzielanie ich po takich organach jak Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Biorąc pod uwagę, to, że w ostatnim czasie każdy z tych organów przyjął na siebie realizację nowych, poważnych obowiązków, zasadne jest, aby właściwy organ mógł realizować je w sposób efektywny i gwarantujący, że w toku ich wykonywania będą przestrzegane obowiązujące przepisy prawa oraz respektowane prawa obywateli.

W wyniku powyżej opisanych działań analitycznych, jak również ciągłego procesu zapoznawania się z aktualnym stanem wiedzy eksperckiej⁸, prowadzeniem dyskusji roboczych z przedstawicielami innych instytucji publicznych oraz uwzględnianiem wniosków wypracowanych na wcześniejszych etapach w ramach prac Grupy Roboczej ds. AI⁹, Ministerstwo Cyfryzacji ustaliło, że najbardziej efektywnym sposobem osiągnięcia celu nałożonego na Polskę przez rozporządzenie 2024/1689 jest ustanowienie nowej instytucji wyspecjalizowanej w sprawowaniu nadzoru nad sektorem sztucznej inteligencji oraz wspieraniu jego funkcjonowania. Instytucji tej, mającej pełnić funkcję nie tylko organu nadzoru nad rynkiem, ale również przyczyniającej się do wzmacniania branży sztucznej inteligencji w Polsce oraz pełnienia funkcji podmiotu eksperckiego współpracującego z innymi instytucjami publicznymi w zakresie AI, w projekcie nadano nazwę Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, zwanej dalej „Komisją”).

W celu uzyskania dodatkowych informacji i opinii ekspertów oraz przedstawicieli opinii publicznej, Ministerstwo Cyfryzacji przeprowadziło otwarte dla wszystkich zainteresowanych prekonsultacje założeń prac nad projektem ustawy (realizacja w terminie od 2 kwietnia 2024 r. do 23 kwietnia 2024 r). Respondenci tego procesu w zdecydowanej większości opowiedzieli się za koniecznością powołania nowego organu nadzoru jako najlepszym rozwiązaniem

⁸ [A Robust Governance for the AI Act: AI Office, AI Board, Scientific Panel, and National Authorities | European Journal of Risk Regulation | Cambridge Core](#) 2024.

⁹ [RAPORT: Analiza związku Aktu w sprawie sztucznej inteligencji z wybranymi obowiązującymi i projektowanymi regulacjami prawnymi – Portal sztucznej inteligencji – Portal G ov.pl \(www.gov.pl\)](#)

systemowym odpowiadającym potrzebom rozwoju polskiego ekosystemu sztucznej inteligencji¹⁰.

Należy podkreślić także, że rozwiązanie oparte na utworzeniu nowej, wyspecjalizowanej w obszarze AI instytucji zostało już przyjęte i uchwalone w formie ustawy w Hiszpanii¹¹, a prace legislacyjne zmierzające w podobnym kierunku prowadzone są m.in. we Włoszech. Dodatkową okolicznością przemawiającą za (systemową i ekonomiczną) optymalnością wskazanego modelu jest mała liczba specjalistów z ww. obszarów, co w przypadku Polski powodowałoby ryzyko niespełnienia tych wymagań oraz prowadziłyby do szkodliwej konkurencji między organami i rywalizacji o wąskie grono wysoko wyspecjalizowanych ekspertów.

Powołanie nowego organu jawi się również jako racjonalne z punktu widzenia interesu sektora finansów publicznych. Jak wspomniano, w aktualnym stanie prawnym brakuje podmiotu spełniającego wymagania, o których mowa w art. 70 ust. 3 rozporządzenia 2024/1689, a więc łącznego i równoczesnego zagwarantowania odpowiedniej liczby specjalistów w zakresie dogłębnej znajomości kwestii z zakresu technologii AI, danych i metod przetwarzania danych, ochrony danych osobowych, cyberbezpieczeństwa, praw podstawowych, ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa a oraz wiedzy na temat obowiązujących norm i wymogów prawnych. Rozwiązanie alternatywne do powołania nowego organu, tj. zakładające dystrybucję kompetencji pomiędzy już istniejące podmioty publiczne, wymagałoby bowiem sfinansowania kosztów wynikających z zapewnieniem spełnienia wszystkich powyższych kompetencji u pracowników każdej z tych instytucji równocześnie, co mogłoby być uznane jako naddatkowe i niekorzystne punktu widzenia polskiego podatnika.

Rozdział 1 – Przepisy ogólne (art. 1 – art. 4)

Rozdział 1 określa zakres podmiotowy ustawy stanowiąc, że przepisy ustawy będą miały zastosowanie do osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, jak również zakres przedmiotowy ustawy, w ramach którego planuje się określenie sposobu sprawowania nadzoru nad rynkiem, postępowanie w sprawie naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689 i ustawy, warunki i tryb akredytacji oraz notyfikacji jednostek oceniających zgodność, sposób zgłaszania poważnych incydentów zaistniałych w związku z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji, działania

¹⁰ [Wdrożenie Aktu o AI – Ministerstwo Cyfryzacji – Portal Gov.pl \(www.gov.pl\)](#)

¹¹ [Estrategia de Inteligencia Artificial 2024.](#)

wspierające rozwój systemów sztucznej inteligencji oraz zasady nakładania administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689.

Projektodawca określił zarówno zakres podmiotowy jaki i przedmiotowy w ten sposób, by był kompatybilny z przepisami oraz celami określonymi w rozporządzeniu 2024/1689.

Zgodnie z zakresem określonym przez unijnego prawodawcę (art. 2 ust. 10 rozporządzenia 2024/1689), projekt w art. 2 wyłącza z zakresu ustawy osoby fizyczne, które stosują systemy sztucznej inteligencji wyłącznie dla celów osobistych i niezwiązanych z działalnością gospodarczą, rolniczą lub inną działalnością regulowaną przez prawo. Ponadto, projekt wyłącza z zakresu ustawy organy publiczne, które są objęte innymi przepisami prawnymi. Projekt ten odnosi się do różnych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak działalność zarobkowa prowadzona we własnym imieniu, działalność gospodarcza jako formalnie zarejestrowana działalność zarobkowa wykonywana we własnym imieniu, działalność nierejestrowa, a także działalność zawodowa wymagająca uprawnień państwowych.

Z zakresu stosowania rozporządzenia 2024/1689 (art. 2 ust. 3) i ustawy w art. 4 zostały wyłączone sprawy związane z obroną narodową, określone w projekcie poprzez odwołanie do art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370, z późn. zm.). Dodatkowo, zgodnie z treścią rozporządzenia 2024/1689, z zakresu przedmiotowych przepisów wyłączone mają być również sprawy będące w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz jego porządku konstytucyjnego, o których mowa w art. 1–2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2024 r. poz. 812, z późn. zm.), a także w art. 1–2 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1405, z późn. zm.). Wyłączenie spraw związanych z obroną narodową oraz bezpieczeństwem wewnętrznym jest uzasadnione kilkoma kluczowymi powodami. Przede wszystkim, kwestie te są kluczowe dla stabilności i ochrony państwa, dlatego wymagają specjalnych procedur i środków, które są niezbędne do skutecznego zarządzania zagrożeniami. Przepisy dotyczące obrony narodowej i bezpieczeństwa wewnętrznego często wymagają specyficznych regulacji, które mogą nie być kompatybilne z ogólnymi przepisami dotyczącymi sztucznej inteligencji. Wyłączenie tych obszarów pozwala na dostosowanie regulacji do unikalnych potrzeb i wymagań tych sektorów.

Przepisów nie stosuje się także do badań podstawowych, aplikacyjnych oraz prac rozwojowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo

o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.) w zakresie, który nie obejmuje testów w warunkach rzeczywistych, o których mowa w art. 3 pkt 57 rozporządzenia 2024/1689. Wyłączenia dotyczące badań podstawowych, aplikacyjnych oraz prac rozwojowych wynikają z ich specyficznego charakteru i celu. Badania te mają na celu zdobywanie nowej wiedzy oraz rozwijanie innowacyjnych technologii, które mogą przyczynić się do postępu naukowego i technologicznego. Wyłączenie tych badań z przepisów pozwala na swobodniejszy rozwój nauki i innowacji, bez konieczności spełniania dodatkowych wymagań, które mogłyby ograniczać ich potencjał rozwojowy, a także jest spójne z przepisami rozporządzenia 2024/1689.

Zgodnie z treścią rozporządzenia, z zakresu stosowania przepisów ustawy wyłączone zostały także systemy AI udostępniane na podstawie bezpłatnych licencji otwartego oprogramowania, chyba że systemy te są wprowadzane do obrotu lub oddawane do użytku jako systemy AI wysokiego ryzyka lub jako system AI objęty art. 5 lub 50 rozporządzenia 2024/1689. Jest to wyłączenie spójne z art. 2 ust. 12 rozporządzenia 2024/1689.

Przepisów nie stosuje się także do systemów wprowadzonych do użytku wyłącznie dla celów w obszarze badań podstawowych, aplikacyjnych oraz prac rozwojowych przed wejściem w życie rozporządzenia 2024/1689.

W art. 3 projektu określa się również stosowane w tekście definicje prawne, które wprowadzają wyjaśnienia terminów w oparciu o przepisy rozporządzenia 2024/1689. Zdaniem projektodawcy zachowanie spójności terminologicznej jest kluczowe dla właściwego stosowania rozporządzenia 2024/1689. Projektowana ustawa nie będzie zawierała rozdziału określającego obowiązki operatorów uczestniczących w łańcuchu wartości AI, ponieważ obowiązki te są uregulowane w przepisach rozporządzenia 2024/1689 stosowanych bezpośrednio.

Rozdział 2 – Organizacja nadzoru nad sztuczną inteligencją (art. 5 – art. 29)

Zgodnie z art. 70 ust. 1 oraz motywem 153 rozporządzenia 2024/1689, państwa członkowskie ustanawiają lub wyznaczają co najmniej jeden organ nadzoru rynku jako właściwy organ krajowy zobowiązany do wykonywania swoich uprawnień w sposób niezależny, bezstronny i wolny od uprzedzeń. Bezpośrednie sprawowanie nadzoru nad systemami AI przez ministra nie jest możliwe ze względu na wymaganą przez rozporządzenie niezależność organu nadzoru od administracji rządowej, co wyklucza również finansowanie działań w tym zakresie ze środków budżetowych Ministerstwa Cyfryzacji.

Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji została ustanowiona jako centralny organ nadzoru rynku systemów AI, co wynika bezpośrednio z wymogów unijnego rozporządzenia 2024/1689. Jej podstawowym zadaniem jest koordynacja nadzoru nad wdrażaniem i stosowaniem sztucznej inteligencji w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem systemów wysokiego ryzyka. Komisja została również wskazana jako pojedynczy punkt kontaktowy, o którym mowa w art. 70 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689.

Komisja odpowiada za komunikację z instytucjami unijnymi, w tym z Komisją Europejską i Europejską Radą ds. Sztucznej Inteligencji, co zapewnia spójność działań na poziomie europejskim. Zobowiązanie do współpracy z licznymi organami krajowymi, takimi jak Komisja Nadzoru Finansowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Urząd Patentowy RP, Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych czy Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uwzględnia specyfikę różnych obszarów zastosowań sztucznej inteligencji, jak również odzwierciedla interdyscyplinarny charakter wyzwań związanych z AI i pozwala na kompleksowe podejście do regulacji. Istotna jest także współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za cyberbezpieczeństwo, co wynika z wrażliwości systemów AI na cyberzagrożenia oraz dużą (i rosnącą) rolę AI zarówno w technikach ataków, jak i ochrony przed incydentami.

Należy również zaznaczyć, że rozwiązania proponowane w ustawie nie wyczerpują docelowego, kompletnego zakresu nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji w Polsce. Obok obszarów wyłączonych z mocy rozporządzenia z jego zakresu (obronność, nauka, bezpieczeństwo narodowe, użytek prywatny i in.), w nadzorze uczestniczyć będą również organy przewidziane w treści przepisów rozporządzenia jako właściwe do nadzoru nad pozostałymi w zakresie kompetencji tych organów obszarami określonymi jako wysokiego ryzyka. W tym przypadku sprawowanie nadzoru umożliwi przyjęcie przepisów dot. Systemów wysokiego ryzyka, co może nastąpić po opublikowaniu przez Komisję Europejską wytycznych w tym zakresie, co planowane jest najwcześniej na koniec 2025 r. Umożliwi to Polsce przygotowanie, a następnie przyjęcie przepisów włączających w system nadzoru organy odpowiedzialne sektorowo za nadzór nad stosowaniem systemów AI w obszarach takich jak m.in. medycyna i produkty lecznicze, transport i motoryzacja czy bezpieczeństwo publiczne, ochrona granic i polityka migracyjna (art. 6, Załączniki II–III).

Skład Komisji został zaprojektowany tak, aby zapewnić reprezentację kluczowych podmiotów zaangażowanych w nadzór nad technologiami cyfrowymi, przy zachowaniu efektywności procesu decyzyjnego. Członkami Komisji będą Przewodniczący oraz dwóch

zastępców, a także czterech przedstawicieli wskazani przez organy publiczne: Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Komisji Nadzoru Finansowego, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Obecność przedstawicieli instytucji o wysokim poziomie niezależności gwarantuje uwzględnienie różnych perspektyw w procesie decyzyjnym, a mechanizm zapraszania ekspertów z głosem doradczym pozwala na wykorzystanie specjalistycznej wiedzy w złożonych kwestiach technicznych, co jest szczególnie ważne w dynamicznie rozwijającej się dziedzinie AI. Udział przedstawicieli ministerstw bez prawa głosu zapewnia natomiast koordynację z administracją rządową, co pozwoli na szybsze reagowanie w przypadku zdarzeń o potencjalnie negatywnym wpływie na bezpieczeństwo obywateli i Państwa. Zasady dotyczące wynagrodzeń i zwrotu kosztów podróży zostały określone tak, aby zapewnić profesjonalizm prac Komisji przy zachowaniu zasad racjonalności wydatków publicznych. Przyznanie prawa do używania pieczęci z godłem państwowym podkreśla rangę i oficjalny charakter działań Komisji.

Procedury pracy Komisji zostały określone z zachowaniem zasad przejrzystości i efektywności, co jest kluczowe dla sprawnego funkcjonowania tego organu. Możliwość podejmowania uchwał zarówno na posiedzeniach, jak i w trybie obiegowym, a także zdalnego uczestnictwa w obradach, odpowiada współczesnym standardom funkcjonowania organów administracji i zapewnia elastyczność działania przy mniejszym obciążeniu kosztami i czasochłonnością wykonywanych zadań.

Mechanizmy dotyczące wyłączenia członków Komisji z posiedzeń w przypadku konfliktu interesów zapewniają bezstronność i obiektywizm postępowania. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komisji, mające zostać określone w regulaminie, pozwolą na dostosowanie procedur do specyfiki rozpatrywanych spraw, przy jednoczesnym zachowaniu podstawowych standardów dobrego zarządzania. Tryb podejmowania uchwał, w tym zasady rozstrzygania remisów, został zaprojektowany tak, aby zapewnić skuteczność działania Komisji przy zachowaniu zasad demokratycznego podejmowania decyzji.

Przepisy określają zadania Przewodniczącego Komisji i składają się na konsekwentny system kierowania i reprezentacji tego organu. Przewodniczący pełni kluczową rolę w koordynacji prac Komisji, będąc odpowiedzialnym za jej reprezentację zewnętrzną i sprawozdawczość. Szczególnie istotne jest prawo do wyznaczania Sekretarza Komisji i Zastępców Przewodniczącego, co zapewnia płynność funkcjonowania organu. Obowiązek publikowania wykazu organów w BIP i przekazywania informacji do instytucji unijnych

gwarantuje przejrzystość działań i spójność z wymogami europejskimi. Kompetencja do określania wymogów dotyczących funkcjonowania Komisji w drodze zarządzenia pozwala na elastyczne dostosowywanie się do zmieniających się potrzeb rynku AI. Zadania związane z wydawaniem zaleceń pokontrolnych i podpisywaniem uchwał wzmacniają pozycję Przewodniczącego jako lidera merytorycznego Komisji.

Określono zadania Komisji, łącząc funkcje kontrolne z aktywnością wspierającą rozwój rynku AI. Kluczowe znaczenie ma nadzór nad przestrzeganiem przepisów unijnych i krajowych, co stanowi podstawową funkcję tego organu. Jednocześnie Komisja pełni ważną rolę w promowaniu innowacji poprzez działania edukacyjne i informacyjne. Zadania związane z opiniowaniem aktów prawnych i współpracą międzynarodową podkreślają strategiczne znaczenie Komisji w kształtowaniu polityki AI. Mechanizm zgłaszania incydentów i prowadzenie rejestru skarg tworzy system wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami. Szczególnie istotne jest zadanie tworzenia piaskownic regulacyjnych, które pozwalają na testowanie innowacyjnych rozwiązań w kontrolowanych warunkach. Kompetencje w zakresie wydawania decyzji i postanowień zapewniają Komisji niezbędne narzędzia do skutecznego wykonywania funkcji nadzorczych.

Została wzmocniona rola Komisji jako ciała opiniotwórczego i doradczego w procesie legislacyjnym dotyczącym AI. Możliwość przedstawiania propozycji działań legislacyjnych ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji pozwala na aktywne kształtowanie polityki regulacyjnej. Obowiązek publikowania przykładów dobrych praktyk służy upowszechnianiu standardów i promocji najlepszych rozwiązań wśród przedsiębiorców i jednostek publicznych. Przepisy te tworzą mechanizm oddziaływania Komisji nie tylko poprzez kontrolę, ale także poprzez inspirowanie i edukowanie uczestników rynku AI.

Przepisy art. 11–14 stanowią kompleksową regulację dotyczącą opinii indywidualnych i wyjaśnień wydawanych przez Komisję w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy krajowej wdrażającej ten akt. Projektodawca, dostrzegając wysokie skomplikowanie regulacji w obszarze sztucznej inteligencji, a także potencjalne trudności interpretacyjne, zdecydował się wprowadzić mechanizmy wspierające podmioty zobowiązane do stosowania tych przepisów. Celem tych przepisów jest zapewnienie transparentności, przewidywalności oraz spójności stosowania prawa zarówno na poziomie jednostkowym, jak i systemowym.

Art. 11 wprowadza ogólną kompetencję Komisji do wydawania opinii indywidualnych oraz wyjaśnień. Komisja jako organ nadzoru rynku nad systemami sztucznej inteligencji, posiada szczególne kompetencje merytoryczne, pozwalające na dokonywanie wiążących ocen prawnych w konkretnych przypadkach, a także formułowanie ogólnych wskazówek interpretacyjnych. W art. 11 ust. 2 wprost wskazane zostało, że przy formułowaniu takich stanowisk Komisja powinna brać pod uwagę opinie i zalecenia Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji, co służy zapewnieniu zgodności krajowej wykładni z kierunkiem wykładni prawa Unii Europejskiej w tym obszarze.

Art. 12 szczegółowo reguluje procedurę uzyskiwania opinii indywidualnej, czyli wiążącego stanowiska Komisji w indywidualnej sprawie. Konstrukcja ta ma na celu stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla przedsiębiorców i innych podmiotów do uzyskania pewności co do legalności planowanych działań. Możliwość wystąpienia z wnioskiem zarówno w odniesieniu do stanów faktycznych już zaistniałych, jak i zdarzeń przyszłych, czyni z opinii indywidualnej skuteczne narzędzie zapobiegania naruszeniom prawa, a także umożliwia zgodne z przepisami planowanie działalności gospodarczej. Obowiązek uiszczenia opłaty ma charakter dyscyplinujący oraz ogranicza możliwość nadużywania instytucji opinii do prób uzyskiwania bezpłatnych porad prawnych.

Zachowano przy tym gwarancje proceduralne – m.in. możliwość wezwania do uzupełnienia braków formalnych, określenie maksymalnych terminów na wydanie opinii, oraz przyjęcie fikcji prawnej pozytywnego rozpatrzenia w przypadku ich przekroczenia. Wprowadzenie fikcji pozytywnego rozpatrzenia (tzw. milcząca zgoda) wzmacnia pozycję prawną wnioskodawców i mobilizuje Komisję do sprawnego działania. Wiążący charakter opinii dla organów państwowych w danej sprawie wzmacnia bezpieczeństwo prawne wnioskodawców i ogranicza ryzyko rozbieżnych interpretacji tego samego stanu faktycznego przez różne instytucje. Ochrona tej decyzji przed zmianą, gdy wywołała ona nieodwracalne skutki prawne, chroni stabilność stosunków prawnych i respektuje zasadę zaufania obywateli do państwa.

Wprowadzono także mechanizmy weryfikacji i korekty opinii. W drodze zmiany, uchylenia lub stwierdzenia jej wygaśnięcia – w przypadku zmiany stanu prawnego, ujawnienia fałszywego oświadczenia lub wystąpienia innej przesłanki. Daje to Komisji elastyczne narzędzia dostosowywania się do zmieniających się uwarunkowań prawnych i faktycznych.

Art. 13 uzupełnia regulację poprzez umożliwienie Komisji wydawania ogólnych wyjaśnień dotyczących stosowania przepisów. Wyjaśnienia te, choć mają charakter niewiążący, pełnią istotną rolę instrukcyjną i edukacyjną. Ułatwiają one jednolite rozumienie i stosowanie prawa przez szeroki krąg podmiotów, zarówno urzędników, przedsiębiorców, jak i obywateli. Uwzględnienie dorobku orzeczniczego oraz dokumentów interpretacyjnych Komisji Europejskiej i Europejskiej Rady ds. Sztucznej Inteligencji stanowi wyraz dążenia do harmonizacji wykładni krajowej z unijną.

Art. 14 ustanawia zasadę przejrzystości poprzez nakaz publikowania wydanych opinii i wyjaśnień (po ich odpowiednim zanonimizowaniu) w Biuletynie Informacji Publicznej. Służy to upowszechnianiu wiedzy prawnej, ułatwia dostęp do informacji, a także może zapobiegać składaniu wielokrotnie podobnych wniosków w analogicznych sprawach. Dodatkowo pełni funkcję kontrolną i legitymizującą działania Komisji w oczach opinii publicznej.

Przepisy art. 11–14 stanowią spójny system umożliwiający prawidłowe, jednolite i przewidywalne stosowanie przepisów dotyczących sztucznej inteligencji, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i ogólnym. Chronią interesy podmiotów regulowanych, wzmacniają zaufanie do instytucji publicznych, wspierają harmonizację krajowego i unijnego porządku prawnego oraz zwiększają bezpieczeństwo obrotu prawnego. Ich znaczenie praktyczne będzie rosło wraz z rozwojem zastosowań sztucznej inteligencji i dynamiką zmian regulacyjnych w tym obszarze.

Komisja co roku przedstawiania szczegółowego sprawozdania Sejmowi wzmacnia odpowiedzialność Komisji przed władzą ustawodawczą i społeczeństwem. Zakres sprawozdania obejmuje zarówno aspekty merytoryczne (wyniki kontroli, analiza trendów), jak i finansowe (realizacja budżetu), co zapewnia kompleksową ocenę działalności organu. Publikacja sprawozdania w BIP gwarantuje dostępność informacji dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. Szczególnie istotne jest uwzględnienie w sprawozdaniu analizy ryzyk związanych z rozwojem AI, co pozwala na bieżące monitorowanie zagrożeń i dostosowywanie polityki w tym obszarze.

W projekcie ustawy przewidziano, że Przewodniczącemu Komisji powołuje Sejm za zgodą Senatu. Rozwiązanie to zostało przyjęte z uwagi na szczególny charakter funkcji przewodniczącego oraz strategiczne znaczenie Komisji w systemie instytucjonalnym państwa. Oznacza to, że osoba stojąca na jej czele musi nie tylko posiadać wysokie kompetencje

merytoryczne, ale także cieszyć się silną legitymacją demokratyczną i zaufaniem szerokiego spektrum politycznego.

Powoływanie przewodniczącego przez Sejm za zgodą Senatu wprowadza mechanizm równowagi i wzajemnej kontroli między obiema izbami parlamentu. Taki model procedury wyboru służy ograniczeniu ryzyka upolitycznienia stanowiska oraz zwiększa transparentność procesu, co ma szczególne znaczenie w przypadku urzędu odpowiedzialnego za nadzór nad dynamicznie rozwijającą się, jaką jest sztuczna inteligencja.

Ponadto, przyjęta formuła jest spójna z rozwiązaniami ustrojowymi przewidzianymi w Konstytucji RP oraz w ustawach regulujących wybór innych kluczowych funkcjonariuszy publicznych. Analogiczne mechanizmy powołania – przez Sejm za zgodą Senatu – funkcjonują w przypadku Rzecznika Praw Obywatelskich czy Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Wprowadzenie podobnego trybu w odniesieniu do przewodniczącego Komisji gwarantuje ciągłość i konsekwencję w zakresie standardów wyboru osób na wysokie stanowiska państwowe, co sprzyja umacnianiu zasad państwa prawa, przejrzystości i odpowiedzialności instytucji publicznych.

Limit dwóch kadencji zapobiega nadmiernej koncentracji władzy. Przepisy te tworzą równowagę między potrzebą stabilności kierownictwa Komisji a koniecznością okresowej weryfikacji jego działań. Określono także okoliczności przedterminowego zakończenia kadencji Przewodniczącego, co stanowi ważny mechanizm kontrolny. Katalog przyczyn odwołania obejmuje zarówno sytuacje obiektywne (utrata zdolności do pełnienia funkcji), jak i przypadki naruszenia zasad etycznych (skazanie za przestępstwo).

Szczegółowa procedura naboru na stanowisko Zastępcy Przewodniczącego zaprojektowana została tak, aby zapewnić przejrzystość i merytokratyczny charakter procesu selekcji. Wymóg otwartego konkursu i publikacji ogłoszeń w BIP gwarantuje równy dostęp do stanowiska. Powołanie specjalistycznego zespołu rekrutacyjnego oraz możliwość zaangażowania zewnętrznych ekspertów zapewniają obiektywną ocenę kandydatów. Szczegółowe wymagania dotyczące protokołu i publikacji wyników zwiększają odpowiedzialność za podejmowane decyzje. Przepisy te tworzą system, który z jednej strony zapewnia wysokie kwalifikacje osób powoływanych na stanowiska, z drugiej zaś – przejrzystość procesu selekcji.

Wprowadzono ograniczenia działalności dla członków kierownictwa Komisji, co ma na celu wyeliminowanie potencjalnych konfliktów interesów. Zakaz przynależności do partii

politycznych i związków zawodowych wzmacnia apolityczny charakter organu. Możliwość łączenia funkcji tylko z działalnością naukową odpowiada specyfice obszaru AI, gdzie współpraca z środowiskiem akademickim jest szczególnie pożądana. Instytucja oświadczenia o braku konfliktu interesów stanowi dodatkowe zabezpieczenie etyczne. Przepisy te tworzą system gwarancji niezależności i bezstronności kierownictwa Komisji, co jest szczególnie ważne w kontekście wrażliwych kwestii regulacyjnych dotyczących sztucznej inteligencji.

W celu ochrony zarówno tajemnicy prawnie chronionych, jak i wrażliwych informacji uzyskanych podczas wykonywania obowiązków, ustanowiono szeroki obowiązek zachowania tajemnicy przez osoby związane z Komisją. Obowiązek utrzymuje się nawet po zakończeniu współpracy, co zabezpiecza przed nieuprawnionym ujawnieniem informacji. Jest to szczególnie istotne w kontekście ochrony danych osobowych, tajemnic handlowych oraz innych poufnych informacji. Wyjątek dotyczący zawiadomień o przestępstwie tworzy równowagę między ochroną informacji a koniecznością zgłaszania nieprawidłowości. Wprowadzenie tego wyjątku pozwala na ujawnienie informacji w sytuacjach, gdy jest to konieczne dla zapobieżenia lub ścigania przestępstw. Zgłaszanie przestępstw jest niezbędne dla zapewnienia praworządności, a także dla ochrony interesów publicznych.

Określono także zasady przetwarzania danych osobowych przez Komisję w związku z realizacją jej zadań. Przepisy uwzględniają specyfikę danych przetwarzanych w systemach AI, jednocześnie wprowadzając mechanizmy okresowego przeglądu i usuwania zbędnych informacji. Określone terminy przechowywania danych (10 lat dla niektórych kategorii) zapewniają odpowiednią dokumentację działań Komisji przy zachowaniu zasad proporcjonalności. Przepisy regulują kwestię przetwarzania informacji stanowiących tajemnice prawnie chronione. Przepis ten pozwala Komisji na dostęp do wrażliwych danych w zakresie niezbędnym do realizacji jej zadań, jednocześnie określając warunki ich przekazywania innym uprawnionym podmiotom. Rozwiązanie to tworzy równowagę między efektywnością nadzoru a ochroną tajemnic przedsiębiorstw.

Zgodnie z art. 25 Społeczna Rada do spraw Sztucznej Inteligencji, zwana dalej „Radą”, zostanie ustanowiona jako organ opiniodawczo–doradczy Komisji, aby zapewnić wsparcie eksperckie w zakresie sztucznej inteligencji. Rada ma na celu włączenie szerokiego grona interesariuszy, co zwiększa transparentność i demokratyczność działań Komisji. Dzięki temu możliwe jest uwzględnienie różnorodnych perspektyw i interesów społecznych oraz gospodarczych, co jest kluczowe w dynamicznie rozwijającej się dziedzinie AI.

Skład Rady obejmuje od dziewięciu do piętnastu członków wybieranych na dwuletnią kadencję. Taki zakres liczbowy zapewnia różnorodność opinii i kompetencji, jednocześnie umożliwiając efektywne funkcjonowanie Rady. Dwuletnia kadencja pozwala na regularne odświeżanie składu Rady, co sprzyja dynamicznemu rozwojowi i adaptacji do zmieniających się warunków technologicznych. Regularna rotacja członków Rady zapewnia również, że nowe idee i podejścia są wprowadzane do dyskusji, co jest niezbędne w kontekście szybko ewoluującej technologii.

Kandydaci na członków Rady mogą być zgłaszani przez różne podmioty, w tym przedstawicieli samorządów, rzeczników praw, izby gospodarcze, organizacje związkowe, uczelnie wyższe oraz fundacje i stowarzyszenia. Taki szeroki zakres podmiotów zgłaszających kandydatów zapewnia reprezentatywność i uwzględnienie różnych perspektyw oraz interesów społecznych i gospodarczych. Dzięki temu Rada może działać w sposób bardziej zrównoważony i uwzględniać potrzeby różnych grup społecznych, co jest kluczowe dla skutecznego wdrażania i regulowania technologii SI.

Wymogi dla członków Rady obejmują posiadanie wiedzy i doświadczenia w obszarze SI, niekaralność, pełnię praw publicznych oraz wyrażenie zgody na kandydowanie. Te kryteria mają na celu zapewnienie, że członkowie Rady będą kompetentni, wiarygodni i zaangażowani w pełnienie swoich obowiązków. Wymóg posiadania wiedzy i doświadczenia w obszarze AI gwarantuje, że członkowie Rady będą w stanie podejmować świadome i merytoryczne decyzje, które będą miały realny wpływ na rozwój i regulację tej technologii.

Powoływanie członków Rady przez Komisję spośród zgłoszonych kandydatów zapewnia, że wybór członków jest przejrzysty i oparty na merytorycznych przesłankach. Proces ten ma na celu wyłonienie najbardziej kompetentnych i zaangażowanych osób, które będą w stanie skutecznie wspierać Komisję w jej działaniach.

Wygaśnięcie członkostwa w Radzie przed upływem kadencji może nastąpić z powodu rezygnacji, śmierci, niewykonywania obowiązków, skazania za przestępstwo lub pozbawienia praw publicznych. Te przepisy mają na celu utrzymanie wysokiego standardu etycznego i zaangażowania członków Rady. W przypadku, gdy członek Rady nie jest w stanie wypełniać swoich obowiązków, konieczne jest zapewnienie, że jego miejsce zajmie osoba, która będzie w stanie aktywnie uczestniczyć w pracach Rady.

Powiadomienie o wygaśnięciu członkostwa przez Komisję zapewnia formalność i jasność procedur związanych z zakończeniem członkostwa. Dzięki temu proces ten jest przejrzysty i zrozumiały dla wszystkich zainteresowanych stron.

Odwołanie członka Rady przez Komisję w przypadku naruszenia przepisów lub niezachowania tajemnicy służbowej zapewnia, że członkowie Rady działają zgodnie z obowiązującymi normami prawnymi i etycznymi. Jest to kluczowe dla utrzymania zaufania do Rady i jej decyzji.

Odwołanie członka Rady w przypadku rezygnacji jest formalnym potwierdzeniem zakończenia członkostwa na wniosek członka. Jest to ważne, aby zapewnić, że członkowie Rady mają możliwość dobrowolnego zakończenia swojej kadencji, jeśli uznają to za konieczne.

Wybór nowego członka Rady w przypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania zapewnia ciągłość działania Rady i możliwość szybkiego uzupełnienia jej składu. Dzięki temu Rada może nadal efektywnie funkcjonować i wspierać Komisję w jej działaniach, nawet w przypadku zmian personalnych.

Zgodnie z art. 26 Komisja powołuje i odwołuje Przewodniczącego Rady oraz Zastępcę Przewodniczącego Rady spośród jej członków. Rada wskazuje po dwóch kandydatów na Przewodniczącego Rady i Zastępcę Przewodniczącego Rady, co zapewnia demokratyczność i transparentność procesu wyboru liderów Rady. Przewodniczący Rady kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz, co jest kluczowe dla efektywnego funkcjonowania Rady oraz jej komunikacji zewnętrznej. W przypadku nieobecności Przewodniczącego Rady, jego obowiązki przejmuje Zastępca Przewodniczącego Rady, co zapewnia ciągłość działania Rady.

Do udziału w posiedzeniu Rady mogą być zapraszane, przez Komisję oraz Przewodniczącego Rady, inne osoby, o ile jest to uzasadnione zadaniami Rady. Taki przepis umożliwia włączenie dodatkowych ekspertów i interesariuszy w dyskusję, co może wzbogacić proces decyzyjny i zapewnić bardziej kompleksowe podejście do omawianych kwestii. Członek Rady jest obowiązany do zachowania w tajemnicy informacji, do których uzyskał dostęp w związku z wykonywaniem funkcji członka Rady. Komisja może zwolnić z obowiązku zachowania tajemnicy w zakresie przez nią określonym, o ile zachowanie tajemnicy prowadziło do poważnej szkody dla państwa lub też życia, zdrowia i ochrony praw podstawowych osób fizycznych. Sposób zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy określa regulamin Rady. Te przepisy mają na celu ochronę poufnych informacji oraz zapewnienie, że członkowie Rady działają zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi.

Członek Rady nie może prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z działalnością w Radzie ani wykonywać działań, które mogłyby skutkować konfliktem interesów. Te przepisy mają na celu zapewnienie, że członkowie Rady działają w sposób niezależny i bezstronny, co jest kluczowe dla utrzymania zaufania do Rady i jej decyzji. Za udział w pracach Rady jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie, co podkreśla społeczny charakter ich działalności i zaangażowanie w sprawy publiczne. Niemniej jednak, za udział w pracach Rady przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77(5) § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Dzięki temu członkowie Rady nie ponoszą dodatkowych kosztów związanych z wykonywaniem swoich obowiązków.

Tryb działania Rady określa regulamin, uchwalany na wniosek Rady, przez Komisję zwykłą większością głosów. Taki sposób uchwalania regulaminu zapewnia, że zasady działania Rady są ustalane w sposób demokratyczny i transparentny. Obsługę Rady zapewnia Biuro Komisji, co gwarantuje, że Rada ma dostęp do niezbędnych zasobów administracyjnych, umożliwiających jej efektywne funkcjonowanie.

Zgodnie z art. 27 do zadań Rady należy wyrażanie opinii i stanowisk w zakresie przekazanych jej przez Komisję. Rada ma możliwość przyjmowania oraz przekazywania Przewodniczącemu Komisji wniosków w sprawie wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy, o których mowa w rozdziale 4. Dzięki temu Rada może aktywnie uczestniczyć w monitorowaniu przestrzegania przepisów i inicjować działania mające na celu ich egzekwowanie.

Rada ma również prawo wyrażania opinii i stanowisk przekazywanych do wiadomości Komisji z inicjatywy własnej. Taka możliwość pozwala Radzie na proaktywne działanie i podejmowanie inicjatyw, które mogą przyczynić się do lepszego zarządzania i regulacji technologii AI. Ponadto, Rada podejmuje uchwały oraz przekazuje wnioski w sprawie stwierdzenia naruszenia, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3. Dzięki temu Rada może skutecznie reagować na przypadki naruszeń i wspierać Komisję w egzekwowaniu przepisów.

Rada wyraża opinię lub stanowisko, o którym mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1, w terminie określonym przez Komisję. Opinie i stanowiska Rady nie są wiążące dla Komisji, co oznacza, że Komisja ma swobodę w podejmowaniu decyzji na podstawie własnych analiz i ocen. Niemniej jednak, opinie i stanowiska Rady stanowią cenne źródło informacji i mogą znacząco wpłynąć na decyzje Komisji.

Opinie i stanowiska Rady są wydawane w drodze uchwały podjętej większością głosów pełnego składu. Taki sposób podejmowania decyzji zapewnia demokratyczność i transparentność działań Rady. Uchwały Rady są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Biura Komisji, co zapewnia dostępność informacji dla wszystkich zainteresowanych stron i zwiększa transparentność działań Rady.

Rada może współpracować, w zakresie spraw określonych w ustawie i rozporządzeniu 2024/1689 oraz przy zachowaniu zasady zakazu konfliktu interesów, z krajowymi lub zagranicznymi organami doradczymi właściwymi w zakresie spraw będących przedmiotem posiedzenia. Taka współpraca pozwala na wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk, co może przyczynić się do lepszego zarządzania i regulacji technologii SI na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Art. 28 projektu ustawy ma na celu stworzenie kompleksowych i trwałych ram organizacyjnych, które zapewnią skuteczne i profesjonalne wsparcie dla działalności Komisji. Biuro Komisji, jako jednostka organizacyjna wspierająca Komisję, będzie pełniło kluczową rolę w zapewnieniu ciągłości działań, koordynacji prac oraz obsługi eksperckiej, proceduralnej i organizacyjnej, co umożliwi Komisji realizację zadań o strategicznym znaczeniu dla państwa i społeczeństwa.

Wprowadzenie w art. 28 ust. 2 rozwiązania, zgodnie z którym Biuro Komisji prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych dla jednostek budżetowych, ma na celu zapewnienie przejrzystości finansowej, zgodności z zasadami dyscypliny finansów publicznych oraz umożliwienie podlegania standardowym procedurom kontroli i nadzoru. Wykorzystanie sprawdzonych mechanizmów gospodarki finansowej stosowanych w administracji publicznej pozwoli uniknąć nieprawidłowości w wydatkowaniu środków publicznych oraz zapewni efektywne zarządzanie budżetem Biura Komisji.

Art. 28 ust. 3 wskazuje, że statut Biura Komisji nadawany będzie przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w drodze zarządzenia, po uprzednim zasięgnięciu opinii Komisji. Rozwiązanie to służy zachowaniu równowagi pomiędzy nadzorem administracyjnym a niezależnością Komisji w zakresie kształtowania własnego zaplecza organizacyjnego. Zasięgnięcie opinii Komisji ma charakter obligatoryjny i stanowi wyraz poszanowania dla jej autonomii oraz merytorycznej roli, jaką odgrywa w kreowaniu polityki państwa w zakresie rozwoju i bezpieczeństwa sztucznej inteligencji. Dzięki temu statut Biura będzie w pełni

odpowiadał rzeczywistym potrzebom organizacyjnym wynikającym ze specyfiki i zakresu zadań Komisji.

Art. 28 ust. 4 doprecyzowuje status prawny Przewodniczącego Komisji oraz jego Zastępców, określając, że są oni pracownikami Biura Komisji. Jest to rozwiązanie systemowe, które zapewnia spójność organizacyjną i kadrową, a także pozwala na uregulowanie kwestii związanych z zatrudnieniem, wynagrodzeniem oraz obowiązkami służbowymi tych osób. Kompetencje ministra (zgodnie z art. 28 ust. 6) w zakresie ustalania wynagrodzeń zapewniają spójność z polityką płacową w sektorze publicznym.

Art. 29 wprowadza regulacje dotyczące legitymacji służbowych wydawanych pracownikom Biura Komisji wykonującym czynności kontrolne. Wprowadzenie tego przepisu ma na celu zapewnienie przejrzystego, bezpiecznego i jednolitego mechanizmu identyfikacji pracowników uprawnionych do podejmowania czynności w ramach nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji. Legitymacja służbowa stanowi istotny element uprawniający do podejmowania działań kontrolnych oraz zapewnia rozpoznawalność i autorytet pracowników Biura Komisji wobec podmiotów kontrolowanych.

Zgodnie z projektowanym przepisem, legitymacje te będą wydawane w formie dokumentu mobilnego, o którym mowa w ustawie o aplikacji mObywatel. Wybór takiej formy jest zgodny z ogólnym kierunkiem cyfryzacji administracji publicznej i stanowi wyraz dążenia do zwiększenia efektywności, bezpieczeństwa oraz mobilności dokumentów urzędowych. Jednocześnie, w uzasadnionych przypadkach przewidziano możliwość wydania legitymacji także pracownikom niewykonującym czynności kontrolnych, co pozwala na elastyczne dostosowanie się do potrzeb organizacyjnych Biura Komisji.

W ustępie 2 określono obligatoryjne dane, jakie powinna zawierać legitymacja służbowa, co służy zapewnieniu przejrzystości i możliwości jednoznacznej identyfikacji jej posiadacza. Ust. 3 reguluje zasady aktualizacji oraz unieważniania legitymacji, co ma kluczowe znaczenie dla zachowania aktualności informacji oraz zapobiegania nadużyciom, np. w sytuacjach utraty uprawnień do wykonywania czynności kontrolnych lub zakończenia zatrudnienia.

Ustanowienie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw informatyzacji do określenia wzoru legitymacji oraz trybu jej wydawania, aktualizacji i unieważniania w drodze rozporządzenia pozwala na szybkie dostosowywanie regulacji wykonawczych do zmieniających się warunków technologicznych i organizacyjnych, bez konieczności nowelizacji ustawy.

Rozdział 3 – Kontrola przestrzegania przepisów o sztucznej inteligencji (art. 30– art. 40)

Przepisy projektowanej ustawy ustanawiają podstawę prawną dla prowadzenia przez Komisję kontroli operatorów uczestniczących w łańcuchu wartości AI.

Kontrola jako kluczowy mechanizm nadzorczy, może być prowadzona zarówno na podstawie zatwierdzonego planu, informacji uzyskanych przez Komisję, jak i w ramach bieżącego monitorowania. Proponowane przepisy uwzględniają różnorodność statusów kontrolowanych podmiotów – przedsiębiorców oraz innych jednostek, jednocześnie wyłączając zastosowanie art. 6 pkt 1 oraz art. 51 ust. 3a Prawa przedsiębiorców w celu dopasowania procedur do specyfiki nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji. Wprowadzenie regulacji opartych na Kodeksie postępowania administracyjnego ma na celu zapewnienie spójności oraz przejrzystości działań kontrolnych.

Projekt określa tryb wszczynania kontroli, umożliwiając jej rozpoczęcie z urzędu lub na wniosek uprawnionych organów, takich jak Przewodniczący Komisji, jego zastępca czy członkowie Komisji. W trosce o poszanowanie praw podmiotów objętych nadzorem wprowadza się zasadę zawiadamiania kontrolowanego z wyprzedzeniem, przewidując jednak możliwość odstąpienia od tego obowiązku w sytuacjach wyjątkowych, np. w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub praw podstawowych. Dopuszcza się również przeprowadzanie kontroli w sposób zdalny, co stanowi odpowiedź na wymogi nowoczesnych technologii.

Istotnym elementem projektu jest uregulowanie zasad upoważniania osób do przeprowadzania kontroli, w tym pracowników Biura Komisji oraz zewnętrznych ekspertów, którzy mogą być zaangażowani w przypadkach wymagających specjalistycznej wiedzy. W celu zapewnienia bezstronności kontrolujących, wprowadzono wymóg składania oświadczeń o braku konfliktu interesów oraz obowiązek zachowania poufności informacji uzyskanych w toku kontroli.

Projekt precyzuje procedury organizacyjne kontroli, w tym wymóg okazania imiennego upoważnienia oraz legitymacji służbowej przez kontrolujących. Dokumenty te powinny zawierać szczegółowe informacje zapewniające przejrzystość oraz legalność działań Komisji. Proponowane przepisy umożliwiają elastyczne dostosowanie procedur kontrolnych do konkretnych przypadków dzięki powiązaniu regulacji ustawowych z wewnętrznymi regulaminami Komisji.

Art. 36 ustawy ma na celu zapewnienie poszanowania prawa kontrolowanego do zachowania poufności komunikacji z profesjonalnym pełnomocnikiem prawnym oraz zagwarantowanie możliwości skutecznego korzystania z ochrony prawnej w toku postępowania prowadzonego przez Komisję. Przepis ten stanowi realizację konstytucyjnej zasady prawa do obrony oraz prawa do rzetelnego procesu, znajdujących swoje źródło m.in. w art. 42 ust. 2 Konstytucji RP oraz w standardach międzynarodowych, takich jak art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Wprowadzenie w art. 36 ust. 1 wyłączenia stosowania art. 34 ust. 2 ustawy w odniesieniu do określonych kategorii dokumentów ma na celu ochronę tajemnicy zawodowej adwokata, radcy prawnego oraz innych osób uprawnionych do świadczenia pomocy prawnej. Dotyczy to zarówno komunikacji z tymi osobami, jak i dokumentów wytworzonych wyłącznie w celu uzyskania ochrony prawnej w kontekście konkretnego postępowania prowadzonego przez Komisję.

Projektodawca przewidział jednak konieczność zapewnienia równowagi pomiędzy ochroną tajemnicy zawodowej a efektywnością działań kontrolnych. W tym celu w ust. 2 art. 36 wskazano, że to na kontrolowanym ciąży obowiązek wykazania, iż sporne dokumenty rzeczywiście spełniają kryteria określone w ust. 1. Takie rozwiązanie zapobiega nadużyciom i uniemożliwia arbitralne powoływanie się na poufność dokumentów w celu utrudnienia kontroli. Kontrolowany będzie musiał w sposób wiarygodny i uzasadniony przedstawić dowody potwierdzające, że dokumenty objęte są ochroną, o której mowa w przepisie.

Projektowany przepis jest zgodny z zasadami państwa prawa oraz proporcjonalności. Uwzględnia on konieczność ochrony fundamentalnych praw podmiotów objętych kontrolą, jednocześnie nie pozbawiając organu kontrolnego możliwości skutecznego przeprowadzenia postępowania w granicach prawa. Rozwiązanie to harmonizuje również z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym ochrony tajemnicy komunikacji z prawnikiem w ramach postępowań administracyjnych prowadzonych przez organy nadzoru lub ochrony konkurencji.

Art. 37 ust. 1 przewiduje możliwość zwrócenia się przez Komisję do Policji oraz do jednostek podległych i nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw informatyzacji o udzielenie pomocy w przeprowadzeniu kontroli w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Wprowadzenie tego rozwiązania wynika z potrzeby zapewnienia Komisji instrumentów umożliwiających przeprowadzenie kontroli w sposób bezpieczny, rzetelny i skuteczny –

zwłaszcza w sytuacjach, gdy kontrola może napotkać na opór lub wymaga specjalistycznego wsparcia informatycznego.

Art. 37 ust. 2 doprecyzowuje zakres udzielanej pomocy. Pomoc Policji ma na celu zapewnienie porządku publicznego, ochrony osób uczestniczących w kontroli oraz poszanowania godności osób obecnych podczas czynności kontrolnych. Z kolei pomoc jednostek informatycznych skupia się na aspektach technicznych, w tym na weryfikacji zgodności systemów sztucznej inteligencji z obowiązującymi przepisami oraz na analizie poziomu ich bezpieczeństwa. Takie rozróżnienie kompetencji i obowiązków odpowiada specyfice zadań obu rodzajów podmiotów wspierających.

Art. 37 ust. 3 reguluje formalne wymogi związane z występowaniem o pomoc oraz określa odpowiednie terminy – standardowo minimum 7 dni przed planowaną kontrolą, natomiast w sytuacjach niecierpiących zwłoki – minimum 3 dni. Ma to na celu zapewnienie odpowiedniego czasu na organizację wsparcia i koordynację działań, przy jednoczesnym uwzględnieniu wyjątkowych przypadków wymagających szybszego działania.

Art. 37 ust. 4 wprowadza jasne zasady rozliczania kosztów związanych z pomocą udzieloną przez Policję i jednostki informatyczne. Koszty te pokrywa Komisja według stawki zryczałtowanej, ustalonej w sposób transparentny i powiązany z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce, co sprzyja przewidywalności wydatków i ogranicza ryzyko sporów finansowych.

Art. 37 ust. 5 wskazuje, że w zakresie kosztów pomocy udzielonej przez Policję, stosuje się odpowiednio zasady rozliczeń przewidziane w przepisach wykonawczych do ustawy – Prawo farmaceutyczne. Rozwiązanie to umożliwia zastosowanie już istniejącego i sprawdzonego mechanizmu rozliczeniowego, bez potrzeby tworzenia nowej regulacji w tym zakresie.

Przepis art. 38 stanowi kluczowy element procedury kontrolnej, który reguluje sposób dokumentowania czynności podejmowanych przez organ kontrolujący oraz relacji z kontrolowanym podmiotem. Wprowadzenie obowiązku sporządzania projektu protokołu kontroli (ust. 1) jeszcze przed sfinalizowaniem ostatecznego dokumentu stanowi wyraz zasady partycypacji i transparentności. Pozwala to na uruchomienie mechanizmu konsultacyjnego, w ramach którego kontrolowany ma realną możliwość odniesienia się do ustaleń kontroli jeszcze przed ich formalnym utrwaleniem. Wskazanie w ust. 2 szczegółowych elementów, które muszą znaleźć się w projekcie protokołu, ma charakter gwarancyjny – zapewnia, że

niezależnie od rodzaju i zakresu kontroli, podstawowe informacje i ustalenia będą w sposób przejrzysty i wyczerpujący przedstawione. Zawarcie danych dotyczących stron, zakresu i przebiegu kontroli, ustaleń faktycznych oraz pouczeń prawnych gwarantuje pełną informacyjność dokumentu i zapobiega sytuacjom niejasności lub nieporozumień.

Istotnym aspektem jest również elektroniczna forma dokumentu. Obowiązek sporządzania dokumentów w postaci elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub osobistym, wpisuje się w politykę cyfryzacji administracji publicznej i ma na celu zwiększenie efektywności, szybkości i bezpieczeństwa obiegu dokumentów. Ponadto, rozwiązanie to zmniejsza ryzyko fałszowania dokumentów i umożliwia łatwiejsze archiwizowanie oraz kontrolę wewnętrzną.

Przewidziane w art. 38 ust. 4 prawo do zgłaszania zastrzeżeń w terminie 7 dni od doręczenia projektu protokołu jest istotnym instrumentem procesowym, umożliwiającym kontrolowanemu rzeczywiste zakwestionowanie ustaleń, z którymi się nie zgadza. Art. 38 ust. 5 i 6 zapewniają, że zgłoszone zastrzeżenia są przedmiotem merytorycznej analizy, a nie jedynie formalności, co wzmacnia legitymację organu kontrolnego. Jednocześnie obowiązek przedstawienia uzasadnienia w przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń ma istotne znaczenie dowodowe i gwarancyjne.

Art. 38 ust. 7 wprowadza domniemanie akceptacji treści projektu protokołu w przypadku braku zgłoszenia zastrzeżeń. Rozwiązanie to zapobiega przewlekłości postępowań i mobilizuje kontrolowanego do aktywnego uczestnictwa w procedurze. Stanowi to istotne uproszczenie proceduralne przy zachowaniu odpowiedniego poziomu ochrony interesów kontrolowanego.

Końcowa część przepisu, zawarta w ust. 8–11, dotyczy sporządzania finalnego protokołu kontroli oraz procedury jego podpisania. Uwzględnienie dodatkowych informacji, takich jak data i miejsce podpisania oraz możliwość zgłoszenia uwag przez kontrolowanego, służy pełnemu udokumentowaniu nie tylko ustaleń kontroli, lecz również sposobu jej przeprowadzenia. Art. 38 ustępy 10 i 11 stanowią mechanizm domknięcia procedury w sytuacji braku współpracy ze strony kontrolowanego – przyjęcie fikcji prawnej odmowy podpisania protokołu w przypadku jego nieodesłania oraz obowiązek odnotowania tej odmowy w protokole zabezpiecza interes organu kontrolującego i pozwala zakończyć postępowanie bez konieczności podejmowania dodatkowych czynności.

Całościowo art. 38 ustanawia przejrzystą, szczegółową i zrównoważoną procedurę dokumentowania kontroli, która uwzględnia zarówno interes publiczny, jak i prawa kontrolowanych podmiotów. Dąży on do podniesienia jakości, wiarygodności i efektywności działań kontrolnych oraz minimalizacji ryzyka sporów proceduralnych.

Na podstawie wyników kontroli Komisja może wydawać zalecenia pokontrolne, zawierające wskazówki dotyczące usunięcia nieprawidłowości oraz terminy ich realizacji. W przypadku stwierdzenia poważnych naruszeń Komisja jest uprawniona do wszczynania postępowań administracyjnych, w szczególności w obszarze wysokiego ryzyka systemów sztucznej inteligencji.

Proponowany projekt ustawy podkreśla wagę nadzoru nad systemami sztucznej inteligencji, wzmacniając ochronę interesów publicznych oraz bezpieczeństwo użytkowników nowoczesnych technologii.

Rozdział 4 – Postępowanie przed organem nadzoru (art. 41 – art. 52)

Do postępowania przed Komisją w sprawach naruszenia przepisów o sztucznej inteligencji zastosowanie będą miały przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Projekt przewiduje, że Komisja będzie mogła wszcząć postępowanie w kilku przypadkach:

- z urzędu,
- na wniosek Przewodniczącego Komisji, zastępcy lub członka Komisji,
- na wniosek organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 77 rozporządzenia 2024/1689,
- na wniosek Rady,

Projekt ustawy reguluje procedury składania przez osoby fizyczne, prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej skargi na naruszenia przepisów dotyczących sztucznej inteligencji. Proponowane przepisy zobowiązują skarżących do przedstawienia szczegółowych informacji, takich jak nazwa systemu, opis naruszenia, istotne fakty oraz dane kontaktowe, co umożliwi skuteczne rozpatrzenie sprawy. Skarga może być składana elektronicznie, co zwiększa dostępność procedury, a w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się jej złożenie w innej formie. Komisja, w ramach swoich kompetencji, może współpracować z innymi organami, zapewniając właściwe rozstrzygnięcie spraw wykraczających poza jej zakres działania. Przyjęcie skargi wiąże się z poinformowaniem skarżącego, co podkreśla transparentność procedury i wzmacnia zaufanie do działań Komisji. Należy zaznaczyć, że

wprowadzana przez Rozporządzenie kategoria skargi nie jest tożsama z instytucją skargi w rozumieniu polskiego prawa administracyjnego. Właściwym terminem określającym tę instytucję jest “skarga w rozumieniu [projektu] ustawy o systemach sztucznej inteligencji”, a określenie “skarga” stosowane jest przez projektodawcę w celu uniknięcia niespójności między nazewnictwem stosowanym w rozporządzeniu unijnym oraz projekcie ustawy.

Projekt określa status strony postępowania jako osoby, wobec której wszczęto postępowanie. Wprowadza obowiązek doręczenia postanowienia o rozpoczęciu postępowania, gwarantując przejrzystość procesu. Ustawa przewiduje maksymalny czas trwania postępowania, wynoszący sześć miesięcy od dnia doręczenia postanowienia. Ograniczenie to zapobiega przewlekłości procedur, przy jednoczesnym zapewnieniu sprawnego i efektywnego rozstrzygnięcia spraw.

W sytuacjach wymagających uzupełnienia dowodów Komisja jest upoważniona do przeprowadzenia postępowania dowodowego, prowadzonego na podstawie przepisów dotyczących kontroli. Czas trwania tego postępowania nie jest wliczany do ogólnego sześciomiesięcznego limitu, co umożliwia rzetelne i dokładne zbadanie sprawy.

Przepisy umożliwiają Przewodniczącemu Komisji wydanie ostrzeżenia w przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów. Ostrzeżenie zawiera zalecenia działań naprawczych, takich jak zablokowanie dostępu do systemu, wprowadzenie poprawek czy poinformowanie użytkowników. W przypadku braku reakcji w określonym terminie Komisja ma prawo podjąć dalsze działania m.in.: publikację informacji o naruszeniu lub wycofanie systemu z rynku.

Projekt uwzględnia również sytuacje, w których naruszenie przepisów stwarza incydent stanowiący poważne ryzyko dla życia, zdrowia lub praw podstawowych ludzi. W takich przypadkach Komisja jest uprawniona do natychmiastowego wydania decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności. W celu skutecznego reagowania Komisja współpracuje z odpowiednimi organami krajowymi i unijnymi, zapewniając ochronę społeczeństwa.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, co zapewnia spójność procedur i zgodność z porządkiem prawnym. Przepisy projektu przewidują środki zaskarżenia decyzji Komisji do Sądu Okręgowego w Warszawie, gwarantując stronom możliwość obrony swoich praw. Dodatkowo, wprowadza się mechanizmy wstrzymania wykonania decyzji w zakresie administracyjnych kar pieniężnych w przypadku wniesienia przez stronę odwołania.

Projekt ustawy reguluje również obowiązek współpracy Komisji z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości poprzez wprowadzenie obowiązku zawiadamiania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Przewiduje także archiwizację akt postępowań przez 10 lat, zapewniając dostępność i przejrzystość informacji.

Proponowane regulacje mają na celu zwiększenie skuteczności i transparentności działań nadzorczych Komisji oraz ochronę społeczeństwa przed zagrożeniami związanymi z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji.

Rozdział 5 – Układ w sprawie warunków nadzwyczajnego złagodzenia sankcji (art. 53 – art. 68)

Projekt ustawy wprowadza instytucję układu jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów w postępowaniach dotyczących naruszeń przepisów regulujących obszar sztucznej inteligencji. Mechanizm ten ma na celu zachęcenie podmiotów naruszających przepisy do dobrowolnego usuwania nieprawidłowości oraz współpracy z Komisją, co sprzyja sprawnemu osiąganiu celów ustawy i rozporządzenia. Wprowadzenie układu jest uzasadnione szczególnie w sytuacjach, w których naruszenie nie spowodowało poważnych negatywnych skutków, a strona zobowiązuje się do zaprzestania naruszeń oraz ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Przepisy przewidują możliwość złagodzenia sankcji, a nawet odstąpienia od ich nakładania w przypadku szczególnej współpracy strony z Komisją. Zakres złagodzenia sankcji będzie uzależniony od okoliczności zaprzestania naruszeń, zakresu ujawnionych informacji oraz podjętych zobowiązań. Dzięki temu instytucja układu pełni funkcję motywującą, umożliwiając lepsze osiągnięcie zamierzonych celów regulacyjnych.

Projekt określa procedurę czasową zawierania układów, wyznaczając jedno– lub trzymiesięczny okres na ich zawarcie. W tym czasie strona ma możliwość wyrażenia woli przystąpienia do układu oraz dostarczenia Komisji wymaganych informacji dotyczących okoliczności naruszenia i odpowiednich dowodów. Proponowane przepisy gwarantują ochronę interesów strony, zastrzegając, że informacje ujawnione w toku procedury układu nie mogą być wykorzystane przeciwko stronie w przypadku niepowodzenia negocjacji.

Wprowadzone regulacje uwzględniają także formalne wymogi dotyczące zawarcia układu, w tym konieczność złożenia oświadczenia w ściśle określonej formie, której naruszenie skutkowałoby bezskutecznością układu. Ponadto, przyjęcie układu oznacza zrzeczenie się prawa do odwołania od decyzji kończącej postępowanie. Przepisy te zapewniają pewność prawną, eliminując ryzyko niejasności interpretacyjnych.

Projekt wprowadza również mechanizmy nadzoru nad wykonaniem układu oraz określa przypadki niewykonania zobowiązań przez stronę. W takich sytuacjach Komisja może wznowić postępowanie i uwzględnić wcześniejsze działania strony przy podejmowaniu decyzji o sankcjach. Proponowane przepisy wykluczają stosowanie art. 162 Kodeksu postępowania administracyjnego w odniesieniu do decyzji zawierającej układ, wzmacniając finalność i nieodwołalność rozstrzygnięć osiągniętych na drodze konsensualnej.

Art. 68 ustanawia obowiązek publikacji decyzji wydawanych przez Komisję w sposób dostępny publicznie, przy jednoczesnym zagwarantowaniu ochrony informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną, w tym tajemnicą przedsiębiorstwa. Wprowadzenie tego obowiązku ma służyć zarówno celom informacyjnym, jak i prewencyjnym, umożliwiając podmiotom działającym na rynku zapoznanie się z praktyką orzeczniczą Komisji i uniknięcie podobnych naruszeń.

Ust. 2 i 3 art. 68 wprowadzają wymóg prowadzenia szczegółowego wykazu systemów sztucznej inteligencji, wobec których podjęto decyzje o nałożeniu kary za naruszenie przepisów rozporządzenia lub ustawy. Wykaz ten zawiera kluczowe informacje, takie jak nazwa systemu i operatora, opis działania systemu, przepisy będące przedmiotem naruszenia, jak również informacje o innych powiązanych decyzjach podjętych w Polsce i za granicą. Celem tego rozwiązania jest stworzenie publicznie dostępnego i transparentnego rejestru, który umożliwi obywatelom monitorowanie przestrzegania prawa przez operatorów systemów AI.

Ust. 4 określa techniczne i organizacyjne wymagania dotyczące prowadzenia wykazu z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Zawarte w nim wymogi w zakresie bezpieczeństwa i integralności danych mają zapewnić zgodność z przepisami o ochronie danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji. Szczególny nacisk położono na zapobieganie nieautoryzowanemu dostępowi do danych, ich uszkodzeniu lub utracie, a także na zapewnienie rozliczalności działań dokonywanych w systemie.

Ust. 5 wskazuje Komisję jako administratora danych przetwarzanych w wykazie, co jednoznacznie określa odpowiedzialność za zgodność przetwarzania z przepisami prawa.

Wprowadzenie instytucji układu jako narzędzia alternatywnego rozwiązywania sporów w postępowaniach dotyczących naruszeń przepisów o sztucznej inteligencji wspiera realizację celów regulacyjnych, wzmacniając ochronę interesu publicznego i skuteczność nadzoru.

Rozdział 6 – zgłaszanie poważnych incydentów (art. 69 – art. 70)

Rozdział 6 projektu ustawy dotyczy zgłaszania poważnych incydentów związanych z wykorzystaniem systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka. Dostawca takiego

systemu ma obowiązek niezwłocznego zgłaszania Komisji wszelkich poważnych incydentów, które wystąpiły w związku z użytkowaniem tych systemów. Zgłoszenia muszą być dokonywane zgodnie z terminami i zasadami określonymi w rozporządzeniu 2024/1689. Komisja rozpatruje otrzymane zgłoszenia samodzielnie lub, jeśli wymaga tego charakter sprawy, we współpracy z Komisją Europejską oraz innymi organami nadzoru rynku. Przepis ten ma kluczowe znaczenie dla wczesnego wykrywania potencjalnych zagrożeń związanych z systemami AI i szybkiego reagowania na nie, co jest szczególnie istotne w przypadku systemów wysokiego ryzyka mogących poważnie wpływać na życie, zdrowie, bezpieczeństwo i prawa podstawowe obywateli.

Zgłoszenia muszą być dokonywane drogą elektroniczną na wskazany adres Komisji. Tylko w przypadku braku możliwości elektronicznego przekazania informacji dopuszcza się wykorzystanie innych dostępnych środków komunikacji. Przepis ten zapewnia sprawny i ustandaryzowany sposób przekazywania istotnych informacji, co ułatwia ich szybkie przetwarzanie i reagowanie przez Komisję. Jednocześnie elastyczność w zakresie formy przekazu w wyjątkowych sytuacjach gwarantuje, że żaden istotny incydent nie pozostanie niezgłoszony z powodu problemów technicznych.

Przewodniczący Komisji dokonuje oceny każdego zgłoszenia i w przypadku stwierdzenia, że incydent może prowadzić do naruszenia prawa, dodatkowo przekazuje informacje Komisji Europejskiej oraz innym organom wymienionym w przepisie. Lista organów obejmuje m.in. Prezesa UKE, ministra ds. informatyzacji, PUODO, KNF. Przewodniczący może również wystąpić z wnioskiem o wszczęcie kontroli lub postępowania administracyjnego. Przepis ten tworzy kompleksowy system wymiany informacji między różnymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo systemów AI, zapewniając skoordynowane działania w przypadku zagrożeń. Jednocześnie uwzględnia on konieczność ochrony danych osobowych podczas tej wymiany informacji. W przypadku, gdy istnieje podejrzenie wystąpienia czynu zabronionego na podstawie innych przepisów, zawiadomienie do właściwym organów następuje na zasadach ogólnych.

Rozdział 7 – Jednostki notyfikowane i procedura notyfikacyjna (art. 71 – art. 74)

Projekt reguluje również tryb i zasady notyfikacji, o której mowa w art. 28 rozporządzenia 2024/1689. Proponuje się, aby jako organ właściwy w zakresie notyfikacji jednostek oceniających zgodność oraz jako organ notyfikujący wskazać ministra właściwego do spraw informatyzacji. Dla zachowania spójności z przepisami prawa oraz praktyką rynkową sprawy związane z akredytacją, o których mowa w art. 28 ust. 2 rozporządzenia 2024/1689 r.

powierzone zostaną Polskiemu Centrum Akredytacji w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz.U. z 2025 r. poz. 568), które wspierać ma w tym zadaniu ministra. Włączenie w system nadzoru instytucji posiadającej duży dorobek i bogate doświadczenie jaką jest PCA daje największą gwarancję wysokiego poziomu nadzoru nad standardami i zasadami nadzoru nad systemem instytucji oceniających zgodność produktów przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości podejmowania przez Ministerstwo Cyfryzacji (jako organowi notyfikującemu) działań spójnych z kierunkiem ustalonym na poziomie unijnym (Urząd ds. AI w Komisji Europejskiej, Europejska Rada ds. AI).

W projekcie ustawy określono procedurę składania wniosków o notyfikację przez jednostki oceniające zgodność. Wniosek musi być złożony elektronicznie i zawierać podstawowe dane identyfikacyjne wnioskodawcy oraz szczegóły dotyczące zakresu i podstawy prawnej wniosku. Do wniosku należy dołączyć certyfikat akredytacji i deklarację potwierdzającą spełnienie wymogów określonych w rozporządzeniu. Przepis zapewnia przejrzystość procesu notyfikacji i gwarantuje, że tylko właściwie przygotowane podmioty będą mogli uczestniczyć w ocenie zgodności systemów AI.

Art. 73 projektu określa, że Minister właściwy do spraw informatyzacji ma prawo przetwarzać informacje stanowiące tajemnice prawnie chronione, w tym tajemnice przedsiębiorstwa, gdy jest to konieczne dla realizacji zadań wynikających z rozporządzenia 2024/1689 oraz ustawy. Przetwarzanie takich informacji przez ministra jest niezbędne, aby skutecznie realizować funkcję organu notyfikującego.

Art. 74 ustawy odnosi się do pozostałych spraw, które są regulowane w rozdziale 7 projektu. W przypadkach, które nie są uregulowane przepisami rozporządzenia 2024/1689 ani niniejszą ustawą, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku. Wprowadzenie tych przepisów ma na celu zapewnienie spójności w krajowym porządku prawnym.

Rozdział 8 – Środki wspierające innowacyjność (art. 75 – art. 84)

W projekcie ustawy Celem projektu ustawy jest wprowadzenie instytucji piaskownicy regulacyjnej, która umożliwia czasowe odstępstwa od obowiązujących przepisów dla innowacyjnych projektów sztucznej inteligencji. Zgodnie z art. 57 rozporządzenia 2024/1689 każde państwo członkowskie Unii Europejskiej musi uruchomić przynajmniej jedną piaskownicę regulacyjną w zakresie AI do dnia 2 sierpnia 2026 roku.

Mechanizm ten ma na celu wsparcie rozwoju nowatorskich rozwiązań technologicznych, szczególnie w obszarze AI, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń dla użytkowników i społeczeństwa. Przewodniczący Komisji uzyskuje uprawnienie do udzielania zgody na funkcjonowanie piaskownicy wybranym podmiotom, co stwarza możliwość testowania nowych technologii w bezpiecznych warunkach. Warunki i parametry działania piaskownicy regulacyjnej określone zostaną w rozporządzeniu ministra właściwego ds. informatyzacji, uwzględniającym unijne akty delegowane oraz wymagania międzynarodowe. Ponadto projekt przewiduje preferencyjne warunki dla małych i średnich przedsiębiorstw, takich jak bezpłatne uczestnictwo w programie, a także limity bezpieczeństwa dotyczące liczby użytkowników objętych testami.

Projekt ustawy ustanawia przejrzyste procedury konkursowe dla podmiotów ubiegających się o udział w piaskownicy regulacyjnej. Przewodniczący Komisji organizuje konkurs, którego celem jest wyłonienie najbardziej obiecujących projektów, wnoszących istotny wkład w rozwój technologii AI, przy zachowaniu bezpieczeństwa i zgodności z ogólnymi zasadami prawa. Proces oceny ofert podlega nadzorowi zespołu konkursowego, który dokonuje merytorycznej analizy zgłoszeń, tworzy listę rankingową oraz protokół z oceny. Szczególną preferencją objęte są podmioty pochodzące z Unii Europejskiej, co wspiera współpracę na szczeblu regionalnym i harmonizację działań z unijną polityką technologiczną. Przepisy wprowadzają również mechanizmy odwoławcze, umożliwiające stronom zakwestionowanie decyzji komisji konkursowej, co gwarantuje równe szanse uczestnikom.

Dalsze regulacje dotyczą publikacji wyników konkursu oraz procedur odwoławczych. Uczestnicy mają prawo do zgłoszenia odwołania w terminie 7 dni. W przypadku uwzględnienia zarzutów Przewodniczący Komisji powołuje nowy zespół konkursowy do ponownej oceny zgłoszeń, co zapewnia sprawiedliwość rozstrzygnięć oraz transparentność działań.

Projekt ustawy nakłada obowiązki na Przewodniczącego Komisji w zakresie określania limitów użytkowników oraz zakresu odstępstw dla poszczególnych projektów funkcjonujących w piaskownicy regulacyjnej. Dodatkowo wymaga, aby Komisja informowała instytucje unijne o utworzeniu piaskownicy, co umożliwia monitorowanie efektów testów przez organy unijne oraz zapewnienie spójności działań z polityką UE w zakresie sztucznej inteligencji.

Uczestnicy piaskownicy regulacyjnej zobowiązani są do informowania użytkowników o udziale w programie, publikowania rocznych raportów oraz zgłaszania wszelkich zmian mających wpływ na projekt. Takie wymogi gwarantują transparentność procesów testowych oraz skuteczny nadzór nad prowadzonymi eksperymentami. Przewodniczący Komisji uzyskuje

uprawnienie do kontrolowania uczestników piaskownicy oraz podejmowania działań dyscyplinujących w przypadku stwierdzenia naruszeń, takich jak wezwanie do usunięcia nieprawidłowości czy wykluczenie z programu.

Zgodnie z art. 82 ust. 1 projektowanej ustawy, minister właściwy do spraw informatyzacji wykonuje zadania określone w art. 95 rozporządzenia 2024/1689, dotyczące wspierania tworzenia kodeksów dobrego postępowania w zakresie stosowania systemów AI. W celu ułatwienia opracowywania tych kodeksów, minister będzie wydawać rekomendacje najlepszych praktyk. Taki mechanizm ma charakter niewiążący, jednak pełni istotną rolę w tworzeniu spójnych i wysokiej jakości standardów funkcjonowania systemów sztucznej inteligencji w Polsce. Rekomendacje te będą służyły jako punkt odniesienia zarówno dla podmiotów sektora publicznego, jak i prywatnego, wspierając harmonizację podejścia do AI na poziomie krajowym i unijnym.

W ust. 2 tego artykułu ustanawia się obowiązek corocznego przekazywania przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, do dnia 31 marca każdego roku, informacji dotyczącej wymaganych zasobów obliczeniowych do rozwoju systemów AI oraz prognozowanego zużycia energii związanego z ich działaniem. Informacja ta ma być przedstawiana zarówno Radzie Ministrów, jak i Komisji Europejskiej. Jest to wyraz uznania rosnącego znaczenia infrastruktury obliczeniowej dla rozwoju nowoczesnych technologii oraz potrzeby monitorowania ich wpływu na zużycie zasobów energetycznych, co ma znaczenie zarówno z perspektywy polityki cyfrowej, jak i klimatyczno–energetycznej. Przepis ten pozwoli lepiej planować inwestycje w infrastrukturę cyfrową, a także wspierać działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Minister właściwy ds. informatyzacji, jako odpowiedzialny za koordynację wdrażania krajowej Polityki AI dysponuje najszerszym zbiorem danych, dzięki którym mógł przygotować raporty i prognozy, o których mowa powyżej.

Art. 83 projektu ustawy określa szczegółowe obowiązki ministra właściwego do spraw informatyzacji w zakresie zapewnienia odpowiednich zasobów i infrastruktury dla Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu, minister określa w drodze zarządzenia określi wymagania techniczne, finansowe, kadrowe oraz infrastrukturalne, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania tej Komisji, zgodnie z art. 70 ust. 3 rozporządzenia unijnego. Co istotne, wymagania te będą podlegały corocznej ocenie i, w razie potrzeby, aktualizacji, co zapewni ich bieżącą adekwatność do zmieniającego się otoczenia technologicznego i prawnego.

W ust. 2 przewidziano mechanizm interwencyjny: jeżeli minister stwierdzi, że zasoby, którymi dysponuje Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji, są niewystarczające do wykonywania przypisanych jej zadań, jest zobowiązany do podjęcia działań zmierzających do ich uzupełnienia i spełnienia wymaganych standardów. Dzięki temu zapewnione zostanie, że organ nadzorczy nie tylko formalnie istnieje, ale realnie może wykonywać swoje funkcje z odpowiednią skutecznością i niezależnością.

Ust. 3 natomiast zobowiązuje ministra właściwego do spraw informatyzacji do sporządzenia i przekazania Komisji Europejskiej sprawozdania, o którym mowa w art. 70 ust. 6 rozporządzenia 2024/1689, w formie elektronicznej. Sprawozdanie to ma na celu ocenę efektywności działania krajowego organu nadzorczego oraz przedstawienie informacji o dostępnych zasobach. Przepis ten zapewnia realizację obowiązków sprawozdawczych wobec instytucji unijnych.

Zgodnie z art. 84 projektu przyznaje się ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji uprawnienia w zakresie wspierania badań naukowych i prac rozwojowych, co jest kluczowe dla rozwoju technologii przełomowej jaką jest sztuczna inteligencja. Przepisy te umożliwiają ministrowi udzielanie wsparcia finansowego na badania naukowe i prace rozwojowe, a także finansowanie lub współfinansowanie programów i projektów z budżetu państwa oraz środków unijnych. Dzięki temu możliwe jest zapewnienie odpowiednich środków na realizację innowacyjnych projektów, które mogą przyczynić się do rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce.

Minister może również inicjować, wspierać i realizować programy finansujące badania naukowe i prace rozwojowe oraz działania przygotowujące do wdrożenia ich wyników. Programy te są realizowane przez jednostki podległe i nadzorowane przez ministra, co zapewnia spójność i efektywność działań. Wprowadzenie tych przepisów ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, co jest kluczowe dla wdrożenia sztucznej inteligencji.

Dzięki temu możliwe jest osiągnięcie celów określonych w rozporządzeniu 2024/1689, takich jak promowanie zorientowanej na człowieka i godnej zaufania sztucznej inteligencji. Wsparcie finansowe i organizacyjne dla badań naukowych i prac rozwojowych jest niezbędne, aby możliwy był rozwój sztucznej inteligencji zgodnie z wartościami Unii Europejskiej.

Proponowane regulacje mają na celu wspieranie innowacyjnych technologii w obszarze AI, zachowanie zgodności działań z polityką UE oraz zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń i transparentności procesów testowych.

Rozdział 9 – Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych i przepisy karne (art. 85 – art. 94)

Uregulowania w przepisach polskiego prawa wymagają także określone w treści rozporządzenia kwestie nakładania przez organ nadzoru administracyjnych kar pieniężnych. Mechanizm w postaci możliwości nałożenia sankcji za naruszenie przepisów rozporządzenia 2024/1689 jest kluczowy pod kątem jego praktycznego egzekwowania, a więc faktycznej możliwości osiągnięcia celów prawodawcy w zakresie wspierania rozwoju AI w ramach jednolitego rynku w zgodzie z europejskim prawem i wartościami.

Projektowany art. 85 stanowi kluczowy element krajowego mechanizmu egzekwowania przepisów rozporządzenia 2024/1689. Celem tego przepisu jest przyznanie Komisji kompetencji do nakładania administracyjnych kar pieniężnych na podmioty, które naruszają przepisy rozporządzenia. Art. 88 ust. 1 wskazuje, że nałożenie kary odbywa się w drodze decyzji administracyjnej, co oznacza, że zastosowanie będą miały ogólne zasady postępowania administracyjnego, w tym gwarancje proceduralne dla stron postępowania. Kary są nakładane w przypadkach, wysokości i na warunkach przewidzianych w rozdziale XII rozporządzenia 2024/1689, co zapewnia pełną zgodność z przepisami prawa Unii Europejskiej. Taki mechanizm gwarantuje spójność systemu sankcyjnego i eliminuje ryzyko rozbieżności interpretacyjnych między przepisami unijnymi a krajowymi.

Art. 85 ust. 2 i 3 wprowadzają obowiązek uwzględnienia przy podejmowaniu decyzji, oraz wskazania w jej uzasadnieniu, przesłanek określonych w art. 99 ust. 7 rozporządzenia 2024/1689. Przesłanki te obejmują m.in. charakter, wagę i czas trwania naruszenia, stopień winy, wcześniejsze naruszenia, środki zastosowane w celu zapobieżenia lub naprawienia skutków naruszenia. Uwzględnienie tych kryteriów zapewnia, że kara będzie proporcjonalna do naruszenia oraz że każde postępowanie będzie prowadzone w sposób indywidualny i sprawiedliwy.

Art. 85 ust. 4 reguluje sposób przeliczania wartości pieniężnych wyrażonych w euro na walutę krajową – złoty polski. Ustalenie stałego dnia odniesienia (28 stycznia każdego roku) oraz wskazanie wprost średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, a także rozwiązanie sytuacji, gdy kurs nie zostanie ogłoszony w tym dniu, zapewnia jednolitość, przewidywalność oraz techniczną wykonalność przepisu.

Art. 85 ust. 5 wprowadza ważny instrument o charakterze motywacyjnym i prewencyjnym. Komisja może bowiem obniżyć wysokość kary, jeżeli podmiot wykonuje rekomendacje zawarte w ostrzeżeniu, o którym mowa w art. 45 ustawy, w terminie trzech

miesiące od doręczenia decyzji o karze. Mechanizm ten premiuje współpracę z organem i szybką reakcję na naruszenie, co może skutecznie przeciwdziałać dalszym nieprawidłowościom. Jednocześnie przepis wyznacza granice takiej łagodności – nie może ona mieć zastosowania, jeśli skutki naruszenia były poważne, co zapewnia ochronę interesu publicznego i osób narażonych na skutki naruszeń.

Postępowanie dotyczące kar ma być prowadzone na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Aby zapewnić prawidłową ochronę strony w postępowaniu wskazano, że w przypadku nałożenia kary osoba (fizyczna, prawna oraz nieposiadająca osobowości prawnej), na którą zostanie ona nałożona, będzie miała uprawnienie do wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów, jest właściwym organem do rozpatrywania odwołań od decyzji Komisji (w tym decyzji o kary pieniężnych) z kilku kluczowych powodów. Po pierwsze, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów posiada już ugruntowaną pozycję i doświadczenie w rozpatrywaniu spraw związanych z regulacjami rynkowymi oraz ochroną konsumentów. Jego kompetencje obejmują rozpatrywanie odwołań od decyzji takich organów jak Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, co czyni go naturalnym wyborem do rozpatrywania spraw związanych z nowymi technologiami, w tym sztuczną inteligencją

Sztuczna inteligencja jest technologią przełomową, która ma potencjał do znaczącej transformacji wielu sektorów gospodarki oraz życia społecznego. W związku z tym, konieczne jest, aby sprawy dotyczące AI były rozpatrywane przez sąd posiadający odpowiednie zaplecze merytoryczne i organizacyjne. Skoncentrowanie tych spraw w jednym sądzie, takim jak Sąd Okręgowy w Warszawie, pozwala na zbudowanie specjalistycznej wiedzy i doświadczenia w zakresie regulacji i nadzoru nad AI, co jest kluczowe dla zapewnienia sprawiedliwości i efektywności postępowań sądowych

Ponadto, centralizacja rozpatrywania spraw związanych z AI w jednym sądzie zapobiega rozproszeniu kompetencji i umożliwia lepszą koordynację działań. Dzięki temu możliwe jest wypracowanie jednolitej linii orzeczniczej, co jest szczególnie istotne w kontekście dynamicznie rozwijającej się technologii, jaką jest sztuczna inteligencja. Taki model organizacyjny pozwala również na bardziej efektywne wykorzystanie zasobów sądowych oraz zapewnia lepszą dostępność specjalistycznych ekspertyz i opinii biegłych

Kary pieniężne podlegać będą egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym. Zapewni to spójność rozwiązań w zakresie egzekucji z innymi przepisami w tym zakresie.

Należy wskazać, że przesłanki nakładania kar i maksymalne ich wysokości wynikają wprost z przepisów rozporządzenia 2024/1689 (art. 99 ust. 3–7). Zgodnie z przepisami rozporządzenia 2024/1689 oraz ze względu na znaczenie przepisów art. 5 dla ochrony praw osób, praworządności oraz demokracji w Europie, omawiany projekt zakłada możliwość nałożenia z tego tytułu kary na podmioty sektora prywatnego, jak i publicznego. Analogiczne uprawnienie dla państw członkowskich funkcjonuje na gruncie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Projekt przewiduje również możliwość zmniejszenia wysokości administracyjnej kary pieniężnej, jeżeli ukarany podmiot wykonał w okresie 3 miesięcy od doręczenia decyzji w sprawie kary rekomendacje zawarte w ostrzeżeniu, o którym mowa w art. 45 ustawy, a naruszenie nie doprowadziło do śmierci lub poważnego uszczerbku na zdrowiu.

Konstruując przepisy umożliwiające nałożenie kar na podstawie naruszenia rozporządzenia 2024/1689, projektodawca umożliwia stosowanie ich w oparciu o wszystkie przypadki naruszenia przepisów rozporządzenia 2024/1689. Nie przekreśla to możliwości uregulowania w przyszłości szczegółowych kwestii dot. naruszeń innych przepisów, w szczególności art. 6 omawianego rozporządzenia. Takie działanie legislacyjne będzie wskazane ze względu na fakt wejścia w życie, w 2026 oraz 2027 r., pozostałych przepisów rozporządzenia 2024/1689 oraz prac Komisji Europejskiej związanych z opracowaniem i publikacją aktów wykonawczych, delegowanych oraz dokumentów merytorycznych odnoszących się do obszarów ujętych zakresowo przepisami o systemach AI wysokiego ryzyka (art. 6), w których właściwymi organami nadzoru mają być spełniające kryteria określone w rozporządzeniu krajowe organy nadzoru (m.in. nad sektorem finansowym czy zastosowaniem systemów wysokiego ryzyka przez instytucje publiczne w obszarach takich jak ściganie przestępstw, migracja czy wymiar sprawiedliwości). Określony w projekcie szeroki zakres uprawnień Komisji do nakładania kar wynika z harmonogramu wchodzenia w życie przepisów rozporządzenia, jak również z powodu konieczności oczekiwania na podjęcie przez Komisję Europejską, Radę ds. AI oraz inne powołane do życia na mocy przepisów regulacji

instytucje europejskiego systemu nadzoru nad modelami i systemami sztucznej inteligencji działań o charakterze technicznym, merytorycznym i prawnym, które to według przepisów rozporządzenia, jak również komunikatów przedstawicieli Komisji na spotkaniach Rady ds. AI planów nastąpić ma do końca 2025 r.

Rozdział 10 – Zmiany w przepisach obowiązujących (art. 95 – art. 102)

Projekt zakłada nowelizację następujących ustaw:

- ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.),
- ustawy ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2024 r. poz. 1822),
- ustawy z dnia z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 135)
- ustawy z dnia 16 grudnia 2016 o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125, z późn. zm.),
- ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781),
- ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1077, z późn. zm.).

Zmiany mają na celu dostosowanie aktualnego systemu prawnego do regulacji wprowadzanych tą ustawą.

Najbardziej istotna zmiana dotyczy przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Projektowana zmiana polega na dodaniu nowego działu IVFA w tytule VII księgi pierwszej części pierwszej kodeksu. Nowelizacja ta wynika z potrzeby zapewnienia skutecznych i zgodnych z konstytucyjnymi standardami mechanizmów sądowej kontroli decyzji organu nadzorczego, jakim będzie Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji. Wprowadzenie odrębnych przepisów proceduralnych w tym zakresie stanowi odpowiedź projektodawcy na nowe wyzwania prawne i technologiczne związane z dynamicznym rozwojem i wdrażaniem systemów sztucznej inteligencji w życiu publicznym i gospodarczym.

Z uwagi na złożoność spraw związanych z oceną zgodności systemów sztucznej inteligencji z regulacjami prawa unijnego i krajowego, projekt przewiduje, że rozpoznawaniem odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia Komisji zajmować się będzie Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów. Wybór tego sądu uzasadniony jest jego wyspecjalizowaną kompetencją w sprawach gospodarczych, regulacyjnych

i administracyjnoprawnych o charakterze publicznoprawnym. Takie rozwiązanie zapewnia także jednolitość orzecznictwa i koncentrację spraw, co sprzyja efektywności i spójności postępowania sądowego.

Uregulowanie trybu wniesienia odwołania (art. 479^{88b-c}) opiera się na modelu pośrednictwa Komisji, która przekazuje odwołanie wraz z aktami sprawy do właściwego sądu. Jednocześnie projekt przewiduje możliwość autokontroli decyzji przez Komisję, jeśli uzna ona zarzuty odwołania za zasadne w całości. Umożliwia to szybkie zakończenie sporu bez angażowania sądu, przy jednoczesnym zachowaniu prawa strony do ponownego wniesienia odwołania od nowej decyzji. Rozwiązanie to odciąża sądy i promuje efektywne rozwiązywanie spraw na poziomie organu administracyjnego.

W art. 479^{88d} określono, jakie elementy powinno zawierać odwołanie. Przepis ten ma na celu zapewnienie jasności zarzutów i przejrzystości argumentacji procesowej.

W art. 479^{88e} jednoznacznie określono krąg stron postępowania przed sądem – są nimi zarówno Komisja, jak i podmiot, wobec którego wydano decyzję. Dodatkowo przyznano Komisji prawo reprezentacji przez pracowników jej Biura, co zwiększa sprawność postępowania i odciąża Prokuraturę Generalną RP. Uregulowanie to jest zgodne z tendencją legislacyjną przyznającą wyspecjalizowanym organom administracyjnym kompetencje do samodzielnego występowania przed sądem.

Art. 479^{88f} normuje sposób rozpoznania odwołań, sąd może je oddalić, odrzucić lub uwzględnić, uchylając lub zmieniając zaskarżoną decyzję. Jednocześnie sąd ma obowiązek stwierdzić, czy decyzja została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, co stanowi dodatkowy mechanizm kontroli legalności działania organu nadzorczego.

W art. 479^{88g} zawarto szczegółowe regulacje dotyczące ochrony tajemnic prawnie chronionych w toku postępowania sądowego. Z uwagi na charakter spraw z zakresu systemów sztucznej inteligencji, które często dotyczą danych technicznych, handlowych, algorytmicznych oraz know-how konieczne było wprowadzenie mechanizmu ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa i innych informacji niejawnych. Jednocześnie projekt przyznaje sądowi możliwość udostępnienia tych informacji stronie tylko w wyjątkowych, ściśle określonych przypadkach, przy jednoczesnym wykluczeniu zażalenia na takie postanowienia, co zabezpiecza sprawność postępowania. Wyraźnie wskazano także, że ograniczenia te nie dotyczą samej Komisji, która zachowuje pełny dostęp do materiałów dowodowych.

Wreszcie, art. 479^{88h} przyznaje stronie prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Komisji w terminie tygodnia, zapewniając tym samym skuteczną ochronę praw procesowych

również w odniesieniu do rozstrzygnięć incydentalnych. Odwołanie do stosowania przepisów dotyczących odwołań zapewnia spójność i jednolitość proceduralną.

Wprowadzenie działu IVFA w Kodeksie postępowania cywilnego ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia realnego środka zaskarżenia decyzji administracyjnych w dziedzinie regulacji sztucznej inteligencji. Przepisy te nie tylko zapewniają wykonanie obowiązków wynikających z prawa unijnego, ale także służą ochronie praw jednostek i podmiotów gospodarczych przed ewentualnymi nadużyciami administracyjnymi. System ten został zaprojektowany z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, efektywności postępowania i ochrony informacji wrażliwych, a także z poszanowaniem konstytucyjnych zasad państwa prawa.

Rozdział 11 – Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe (art. 103 – art. 108)

Projekt ustawy przewiduje powołanie Komisji Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji jako organu odpowiedzialnego za monitorowanie i wspieranie rozwoju sztucznej inteligencji w sposób bezpieczny i zgodny z interesem publicznym. Sztuczna inteligencja stanowi kluczowy element nowoczesnych technologii i ma istotny wpływ na gospodarkę oraz społeczeństwo, dlatego konieczne jest stworzenie dedykowanego organu, który będzie dbał o jej rozwój zgodnie z zasadami etyki i bezpieczeństwa. Komisja ma pełnić funkcję doradczą i kontrolną, dbając o zgodność wdrażanych rozwiązań z regulacjami prawnymi oraz standardami międzynarodowymi.

W celu zapewnienia sprawnej działalności Komisji przewidziano powołanie jej Przewodniczącego przez Sejm RP za zgodą Senatu RP. Procedura ta gwarantuje demokratyczną legitymizację działania organu i zapewnia, że na jego czele stanie osoba posiadająca odpowiednie kompetencje. Jednocześnie określono termin pierwszego posiedzenia Komisji, które ma się odbyć w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy. Jest to istotne dla zapewnienia płynnego wdrożenia nowych rozwiązań i niezwłocznego podjęcia prac przez Komisję.

Aby umożliwić skuteczne funkcjonowanie Komisji, projekt ustawy przewiduje utworzenie Biura Komisji, za którego organizację odpowiada Pełnomocnik powołany przez ministra właściwego do spraw informatyzacji. Biuro to będzie kluczową jednostką administracyjną, wspierającą Komisję w realizacji jej zadań. Pełnomocnik, mając na celu sprawną organizację Biura, odpowiada za zatrudnienie pracowników, zapewnienie odpowiedniej infrastruktury oraz stworzenie ram funkcjonowania Biura. Jego funkcja wygasa po powołaniu Przewodniczącego Komisji, jednak nie później niż po upływie 12 miesięcy, co pozwala na płynne przejęcie kompetencji i uniknięcie przerw w działalności.

Ponadto, ustawa określa termin przeprowadzenia pierwszego naboru pracowników Biura Komisji, który ma nastąpić nie później w ciągu trzech miesięcy od jej wejścia w życie. Działanie to ma na celu zapewnienie Komisji odpowiedniego zaplecza kadrowego i organizacyjnego, co umożliwi jej skuteczną realizację powierzonych zadań. W celu zagwarantowania stabilności finansowej działalności Komisji, Pełnomocnik jest zobowiązany do przedstawienia ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji projektu planu finansowego Biura Komisji w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Pozwoli to na zaplanowanie wydatków oraz dostosowanie budżetu do potrzeb związanych z realizacją zadań Komisji.

Projekt ustawy przewiduje również maksymalne limity wydatków budżetowych na kolejne lata oraz wprowadzenie mechanizmu korygującego w przypadku zagrożenia ich przekroczeniem. Mechanizm ten umożliwi ograniczenie kosztów rzeczowych Biura Komisji, zapewniając racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi. Nadzór nad finansami sprawuje minister właściwy do spraw informatyzacji, co gwarantuje odpowiednią kontrolę wydatkowania środków publicznych, natomiast Przewodniczący Komisji odpowiada za wdrażanie mechanizmów kontrolnych w celu uniknięcia przekroczenia założonych limitów.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, przy czym przepisy dotyczące pierwszego naboru pracowników oraz planu finansowego zaczną obowiązywać od dnia następującego po jej ogłoszeniu. Takie rozwiązanie umożliwia sprawne rozpoczęcie organizacji Komisji i jej Biura oraz szybkie wdrożenie działań niezbędnych do uruchomienia pracy nowego organu.

Projekt zapewnia sprawną organizację i finansowanie Komisji oraz jej Biura, umożliwiając efektywne zarządzanie rozwojem sztucznej inteligencji w Polsce. Tworzy on stabilne ramy prawne, organizacyjne i finansowe dla działalności Komisji, co pozwoli na skuteczne monitorowanie rozwoju sztucznej inteligencji i minimalizowanie związanych z nią zagrożeń. Wdrożenie ustawy stanowi istotny krok w kierunku nowoczesnej i odpowiedzialnej polityki państwa wobec dynamicznie rozwijających się technologii cyfrowych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

W związku z art. 66– art. 68 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców należy zaznaczyć, że projektowana ustawa, nakładając nowe obowiązki na przedsiębiorców

będzie miała wpływ na działalność mikro– oraz małych i średnich przedsiębiorców. Projektowana ustawa ogranicza się jednak do nałożenia obowiązków niezbędnych do osiągnięcia celów rozporządzenia 2024/1689.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej i służy ich stosowaniu.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2025 r. poz. 408) został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.